

Afgørelser – Reg. nr.: 08196.00

Fredningen vedrører: Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen: 27-09-2021

Miljø- og Fødevareklagenævnet: 26-10-2021, 10-12-2020

Fredningsnævnet: 17-08-2017

Forslag: 07-06-2014

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET >

26. oktober 2021
Sagsnr. 18/05673

Berigtigelse af fredningskortet i fredningen af Kalø Vig ved Eskerød og Rodskov i Syddjurs Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet traf den 10. december 2020 afgørelse om fredning af Kalø Vig ved Eskerød og Rodskov i Syddjurs Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnet er efter henvendelse fra to lodsejere i fredningsområdet blevet opmærksom på, at der er behov for at præcisere dele af fredningskortet for så vidt angår angivelsen af bl.a. landbrugs- og havearealer og træer. Nævnet er herudover blevet opmærksom på, at der er behov for at berigtige erstatningsafgørelsen.

Erstatningsafgørelsen

Det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets erstatningsafgørelse, at lb.nr. 28 er blevet tilkendt i alt 82.464 kr. i erstatning.

Miljøstyrelsen har oplyst, at lodsejer har fået udbetalt 82.464 kr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, at erstatningen skal forhøjes til 172.464 kr. Dette skyldes, at lb.nr. 28 har fået tilkendt 75.924 kr. for arealer omfattet af grundtaksten på 3.600 kr., 4.920 kr. for 328 m eksisterende sti og 91.620 kr. fra arealer omfattet af forbuddet mod udsigtshæmmende beplantning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på den baggrund udarbejdet en berigtiget erstatningsafgørelse, der er vedhæftet som bilag til dette brev.

Angivelse af diger

Det er af lodsejer oplyst, at flere angivelser af diger på fredningskortet er forkerte.

Det følger af museumslovens § 39, at kulturministeren udfører registreringen af beskyttede diger, og at kulturministeren stiller registre til rådighed for offentligheden og relevante myndigheder. Det er disse oplysninger, Miljø- og Fødevareklagenævnet har anvendt til udarbejdelsen af fredning-

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

skortet. Eventuelle ændringer i registreringen af beskyttede sten- og jorddiger skal således foretages af Slots- og Kulturstyrelsen på vegne af kulturministeren.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har derfor ikke fundet grundlag for at præcisere fredningskortets angivelse af beskyttede sten- og jorddiger.

Angivelse af træer

Det er af lodsejer oplyst, at der på fredningskortet er indtegnet for mange træer omkring søen på den sydlige del af matr.nr. 13a Rodskov By, Hornslet og i skellet mellem matr. nr. 4a og 4i Havhuse, Hornslet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af en gennemgang af luftfotos fra 2014, hvor fredningssagen blev rejst, vurderet, at det er korrekt, at der er fejl i angivelserne. Nævnet har således vurderet, at der er indtegnet for mange træer på fredningskortet de angivende strækninger. Nævnet har berigtiget fredningskortet i overensstemmelse med forholdene på ejendommene.

Det er ligeledes oplyst, at der i dele af skellet mellem den østlige del af matr. nr. 4i og matr.nr. 4m og 4l Havhuse, Hornslet samt matr.nr. 13 g Rodskov By, Hornslet var indtegnet for mange træer på fredningskortet. Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af luftfotos fra 2014 vurderet, at dette er korrekt, og at der er behov for at fjerne angivelsen af træer på den pågældende strækning.

Fredningskortets angivelse af træer på strækningen vil blive berigtiget.

Angivelse af landbrugsområder

Lodsejer har oplyst, at der på den sydvestlige del af matr. nr. 13a Rodskov By, Hornslet i skellet med matr.nr. 18b Rodskov By, Hornslet og matr. nr. 2d Havhuse, Hornslet findes et landbrugsareal og ikke et areal med skov, som det fremgår af fredningskortet. Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af luftfotos fra 2014 vurderet, at fredningskortet er retvisende, da det fremgår, at arealet af præget af skovbevoksning. Angivelsen på fredningskortet vil derfor ikke blive berigtiget.

Det er desuden oplyst, at der på østsiden af skellet mellem af matr. nr. 13a og 18c Rodskov By, Hornslet er angivet en gårdsplads/have. Ifølge lods-ejer er arealet opdyrket, hvorfor der er fejl i fredningskortet. På baggrund af luftfotos fra 2014 har Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderet, at der ikke er fejl i fredningskortet for så vidt angår dette areal, da det fremgår af luftfotos, at arealet i 2014 ikke var opdyrket. Angivelsen på fredningskortet vil derfor ikke blive berigtiget.

Som led i gennemgangen er Miljø- og Fødevareklagenævnet blevet opmærksom på, at den vestlige del af matr.nr. 4i Havhuse, Hornslet er angivet

som landbrugsareal, men at arealet henligger uopdyrket. Nævnet har på den baggrund ændret angivelsen til haveareal.

Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af tidligere kortmateriale og luftfotos udarbejdet det vedlagte fredningskort med angivelse af de ovenfor beskrevne ændringer. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal bemærke, at der er alene tale om en præcisering af de faktiske forhold på fredningstidspunktet og kun for så vidt angår træer samt landbrugs- og havearealer. Fredningskortet erstatter det fredningskort, der er udarbejdet i forbindelse med Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020.

Venlig hilsen

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

K E N D E L S E

af 27. september 2021

i sag nr. 407

**om erstatning i anledning af
fredning af Kalø Vig ved Eskerød og Rodskov i Syddjurs Kommune**

Indledning

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om erstatning i anledning af klagenævnets afgørelse af s.d. om fredning af Kalø Vig ved Eskerød og Rodskov i Syddjurs Kommune er påklaget til Taksationskommissionen af ejeren af ejendommen lb.nr. 6, Asger Sørensen.

Taksationskommissionen har den 1. juli 2021 afholdt forhandlingsmøde og foretaget besigtigelse, hvor følgende deltog:

- Ejeren af ejendommen lb.nr. 6, Asger Sørensen,
- Miljøstyrelsen v/Jørgen Heinemeier, og
- Syddjurs Kommune v/Mette W. Zeuthen og Mikael Skiffard Noesgaard Sørensen.

Endvidere deltog kommissionens vurderingskyndige konsulent, fhv. kontorchef, cand.polit. Erik Eriksen.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse og den under sagen nedlagte påstand

Erstatningen for ejendommen lb.nr. 6 blev af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat således:

Areal i alt 25,62 ha
- Fredskov

2,21 ha

- § 3	1,37 ha	
Grundtakst á 3.600 kr.	22,04 ha	79.344 kr.
Eksisterende sti á 15 kr.	319 m	4.785 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende bepl. á 6.000 kr.	19,76 ha	<u>118.560 kr.</u>
Erstatning i alt		202.689 kr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har afvist at tilkende erstatning på grundlag af forventningsværdi og har henvist til, at Miljø- og Fødevareklagenævnets flertal i fredningsafgørelsen ud fra de konkrete forhold har besluttet, at der ikke med de kommuneplanrammebelagte arealer i Rodskov (rammeplan 2.2.B5) og Eskerod (rammeplan 2.3.B1) er skabt berettigede forventninger om at kunne ændre den aktuelle anvendelse af arealerne.

Ejeren af ejendommen lb.nr. 6 har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med 1.880.000 kr. i erstatning på grundlag af forventningsværdi.

Miljøstyrelsen og Syddjurs Kommune har påstået Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse stadfæstet.

Argumenter

Ejeren af ejendommen lb.nr. 6 har til støtte for sin påstand gjort gældende, at han har krav på erstatning på 1.880.000 kr. for mistet mulighed for opførelse af boliger i kommuneplanens rammeområde 2.3.B1 i Eskerod. Ejeren har gentaget sine anbringender for Miljø- og Fødevareklagenævnet og uddybet disse under mødet i Taksationskommissionen. Ejeren har bl.a. henvist til, at kommunen i 2009 selv har udarbejdet skitse over bebyggelsesmuligheder på arealet, og at kommunen igennem 12 år har fastholdt byudviklingen i sin kommuneplanlægning. Det er alene finanskrisen og personlige forhold, der har gjort, at byudviklingen ikke er blevet til noget. Endelig har ejeren henvist til praksis om huludfyldning.

Miljøstyrelsen har til støtte for sin påstand gjort gældende bl.a., at kommuneplanens rammebestemmelser har karakter af overordnede hensigtserklæringer, som erstatningsfrit kan ændres eller fjernes igen ved senere kommuneplanrevisioner. Først når der foreligger en endeligt vedtagen lokalplan, antager planlægningen en fast og juridisk bindende karakter for borgerne og for kommunen. Og først herefter (eller evt. umiddelbart før en forventet endelig vedtagelse af et fremlagt detaljeret og præcist lokalplanforslag, vil en erstatning i fredningsmæssig sammenhæng kunne komme på tale. Dette understøttes særligt af, at det først er med den endelige vedtagelse af et lokalplanforslag, at der (normalt) sker overførsel af kommende bebyggelsesarealer til byzone.

Miljøstyrelsen har derudover henvist til, at der er en betydelig overkapacitet af boligbyggemuligheder, både i kommunen som helhed og i det pågældende lokalområde, set i forhold til behovet i den 12-års planperiode, man opererer med. Endelig har Miljøstyrelsen henvist til, at ejeren ikke på noget tidspunkt har ansøgt om igangsætning af lokalplanlægning for ejendommen.

Syddjurs Kommune har til støtte for sin påstand tilsluttet sig Miljøstyrelsens bemærkninger og har i øvrigt fremhævet, at rammeområdet 2.3.B1 er udlagt som landzone, ligesom angivelsen af områdets fremtidige anvendelse i kommuneplanen stedse har været landzone. Byudvikling forudsætter, at der

ved lokalplan sker overførsel til byzone, og en sådan lokalplan vil stride mod kommuneplanramme 2.3.B1, da denne udlægger området til landzone nu og fremtidigt. Det var derfor på fredningstidspunktet – og er fortsat – ikke muligt at gennemføre byudvikling indenfor kommuneplanens rammer, hvorfor ejeren allerede på den baggrund ikke har krav på forventningsværdi for mistede byggemuligheder. Under mødet i Taksationskommissionen har kommunen supplerende oplyst, at der i 2009 var drøftelser om udarbejdelse af lokalplan for tre grunde beliggende på det omhandlede areal, som ikke blev realiseret.

Taksationskommissionens bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, fastsættes der erstatning til ejere af rettigheder over en fredet ejendom for det tab, som fredningen påfører dem. Der ydes således fuld erstatning for nedgangen i ejendommens handelsværdi.

Taksationskommissionen tiltræder, at der på tidspunktet for rejsning af fredningssagen ikke alene ved kommuneplanens bestemmelser for rammeområde 2.3.B1 i Eskerød var skabt en berettiget forventning om, at arealerne i fremtiden ville kunne anvendes til boligbebyggelse. Desuden tiltræder Taksationskommissionen, at der ikke forud for fredningssagens rejsning var konkrete forhold vedrørende de rammebelagte arealer, der gav en berettiget forventning om, at en ændring af den landbrugsmæssige anvendelse af arealerne var aktuel. Taksationskommissionen har herved lagt vægt på, at der ikke var udarbejdet lokalplan for arealet eller konkrete overvejelser herom, og at arealet alene var omfattet af en kommuneplan, der indeholdt en betydelig restrummelighed på tidspunktet for rejsningen af fredningssagen.

Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at der i 2009 har været drøftelser om boligbebyggelse på arealet. Taksationskommissionen har herved lagt vægt på, at det drøftede ikke blev søgt realiseret frem til tidspunktet for fredningssagens rejsning i april 2014.

På denne baggrund tiltræder Taksationskommissionen, at der ikke er knyttet en erstatningsberettiget forventningsværdi til arealet og stadfæster derfor Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse.

Herefter bestemmes:

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om erstatning til lb.nr. 6 stadfæstes.

Alex Puggaard

Gitte Hansen

Allan Bechsgaard

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET >

10. december 2020
Sagsnr. 18/05673

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

AFGØRELSE om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød i Syddjurs Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, jf. § 40.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlige dels afgørelse af 17. august 2017 om at gennemføre fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød i Syddjurs Kommune.

Miljø- og Fødevareklagenævnets har truffet afgørelse om at gennemføre fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød i Syddjurs Kommune på følgende ejendomme, der er afgrænset som vist på det medfølgende fredningskort, og som helt eller delvist omfatter følgende matrikelnumre samt 2,77 ha umatrikuleret areal:

1a, del af 2i, 5a, 5d, 5e, 5f, 5g, 5i, 5k, del af 7000a og 7000c alle Eskerød By, Hornslet.

2a, 2f, 2g, 2k, 3b, 3n, 3p, 3x, del af 4e, 5b, del af 5d, 8a, 9f, 13a, 13e, 13g, 13f, 13h, del af 13i, del af 13k, del af 16a, 18a, 18b, 18c, 18d, del af 7000c og del af 7000d alle Rodskov By, Hornslet.

1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, del af 3av, 3c, 3ch, 3d, 3f, 3k, 4a, 4b, 4i, 4k, 4l, 4m, 4n, 5d, 5e, 5p, 5t, 7000a, del af 7000b og 7000c alle Havhuse, Hornslet.

Del af 13d, del af 13g, 13f, 15i, del af 15al og del af 7000c alle Ugelbølle

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

By, Mørke.

Fredningen af området Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød gennemføres med følgende bestemmelser, som herefter gælder for fredningen:

Formål

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedygtighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag.

§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger, etableres nye beplantninger, foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er tilladt eller påbudt i de følgende bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter § 9.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Nuværende arealer med landbrugsdrift kan drives som hidtil. Dog må arealerne ikke tilplantes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder, herunder juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, elefantgræs, vildtremiser og lignende. Arealer omtalt i § 10 med juletræer skal afdrives, når de er hugstmodne, og arealerne må ikke genplantes.

Stk. 2. Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver.

Stk. 3. Skovarealer kan drives som hidtil. Det gælder både fredskovsarealer og andre skovarealer. Udvidelse af skovarealet kræver dispensation fra fredningsnævnet.

§ 5 Byggeri mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Bestemmelser

Stk. 2. Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur ”hus med have og gårdspladsareal”.

Stk. 3. Eksisterende helårshuse beliggende i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger. Øvrige om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet. Opsætning af solcelleanlæg kræver tillige fredningsnævnets dispensation.

Stk. 4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Der må uanset ovenstående ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, rideskoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet. Desuden er der forbud mod opførelse af ridehaller.

Stk. 6. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne eller skure, der i kortere perioder er nødvendige for skovdrift eller naturpleje (max. 6 uger).

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for får, kreaturer og lignende efter fredningsnævnets godkendelse af udformning, størrelse og placering.

Stk. 8. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Stk. 9. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt.

Stk. 3. Der må opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til hus-

dyrbrug. Hegnene skal holdes i jordfarver.

Stk. 4. Nedgravning af ledninger og etablering af regnvandsbassiner og lignende kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Undtaget fra forbuddet er teltning af kortere varighed til spejderformål, egen teltning på egen ejendom samt teltning på dertil indrettede primitive overnatningspladser.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug. Undtaget fra forbuddet er mindre terrænreguleringer i private haver.

§ 8 Offentlighedens adgang

Offentligheden har ret til adgang til området efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers og vejes nuværende trace kan ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes.

Stk. 3. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse anlægge nye stier med et forløb omtrentligt som angivet på fredningskortet. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden i samarbejde med lodsejeren. Stierne skal anlægges som trampespor eller slåede 1 meter brede stier, der er egnede til færdsel til fods. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 4. På det kommunalt ejede areal, herunder på ophalepladsen, matr.nr. 13 e og 7000d Rodskov By, Hornslet, er det offentligheden tilladt at færdes frit (fladefærdsel).

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes mindre informationstavler, stimarkeringer mv. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse.

§ 9 Plejemyndighed og plejeplaner

Stk. 1. Plejemyndigheden kan gennemføre pleje i henhold til den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse.

Stk. 2. Plejen kan bl.a. bestå af etablering og vedligeholdelse af stier og udsigtskiler, jf. § 8 stk. 3, og § 10 stk. 2.

Stk. 3. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan indenfor 2 år efter fredningens endelige gennemførelse.

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejerens samtykke eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af plejemyndigheden fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af plejemyndigheden fastsat frist, og ellers tilfalder træet plejemyndigheden. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring af, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 10 Særbestemmelser

Stk. 1. På matr.nr. 18 b Rodskov By, Hornslet syd og øst for Vilhelmshøj skal der senest 2 år efter fredningens gennemførelse etableres to mindre udsigtskiler efter nærmere aftale med lodsejeren. Der kan ligeledes efter nærmere aftale med lodsejeren opsættes en bæk på højen.

Stk. 2. Fredningen er ikke til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet, indenfor de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer² og i det omfang, der kan opnås dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til sådan bebyggelse.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningens afgrænsning og indhold fremgår yderligere af medfølgende fredningskort.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om at gennemføre fredningen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentliggjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der har behandlet sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

² Kommuneplanramme 2.12.R1.

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Indholdsfortegnelse:

1.	Indledning	7
2.	Fredningsforslaget.....	7
3.	Fredningens afgrænsning	8
4.	Beskrivelse af fredningsområdet.....	9
5.	Frednings- og planmæssige forhold	11
6.	Fredningsnævnets behandling og afgørelse	13
6.1	<i>Fredningsnævnets behandling af sagen</i>	13
6.2	<i>Fredningsnævnets afgørelse</i>	14
7.	Klager og bemærkninger.....	17
7.1	<i>Klagen fra Miljøstyrelsen og bemærkninger hertil</i>	17
7.2	<i>Klagen fra Syddjurs Kommune og bemærkninger hertil</i>	19
7.3	<i>Klagen fra lb.nr. 6</i>	21
7.4	<i>Klagen fra lb.nr. 7</i>	21
7.5	<i>Klagen fra lb.nr. 23</i>	23
7.6	<i>Klagen fra lb.nr. 41</i>	24
7.7	<i>Øvrige bemærkninger til sagen</i>	25
8.	Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling og afgørelse i sagen	25
8.1	<i>Sagens behandling</i>	25
8.2	<i>Miljø- og Fødevareklagenævnets indledende bemærkninger</i>	25
8.3	<i>Miljø- og Fødevareklagenævnets generelle bemærkninger</i>	26
8.3.1	<i>Fredningens gennemførelse</i>	26
8.3.3	<i>Fredningens indhold</i>	27
8.4	<i>Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger</i>	28
8.5	<i>Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse</i>	28

1. Indledning

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 17. august 2017 truffet afgørelse om at gennemføre en fredning af området Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om erstatning i en separat afgørelse af 17. august 2017.

Fredningssagen er rejst i april 2014 af Danmarks Naturfredningsforening. Fredningsområdet omfatter et areal på ca. 272ha og er beliggende sydøst for landsbyerne Rodskov og Eskerod ud mod Kalø Vig.

Fredningen berører i alt 37 lodsejere. Omkring 5 ha af fredningsområdet er offentligt ejet, og de resterende ca. 266 ha er ejet af private lodsejere.

Formålet med fredningen er at sikre de store landskabelige kvaliteter i området, særligt udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Desuden har fredningen til formål at sikre og forbedre områdets naturværdier og rekreative kvaliteter.

Fredningsnævnets afgørelse er i medfør af naturbeskyttelseslovens § 40 påklaget af en række lodsejere, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, nr. 1, samt Miljøstyrelsen og Syddjurs Kommune, jf. § 43, stk. 2, nr. 3, til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1.

Den samlede erstatning og godtgørelse overstiger 500.000 kr., og Miljø- og Fødevareklagenævnet skal derfor endvidere efterprøve fredningsnævnets afgørelse om fredning i dens helhed, jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

Fredningsnævnet har den 22. juli 2019 efter miljøvurderingslovens § 10, jf. § 8, stk. 2, nr. 1 og nr. 2, jf. stk. 1, truffet afgørelse om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøvurdering i forbindelse med behandlingen af forslaget om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Afgørelsen er ikke blevet påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

2. Fredningsforslaget

Det fremgår bl.a. om baggrunden for fredningsforslaget, gengivet fra fredningsnævnets afgørelse (s. 1 ff.), at:

”Kommer man kørende østfra fra Rønde mod Århus, hvor Århusvej kortvarigt ændrer navn til Landevejen, og ser til venstre ud mod Løgten Bugt og Kalø Vig, så åbenbarer der sig et landskab med bløde bølgede bakker, småskove og klynger af huse, der trykker sig i landskabet og tillader udsigt de fleste steder hen over hustagene. Det er en udsigt, der har været forbigående forundt gennem flere hundrede år, og fortsat i dag nydes og påskønnes af folk på egnen. Allerede i 1950'erne var der planer om at frede en større del af kystlandskabet ud til Kalø Vig. Fredningsplanudvalget, som på naturområdet var en slags forløber for amterne, skrev således i 1960 i forbindelse med behandlingen af Ugelbøllefredningen, der støder op til nærværende foreslåede fredningsområde, at

”tyngdepunktet i fredningsplanen for Århusegnens nordlige del var områderne mellem Århus-Grenå landevej og kysten på strækningen fra Løgten til Ugelbølle. Man har her de store skove, der er åbne for gående færdsel samt de vide udsigter fra landevejen og de veje, som fører mod kysten, henholdsvis til skovene og ud over bugten til Mols. Hele dette område udgør i dets nuværende naturtilstand en naturpark af stor rekreative værdi.”

Disse planer om at beskytte hele kysten langs landevejen fra Ugelbølle i nord til Løgten og Studstrup i syd blev imidlertid aldrig gennemført i deres helhed. Øst for det foreslåede fredningsområde blev der, som antyder ovenfor, i 1960 og 1962 gennemført fredning af et større område syd for Ugelbølle Hoved for at bevare udsigten over Kalø Vig fra den tidligere hovedvej mellem Århus og Grenå. Ved Følle Strandgård, der ligger ved bunden af Følle Vig, blev en fredning gennemført i 1977 for at sikre udsigten fra vejen til Følle Strand over vigen og Kalø Gods jorder. Vest for det område, der nu foreslås fredet, ved Hjelmager og Grevelund blev der gennemført fredning af et større område i 1967. Grænsende op til det foreslåede fredningsområdes sydlige del ligger et mindre fredet område, Havhuse fra 1965. Denne fredning blev, ligesom de øvrige eksisterende fredninger, gennemført for at sikre landskabet og udsigten fra offentlig vej. Selve Kalø blev fredet allerede i 1938 på DNs foranledning for at forhindre at området blev gennemskåret af en større vej. Det aktuelle område ligger mellem Ugelbølle og Hjelmager, og når det ikke allerede er landskabeligt sikret gennem en fredning, er det sandsynligvis fordi der ikke tidligere har været konkrete og aktuelle trusler imod arealet.

Ændringer i dette forhold er baggrunden for, at Danmarks Naturfredningsforening (DN) nu rejser fredningssag for landskabet sydøst for landsbyerne Eskerod og Rodskov ud mod Løgten Bugt og Kalø Vig. Formålet er at sikre og på sigt forbedre den storslåede udsigt fra Landevejen over vigen uden at synet bremses eller forringes af tekniske anlæg, byggeri, beplantninger eller lignende.”

Det fremgår endvidere, at den aktuelle årsag til, at fredningssagen blev rejst på dette tidspunkt, var, at Syddjurs Kommune i forbindelse med sit forslag til Kommuneplan 2013 hos Naturstyrelsen havde ansøgt om tilladelse til planlægning for et større byudviklingsprojekt indenfor kystnærhedszonen.

3. Fredningens afgrænsning

Fredningen strækker sig fra Landevejen i nordøst til Balslev Skovs sydvestlige grænse, men går uden om Rodskov. Herefter går grænsen i en lige linje ned og fanger den eksisterende fredning af Ugelbølle Hoved og følger dennes grænse til, hvor den slutter tæt på vandet. Fredningsgrænsen følger herefter kystlinjen mod sydvest hen til Havhuse, hvorfra grænsen løber langs den lille fredning ved Hulbæk, videre ned langs vestsiden af Havhuse til skovgrænsen ved Savmølle Skov. Fredningsgrænsen fortsætter herefter langs skovgrænsen op til Landevejen og følger denne østpå, men går dog uden om Eskerod.

4. Beskrivelse af fredningsområdet

Fredningsområdet består af større sammenhængende arealer, hvorfra en tange løber fra fredningens sydøstlige grænse, mellem kysten og Ugelbølle Hoved-fredningen til Kaløvig Strandgård Camping ved fredningsområdets østlige grænse.

Området er præget af landbrugsdrift, arealer med skov og spredt bebyggelse, mens mindre dele fremstår som rekreative grønne områder med mulighed for oplægning af båd samt parkering.

Midt i fredningsområdet ligger Rodskov Skov, som strækker sig fra Eskerod i vest til Vilhelmshøj i øst. I skoven findes i dag et mindre netværk af offentligt tilgængelige stier. En af stierne forløber fra Eskerods østlige ende mod Vilhelmshøj i skovens østlige ende, men ender blindt i skoven tæt ved Vilhelmshøj.

Arealerne omkring Landevejen ved fredningens nordvestlige grænse er beliggende højt i det fredede område, og terrænet skråner herfra ned mod kysten. Kyststrækningen er præget af flade enge og strandenge, der brydes af Galgebakke og Ugelbølle Hoved, der begge rejser sig over de omkringliggende områder. Særligt ved Ugelbølle Hoved findes stejle skrænter mellem stranden og de bagvedliggende områder.

Fredningsområdet er desuden beskrevet i fredningsforslaget, som er gengivet i fredningsnævnets afgørelse om fredning.

Landskab og geologi

Det fremgår om fredningsområdets landskabsformer og geologi, citeret fra fredningsnævnets afgørelse (s. 3), at:

”Området der foreslås fredet er som det meste af Danmark dannet i slutningen af sidste istid. Det ligger på kanten af Molslandet, som betegner et større landskabsområde omfattende blandt andet Mols Bjerge, Helgenæs, Ebeltoft halvøen, og dele af Tirstrup Hedeslette. Området viser en glacial landskabsserie i tydelige og efter danske forhold meget storstilede terrænformer. Landskabsserien er dannet i tilknytning til den Østjyske Israndslinje sent i sidste istid. I det lavere terræn findes udstrakte områder med hævet havbund fra Stenalderen. Inden for fredningsområdet er der helt ude ved kysten således hævet havbund fra stenalderhavet.

Det er et meget kuperet kystlandskab med små landskabsrum vekslende mellem skov, landbrugsarealer og små bebyggelser. Store dele af området har god udsigt til bugten og dermed også god synlighed fra vandet. Kystlandskabet er sårbart overfor kystnær bebyggelse, der kan bryde de visuelle sammenhænge omkring vigene og mellem vandområdet og landområdet.”

Naturbeskyttelse

Af det fredede areal er 26,24 ha omfattet af strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 15. Endvidere er der på arealet registreret be-

skyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3 på 12,7 ha i form af eng, strandeng, mose, søer og flere hundrede meter vandløb. Desuden er 0,08 ha af fredningsområdet beliggende inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 18. Næsten hele fredningsområdet er omfattet af skovbyggelinje, jf. naturbeskyttelseslovens § 17. Endelig er 26,32 ha af fredningsområdet registreret som fredskov.

I Syddjurs Kommunes Kommuneplan 2016 er et bælte langs kysten udpeget som økologisk forbindelse, ligesom der spredt over området findes arealer, der i medfør af planloven er udpeget som naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser.

Kulturspor

Omkring 1,9 km af fredningsområdets nordlige, sydlige og østlige grænse udgøres af jord- og stendiger beskyttet efter museumslovens § 29 a. Derudover er der inden for fredningsområdet ca. 2,3 km beskyttede diger.

Fortidsminder

Der er i fredningsområdet ingen fredede fortidsminder, men længere mod øst i skovene ved Kalø findes flere oldtidshøje, stengrave mv. Da fredningsområdet må have haft samme potentiale som bosætningsområde som skovene ved Kalø, formodes det, at der findes flere ikke kendte fortidsminder i fredningsområdet herunder overpløjede gravhøje på landbrugsjorden.

Offentlighedens adgang

Der er i fredningsområdet generelt gode muligheder for offentlig adgang, hovedsageligt ad områdets veje og stier. Fredningen lægger op til, at der etableres flere stier i området for bedre at udnytte områdets rekreative muligheder og friluftsmæssige kvaliteter. Der planlægges etablering af en sti i Rodskov Skov, hvor en eksisterende sti ender blindt i den østlige del af skoven, men som med en kort forlængelse vil nå Vilhelmshøj, hvor der etableres opholdsplads og udkigskiler.

Friluftsliv

Fredningsområdet støder mod sydvest og øst op til to mindre sommerhusområder. Mod øst grænser fredningsområdet desuden op til en mindre campingplads hvis rekreative arealer er beliggende inden for fredningen. De rekreative arealer består af åbne græsarealer og mod sydøst findes desuden en trappe ned ad skrænten til stranden. I fredningsområdets østlige del ligger en p-plads, offentlige toiletter og en ophalingsplads for joller helt ned til vandet. Arealet er ejet af Syddjurs Kommune, og er med til at understøtte den rekreative anvendelse af området.

Naturpleje

Det fremgår af sagen, at sagsrejser ikke er bekendt med eksisterende naturplejeaftaler inden for fredningsområdet. Der er med fredningen ikke krav om, at de eksisterende naturområder plejes gennem græsning eller

høslæt. Såfremt fredningen gennemføres vil fredningen give plejemyndigheden mulighed for at gennemføre naturplejeprojekter, hvor dette vurderes at være nødvendigt for at opretholde et naturområde i en god naturtilstand, hvis lodsejeren enten ikke vil eller kan stå for det.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Der findes ikke Natura 2000-områder inden for fredningsområdet, ligesom der ikke er kendskab til arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Fra den østlige del af fredningsområdet er der ca. 2,9 km til Natura 2000-område nr. 230 og til Nationalpark Mols Bjerger. Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, at fredningen ikke vurderes at have nogen hverken negativ eller positiv effekt på Natura 2000-områder uden for fredningsområdet.

5. Frednings- og planmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Der er ingen eksisterende fredninger inden for fredningsområdet.

Fredningsområdet støder i nordøst op til en eksisterende fredning ved Ugelbølle Hoved fra 1960 og 1962, og i sydøst støder fredningsområdet op til en mindre fredning ved Havhuse fra 1965. Fredningerne blev gennemført for at sikre udsigten fra offentlige veje over landskabet og Kalø Vig.

Planlægningsmæssige forhold

Hele fredningsområdet ligger i landzone. Der er ingen lokalplanlagte arealer inden for fredningsområdet.

Fredningsområdet er endvidere beliggende inden for kystnærhedszonen, der som udgangspunkt omfatter alle arealer, der er beliggende mellem kyst og 3 km ind i land. Zonen har til formål at beskytte naturen samt de landskabelige og rekreative interesser, der knytter sig til kysterne. Zonen skal som udgangspunkt friholdes for bebyggelse, dog skal de funktioner, der er afhængige af kystnærhed, kunne indpasses.

Næsten hele området er udpeget som landskabeligt interesseområde i Kommuneplan 2013, hvilket svarer til det tidligere Århus Amts udpegnings af særlig værdifulde landskaber. Udpegnings af landskabelige interesseområder har til formål at sikre, at der ved placeringen af byggeri og anlæg tages hensyn til landskabelige værdier. Større byggerier og anlæg må med undtagelse af bl.a. landbrug, vindmøller og veje kun i særlige tilfælde placeres inden for de landskabelige interesseområder, og hvis dette er tilfældet, skal der tages særlig hensyn til placering og udformning i forhold til særlige landskabelige hensyn.

I forbindelse med udkast til kommuneplanen fra 2013 ansøgte Syddjurs Kommune den daværende statslige planmyndighed, Naturstyrelsen, om

tilladelse efter den nu ophævede bestemmelse i planlovens § 5 v⁴ til planlægning af byudvikling på ca. 400 ha inden for kystnærhedszonen ved Eskerod og Rodskov. Naturstyrelsen meddelte den 7. juni 2013 tilladelse til planlægning af byudvikling på ca. 26 ha omkring Rodskov, men meddelte samtidigt afslag på tilladelse til planlægning for byudvikling omkring Eskerod. Styrelsen henviste til, at Rodskov er delvis beliggende i byzone, og at der allerede var sket byudvikling omkring landsbyen. Ved afslaget i forhold til Eskerod lagde styrelsen vægt på, at der var tale om byudvikling i tilknytning til en landzonelandsby og dermed byudvikling i det åbne land. Styrelsen vurderede, at en byudvikling omkring Eskerod særligt syd for landevejen var i strid med områdets landskabelige oplevelsesværdier.

Det fremgår af fredningsforslaget, at Syddjurs Kommune i Kommuneplan 2013 har ladet den overordnede plan for byudvikling i området, som Naturstyrelsen afviste at tillade, indgå i planen, hvorved de rammebelagte arealer, der var omfattet af Naturstyrelsens afslag, alligevel indgik i Kommuneplan 2013. Af den endeligt vedtagne kommuneplan fra 2013 fremgik, at Syddjurs Kommune havde udlagt flere arealer omkring både Eskerod og Rodskov som rammeområder for boliger, idet en stor del af fredningsområdet var udpeget til strukturplanområde indeholdende projektområder, perspektivområder og rammeudlæg.

Af den vedtagne⁵ Kommuneplan 2013 fremgår følgende:

”Med denne Kommuneplan indarbejdes byudviklingsprojektet i kommuneplanlægningen. Dette sker med en indarbejdelse af rammeområder til boliger og service i direkte tilknytning til de to bysamfund Rodskov og Eskerod. Der foretages med Kommuneplan 2013 ikke egentlig detailplanlægning af de nye byudviklingsområder. Dette vil ske efterfølgende i form af en helhedsplan for området, der udarbejdes i dialog med områdets borgere, landskabsarkitekter, byplanlæggere, økonomer, sociologer og investorer. Det nye byudviklingsområde udvikles derefter etapevis over de næste mange år og realiseres i konkrete lokalplanforslag. Eskerod forudsættes i denne forbindelse overført til byzone med kommende lokalplanlægning.”

Syddjurs Kommune har i Kommuneplan 2016⁶ fastholdt byudviklingsprojektet ved Eskerod og Rodskov, men har ikke påbegyndt egentlig detailplanlægning af området. Kommunen har den 21. februar 2020 sendt forslag til Kommuneplan 2020⁷ i offentlig høring. Det fremgår af udka-

⁴ Planlovens § 5 v blev ophævet ved ikrafttrædelse af Lov om ændring af lov om planlægning (Nye muligheder i landdistrikterne m.v.). Lovændringen trådte for denne del af lovændringens vedkommende i kraft den 11. april 2013.

⁵ Kommuneplanforslaget blev offentliggjort den 27. juni 2013 og blev vedtaget den 19. december 2013.

⁶ https://dokument.plandata.dk/11_3121140_1476190874218.pdf.

⁷ https://dokument.plandata.dk/11_9636913_1588062834671.pdf.

stet, at kommunen fastholder intentionerne om byudviklingsprojektet omkring Eskerød og Rodskov, og at der heller ikke i det seneste kommuneplanudkast indgår en nærmere beskrivelse af tiltag i forhold til detailplanlægning af fremtidige byudviklingsområder.

Øvrige planforhold

Frem til midten af 1970'erne lå området inden for fredningsplanområdet for Århusegnens nordlige del. Fredningsplanerne i området blev lavet for at sikre, at naturen mellem Århus – Grenå landevejen og kysten ikke forringedes, og at landskaberne ikke blev ødelagt af bebyggelse, der kunne placeres i mindre naturskønne omgivelser. Fredningsplanerne var tinglyst på ejendomsniveau indtil midten af 1970'erne, hvor regionplanerne overtog fredningsplanlægningen. Området var herefter i skiftende regionplaner frem til 2006 udlagt som særlig værdifuldt landskab.

Hele fredningsområdet er udpeget som område med drikkevandsinteresser.

6. Fredningsnævnets behandling og afgørelse

6.1 Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har den 8. december 2014 afholdt offentligt møde om fredningen og foretaget besigtigelse af udvalgte områder af fredningsområdet.

Under fredningsnævnets behandling af sagen var der drøftelser om bl.a. behovet for en fredning og fredningens bestemmelser om formål, gødskning og sprøjtning af § 3-arealer, samt bebyggelse inden for fredningen. Herudover blev fredningens afgræsning drøftet i forhold til, om de arealer nær Rodskov, hvor der var ønske om at lokalplanlægge, skulle udtages af fredningen.

Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen) oplyste, at styrelsen ikke var imod fredningen, men at de arealer, der er omfattet af Naturstyrelsens afgørelse om byggeri inden for kystnærhedszonen, burde tages ud af fredningen. Styrelsen begrundede dette med, at styrelsen efter nøje overvejelser havde meddelt tilladelse til at bygge på nogle arealer, og at fredningen ikke burde hindre dette. Syddjurs Kommune udtrykte modstand mod fredningen. Blandt lodsejerne blev der udtrykt både modstand og tilslutning til at frede.

Fredningsnævnets afgørelser under sagens behandling

Fredningsnævnet har under fredningssagens behandling med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 37a, stk. 3, truffet afgørelse om at forlænge fristen for fredningssagens afgørelse til den 28. marts 2018.

6.2 *Fredningsnævnets afgørelse*

Fredningsnævnet har den 17. august 2017 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, truffet afgørelse om at gennemføre en fredning af området Kalø Vig ved Eskerod og Rodskov på baggrund af det ændrede fredningsforslag.

Fredningsnævnet har begrundet afgørelsen med, at fredningsområdets kuperede og kystnære terræn tæt ved Kalø Vig, mellem andre eksisterende fredninger, rummer så store landskabelige værdier, at det er nødvendigt at frede området for at sikre og forbedre disse værdier og for at forbedre offentlighedens adgang til at færdes i landskabet. Fredningsnævnet har bemærket, at dette også gælder det område, som Syddjurs Kommune har udlagt til fremtidig bebyggelse, og at enhver form for bebyggelse i fredningsområdet vil have en negativ virkning på landskabet, udsigten ud over Kalø Vig eller begge dele. Fredningsnævnet har derfor ikke fundet grundlag for at udtage arealer med store landskabelige værdier, selvom de ikke konkret har udsigt til Kalø Vig.

Det fremgår af afgørelsen, at fredningsnævnet ikke er enig med Syddjurs Kommune i, at naturbeskyttelseshensynene bag en fredning skal være knyttet til specifikke arter eller naturtyper, idet naturbeskyttelseslovens § 1 gælder for den brede danske natur. Fredningsnævnet finder dog, at områdets naturmæssige værdi ikke i sig selv er så truet, at den alene kan begrunde en fredning, men at fredningens hovedformål er at sikre områdets landskabelige værdier i form af landbrugsland med gamle vejforløb og småbiotoper, skel og hegn med et bredt naturindhold, som sammen med sikring af udsigten over Kalø Vig er fredningens hovedformål.

For så vidt angår en del af matr.nr. 5d og matr.nr. 6z, 9e, 9g, 9h alle Rodskov By, Hornslet, har fredningsnævnet fundet, at disse matrikler ikke skal fredes, idet områdets landskabelige og naturmæssige hensyn ikke kan begrunde en fredning af et areal på ca. 4 ha. Arealet er en del af det areal, Naturstyrelsen har foreslået udtaget fra fredningen.

Af hensyn til sammenhængen med fredningen ved Ugelbølle, har fredningsnævnet ikke fundet grundlag for at udtage matr.nr. 15al og 15i Ugelbølle By, Mørke ved Kaløvig Strandgård Camping fra fredningen.

Fredningsnævnet har desuden tiltrådt at gennemføre et forbud mod beplantning af hensyn til at bevare det naturskønne, åbne og kuperede terræn og udsigten over landskabet og Kalø Vig, idet beplantning kan medføre, at udsigten forsvinder.

Herefter har fredningsnævnet under henvisning til naturbeskyttelseslovens § 38 fastsat de fredningsbestemmelser, der fremgår af fredningsafgørelsen (s. 23 ff.). Det fremgår, at der for fredningen bl.a. er fastsat følgende bestemmelser:

Det er fredningens formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for plante- og dyreliv, og at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

Fredningen indeholder bestemmelser om, at området skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt i de øvrige bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter fredningsbestemmelsernes § 9.

Der er i fredningen bestemmelser om arealernes drift, som kan fortsætte som hidtil på nuværende landbrugsarealer. Dog må arealerne ikke tilplantes med udsigtshæmmende afgrøder og arealer med juletræer skal afdrives, når træerne er hugstmodne, hvorefter arealerne ikke må genplantes. Forbuddet mod tilplantning gælder ikke i private haver. Skovarealer kan drives som hidtil, mens udvidelse kræver dispensation. Arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler.

Fredningen indeholder bestemmelser om byggeri m.v. Der er forbud mod opførelse af nye boliger og anden ny bebyggelse i området. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifte boliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse. Legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus med have og gårdspladsareal".

Om- og tilbygninger af eksisterende bebyggelse samt opsætning af solcelleanlæg kan kun foretages efter fredningsnævnets godkendelse.

Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet. Dette gælder ikke for opførelse af bure og bygninger til brug for bl.a. pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme. Der er desuden forbud mod opførelse af ridehaller.

Fredningen er ikke til hinder for midlertidige og kortvarige anbringelser af skurvogne og skure til nødvendig skovdrift eller naturpleje, ligesom fredningen ikke er til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure til kreaturer, får og lign.

Det fremgår endvidere, at byggeri skal tilpasses eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab, ligesom deponering ikke er tilladt.

Det er ikke tilladt at etablere faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer, luftledninger og master, ligesom etablering af bl.a. sportsanlæg ikke er tilladt. Der må opsættes almindelige landbrugshegn i jordfarver til husdyrbrug.

Der må etableres sædvanlig nedadrettet belysning i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Anbringelse af campingvogne og teltslagning må ikke finde sted uden for private haver. Teltning af kortere varighed til spejderformål, teltning på dertil indrettede primitive overnatningspladser og egen teltning på egen ejendom er undtaget fra forbuddet.

Der må ikke foretages terrænændringer, fyldes op, graves af eller plane-res. Forbuddet gælder dog ikke mindre terrænændringer i private haver.

Fredningen indeholder bestemmelser om offentlighedens adgang. Der er adgang til arealerne i overensstemmelse med de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges, men deres nuværende trace kan efter fredningsnævnets godkendelse ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes. På de kommunalt ejede arealer på matr. nr. 13e og 7000d Rodskov By, Hornslet, må offentligheden færdes frit.

Det fremgår videre, at fredningen ikke er til hinder for opsætning af informationstavler, stemarkeringer m.v. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse.

Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse anlægge stier som trampespor eller 1 meter brede stier med et forløb omtrentligt som angivet på fredningskortet og i samarbejde med lodsejeren.

Det fremgår vedrørende pleje, at plejemyndigheden skal gennemføre pleje i henhold til plejebekendtgørelsen. Plejen består bl.a. af etablering og vedligeholdelse af stier og udsigtskilder. Plejemyndigheden skal udarbejde en plejeplan, som skal forhandles med lodsejerne og Danmarks Naturfredningsforening.

Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejerens samtykke eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Plejen kan foretages af ejeren selv. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren.

Fredningen indeholder særbestemmelser om, at juletræer på matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet skal afdrives, når de er hugstmodne, dog senest 10 år efter fredningens gennemførelse. På matr.nr. 18 b Rodskov By, Hornslet syd og øst for Vilhelmshøj etableres der senest 2 år efter fredningens gennemførelse to mindre udsigtskilder efter nærmere aftale med lodsejeren. Fredningen er ikke til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet, inden for de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer og i det omfang, der

kan opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til bebyggelsen.

7. Klager og bemærkninger

Afgørelsen er den 9. september 2017 (lb.nr. 41), 11. september 2017 Syddjurs Kommune, 12. september 2017 (lb.nr. 23), 13. september 2017 (lb.nr.20), 15. september 2017 (lb.nr. 7 og Miljøstyrelsen) og den 18. september 2017 (lb.nr. 6) blevet påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Miljøstyrelsen har den 13. februar 2018 og Danmarks Naturfredningsforening har den 20. februar 2018 fremsat bemærkninger til klagerne over fredningsafgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 13. november 2017 truffet afgørelse om at afvise en enkelt klage over afgørelsen, idet klagen var indsendt til nævnet efter klagefristens udløb den 18. september 2017.⁸

7.1 Klagen fra Miljøstyrelsen og bemærkninger hertil

Miljøstyrelsen har ikke udtalt sig imod fredningen, men har klaget over en række konkrete forhold i forbindelse med fredningsnævnets afgørelse om fredning.

Klager har anført, at de arealer, der er omfattet af godkendte kommuneplanrammer, bør udtages af fredningen. Klager har i den forbindelse henvist til Taksationskommissionens afgørelse af 25. august 2017 vedrørende fredningen af Bjergene ved Stensballe, hvori Taksationskommissionen har tilkendt en række lodsejere erstatning for en forventningsværdi for arealer omfattet af en kommuneplanramme. Klager har hertil bemærket, at uagtet omstændighederne i nærværende sag ikke er de samme som de, der forelå til prøvelse i Taksationskommissionens sag, er det klagers opfattelse, at de fredningserstatninger, der på baggrund af Taksationskommissionens afgørelse muligvis kan komme på tale i nærværende sag, vil være ude af proportioner med den fredningsmæssige gevinst, der kan opnås, hvorfor arealerne bør udtages af fredningen.

Herudover har klager anført, at forbuddet i fredningsbestemmelsernes § 4, stk. 4, mod gødskning, sprøjtning og omlægning m.m. af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 bør udtages af fredningen. Klager har i den forbindelse oplyst, at gødskning, sprøjtning m.v. normalt er forbudt på sådanne arealer, men at dette ikke gælder, såfremt engarealer lovligt er blevet gødet og sprøjtet før 1992 og med jævne mellemrum siden da. Klager har på den baggrund anført, at bestemmelsen kun er relevant for de omtalte engarealer. Såfremt bestemmelsen ikke udtages, er det klagers opfattelse, at det bør afklares, om der er lodsejere, der kan dokumentere en historik for gødskning og sprøjtning, idet der i så fald må udmåles erstatning herfor.

⁸ NMK-520-00109.

Fredningsbestemmelsernes § 5, stk. 3, bør ifølge klager omformuleres, så det fremgår, at der kan foretages om- og tilbygninger til eksisterende bebyggelse i det omfang, det var tilladt efter planlovens landzonebestemmelser på fredningstidspunktet. Klager har oplyst, at bestemmelserne er ændret ved lov nr. 668 af 8. juni 2017, og at den nuværende udformning af fredningsbestemmelsen begrænser de rettigheder, der følger af planloven. Ifølge klager har fredningsnævnet ikke udregnet erstatning for denne begrænsning i lodsejernes rettigheder. Klager mener derfor, at der ikke er grundlag for at beholde bestemmelsen, grundet de erstatningsmæssige konsekvenser, der ifølge klager er ude af proportion med bestemmelsens landskabelige konsekvenser ved ikke at udtage bestemmelsen.

Klager har endvidere ønsket en ændring af fredningsbestemmelsernes § 9. Klager har anført, at fredningen giver Syddjurs Kommune en plejeret, men ikke en plejeplicht, hvilket følger af plejebekendtgørelsen. Klager har hertil bemærket, at der ikke må ske misforståelser om, hvorvidt der er tale om en ret eller pligt. Klager ønsker ikke, at der ændres på denne ordning, hvorfor klager ønsker, at fredningsbestemmelsens § 9, stk. 1, ændres til:

”Plejemyndigheden kan gennemføre pleje i henhold til gældende plejebekendtgørelse.”

Det er desuden klagers opfattelse, at der i fredningsbestemmelsernes § 9 sker en sammenblanding af procedurerne vedr. plejeplanen og de konkrete afgørelser vedr. plejeforanstaltningerne, der kan påklages. Klager har derfor foreslået, at fredningsbestemmelsernes § 9, stk. 3 ændres til:

”Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan inden for 2 år efter fredningens endelige gennemførelse.”

Danmarks Naturfredningsforening har bemærket til klagen, at de arealer, der ifølge Miljøstyrelsen bør udtages af fredningen, er landskabeligt værdifulde for fredningen, og derfor bør friholdes for byudvikling.

Danmarks Naturfredningsforening er indforstået med, at der umiddelbart kan ske udvidelse af boliger op til 250 m² uden fredningsnævnets tilladelse, idet dette var en umiddelbar ret efter planloven på tidspunktet for fredningssagens rejsning.

Vedrørende brugen af gødning og pesticider på § 3-beskyttede arealer, har Danmarks Naturfredningsforening anført, at foreningen er indforstået med, at det er de generelle regler i naturbeskyttelsesloven, som regulerer brugen af gødning og pesticider på § 3-beskyttede arealer. Danmarks Naturfredningsforening har oplyst, at det alene er enge, der dokumenterbart er gødet mindst hvert 7. – 10. år siden 1992, som kan gødes og sprøjtes, og at alle andre arealer ikke kan gødes eller sprøjtes uanset fredningen.

7.2 Klagen fra Syddjurs Kommune og bemærkninger hertil

Syddjurs Kommune har anført, at fredningsafgørelsen lider af formelle mangler, der bør medføre fredningsafgørelsens ugyldighed, samt at kommunen er uenig i de materielle forhold, fredningsnævnet har lagt til grund i sin afgørelse.

Vedrørende de formelle mangler har Syddjurs Kommune med henvisning til miljøvurderingsloven anført, at fredningsnævnet ikke har gennemført en miljøvurdering eller –screening, før afgørelsen blev truffet. Det er kommunens opfattelse, at dette burde være sket, da fredningen fastlægger rammerne for fysisk planlægning og arealanvendelse samt rammerne for fremtidig anlægstilladelser til projekter, hvorfor fredningen er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 3.

Subsidiært har Syddjurs Kommune anført, at pligten til miljøvurdering følger af miljøvurderingsloven, da der er tale om en plan, der vurderes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at fredningsnævnet burde have foretaget en miljøscreening.

Herudover har Syddjurs Kommune gjort gældende, at fredningen ikke er omfattet af miljøvurderingslovens undtagelse vedrørende fastlæggelsen af anvendelsen af mindre områder på lokalt plan, hvorfor der er tale om en plan, der er omfattet af miljøvurderingsloven.

Syddjurs Kommune har endelig anført, at der ikke er foretaget høring af kommunen som berørt myndighed i henhold til miljøvurderingslovens regler herom, hvorfor der samlet set foreligger sådanne væsentlige formelle mangler, at afgørelsen er ugyldig.

For så vidt angår områdets landskabelige værdier har Syddjurs Kommune anført, at disse ikke er så store, at de nødvendiggør en fredning af området. Det er desuden kommunens opfattelse, at beskyttelseshensynene i området er sikret i tilstrækkeligt omfang gennem naturbeskyttelsesloven, planloven og øvrig lovgivning.

Herudover har kommunen bemærket, at området ikke lever op til de kriterier for fredninger, der er opstillet af Danmarks Naturfredningsforening, Kommunernes Landsforening og Naturstyrelsen i Handlingsplan for fredning fra 2013. Kommunen har hertil anført, at området ikke udgør en national perle, et større sammenhængende naturområde eller et uforstyrret landskab.

Syddjurs Kommune har, med henvisning til Århus Amts landskabskarakterplan fra 2006, blandt andet bemærket, at området er karaktersvagt, idet mange af de tidligere karaktergivende elementer som diger og markveje er fjernet, hvorfor de oprindelige udskiftningsmønstre er meget utydelige. Desuden har den øst-vestgående vejstruktur opdelt området i to dele.

Af bemærkningerne fremgår endvidere, at området fremstår som et forstadspræget landområde, og at den bymæssige bebyggelse ligger forholdsvis tæt i et øst-vestgående bånd. Det er desuden kendetegnende for området, at der findes mange landsbyer, og at området både visuelt og støjmæssigt er præget af mange tekniske anlæg, sportsanlæg og trafik.

Vedrørende områdets planmæssige forhold har Syddjurs Kommune anført, at kommunen i sin kommuneplan fra 2016 har udpeget området som et landskabeligt interesseområde, hvilket har til formål at sikre områdets landskabelige hensyn ved placering af byggeri og anlæg i det åbne land. Kommunen har dermed ønsket at afveje områdets landskabsinteresser over for byudviklingen.

For så vidt angår naturhensynene i området, har Syddjurs Kommune anført, at disse er relativt små i forhold til andre områder, og at byudviklingen ikke vil påvirke disse, idet byudviklingen skal ske på nuværende landbrugsarealer. Det er således kommunens opfattelse, at disse hensyn kan varetages gennem den fysiske planlægning og dermed ikke kan begrunde fredningen.

Syddjurs Kommune har på den baggrund anført, at området ikke skal fredes, og at området er mindre sårbart over for planlægning til bymæssig bebyggelse, idet der er tale om en fortsættelse af en allerede eksisterende bystruktur.

Syddjurs Kommune har henvist til, at der øst for fredningsområdet findes to fredninger. Det er kommunens opfattelse, at grunden til at fredningsområdet ikke i sin tid blev omfattet af disse fredninger, skyldtes, at fredningsinteresserne omkring Eskerod og Rodskov var mindre. Kommunen har desuden anført, at området ikke blev fredet, på trods af, at fredninger på daværende tidspunkt, før planlovens vedtagelse i 1970, var det betydeligste regulerende instrument, hvorimod der i dag findes andre muligheder for at regulere udviklingen ved anden lovgivning, herunder planloven.

Danmarks Naturfredningsforening har til klagen fra Syddjurs Kommune bemærket, at der ikke tidligere har været krav om at udarbejde miljøvurderinger i forbindelse med fredninger, men at Miljøstyrelsen på daværende tidspunkt var ved at udarbejde retningslinjer om fredningers forhold til miljøvurderingsloven. Foreningens arbejde med fredninger vil blive tilrettet efter disse retningslinjer.

Vedrørende områdets landskabelige værdier har Danmarks Naturfredningsforening bemærket, at disse berettiger til en fredning med fokus på beskyttelsen af den landskabelige uforstyrrelighed, der indgår som et af tre særlige fokusområder i handlingsplanen for fredning.

Miljøstyrelsen har til klagen bemærket, at styrelsen forventer at sende en

vejledning om miljøvurdering af planer og programmer i høring og udsende et brev til bl.a. fredningsnævnene, Miljø- og Fødevareklagenævnet samt kommunerne om reglernes betydning i relation til fredninger.

7.3 Klagen fra lb.nr. 6

Klager har anført, at fredningen i sin helhed er overflødig og begrænser den fremtidige landbrugsdrift i området. Det er desuden klagers opfattelse, at ny bebyggelse til beboelse allerede er reguleret i anden lovgivning.

Herudover har klager anført, at såfremt fredningen gennemføres, bør de rammebelagte områder i Eskerod (Kommuneplanramme 2.3.B1) udtages af fredningsområdet, idet området er omgivet af bebyggelse på de fleste sider, hvorfor yderligere bebyggelse blot vil skabe et bedre liv på landet. Klager har desuden anført, at bebyggelse af området ikke vil hindre nogen som helst udsigt, da området er beliggende lavt, og udsigten fra Landevejen allerede er hindret af bevoksning.

Vedrørende klagen fra lb.nr. 6 har Danmarks Naturfredningsforening bemærket, at kun forbuddet mod tilplantning og flerårige udsigtshæmmende afgrøder i begrænset omfang påvirker landbrugsdriften i fredningsområdet. Det fremgår af bemærkningerne, at det er Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at forslaget om kun at måtte udvide beboelsesejendomme op til 250 m², kan gennemføres erstatningsfrit, idet fredningsforslaget er i overensstemmelse med de dagældende regler i planloven.

Til det af klager anførte om manglende udsigt, er det bemærket, at der på trods af den nuværende beplantning er god udsigt over området fra Landevejen.

Miljøstyrelsen har bemærket, at styrelsen er enig i, at arealer omfattet af de godkendte kommuneplanrammer skal udtages af fredningen.

Klager har den 4. august 2020 efter gennemlæsning af Danmarks Naturfredningsforenings og Miljøstyrelsens bemærkninger meddelt, at klagen fastholdes.

7.4 Klagen fra lb.nr. 7

Klager har anført, at der ikke er en begrundelse for at frede, da området i forvejen er beskyttet af anden lovgivning, hvorfor en fredning fremstår som et overflødigt indgreb i den private ejendomsret.

For så vidt angår formålet med fredningen har klager oplyst, at der på strækningen fra Hovgårdvej ved Rodskov og til Stenhusvej ved Eskerod kun er begrænset udsigt over landskabet, og at denne hverken vil forbedres eller forringes af en fredning.

Klager har henvist til Fredningsplanudvalgets beskrivelse fra 1960, hvor-

af fremgår, at området ”... udgør i dets nuværende naturtilstand en naturpark af stor rekreativsværdi.” Klager har hertil anført, at han ofte færdes i området, hvor han også bor, men at der stort set ikke færdes andre mennesker. Klager har videre anført, at fredningen ikke vil ændre på dette, da områdets rekreative værdier er samlet omkring kysten.

Det er endvidere klagers opfattelse, at øget færdsel i området ikke vil gavne dyrelivet eller bevare og forbedre områdets naturværdier.

Vedrørende forbuddet mod tilplantning med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder, har klager anført, at afdrivning af klagers juletræer næppe vil gavne dyrelivet i området, idet juletræerne fungerer som en korridor, der gør det muligt for dyrelivet at vandre mellem skovområderne nord og syd for juletræerne. Klager har desuden bemærket, at juletræerne kun hæmmer udsigten for klager selv, og at klager er indstillet på at tage en dialog om eventuelle gener for andre.

Det er endvidere klagers opfattelse, at det er urimeligt og uacceptabelt, at fredningsbestemmelsernes § 5 forhindrer klager i at opstille en pavillon ved sin sø.

Danmarks Naturfredningsforening har til klagen bemærket, at der allerede i 1950’erne var planer om at frede området grundet den vide udsigt fra Landevejen og sidevejene ned mod kysten og på grund af udsigten over bugten til Mols.

Miljøstyrelsen har henvist til tidligere indlæg i sagen.

7.5 Klagen fra lb.nr. 19/20

Klager har tilsluttet sig klagen fra Syddjurs Kommune, men har også ønsket at indgive en særskilt klage.

Klager har anført, at det udarbejdede fredningskort er mangelfuldt, hvorfor fredningsnævnet ikke har haft et korrekt kortmateriale til rådighed i forbindelse med behandlingen af sagen. Ifølge klager har kortet blandt andet mangler vedrørende angivelsen af strandeng, skov, linjeføringen af bække og levende hegn samt markeringen af strandbeskyttelseslinjen. Klager har til Miljø- og Fødevarerklagenævnet som bilag til klagen indsendt et kort med håndpåførte korrektioner.

Miljøstyrelsen har til klagen bemærket, at styrelsen grundlæggende er enig i, at fredningskortet bør svare til de faktiske forhold. Styrelsen har samtidig gjort opmærksom på, at strandbeskyttelseslinjen og § 3-områdets afgrænsning ikke fastsættes i fredningen, men af andre myndigheder.

Danmarks Naturfredningsforening har bemærket, at mange af de oplysninger, der fremgår af fredningskortet stammer fra grundkort, som for-

eningen ikke har ansvaret for at holde opdateret. Hvis der er fejl i fredningskortet, som kan påvirke erstatningsudmålingen eller andet, vil foreningen rette oplysningerne efter anmodning fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klager har i bemærkninger af 24. august 2020 gentaget tidligere fremførte bemærkninger og understreget vigtigheden af et korrekt fredningskort. Klager henviser desuden til kommuneplanramme 2.12.R1, der bl.a. omfatter dele af matr. nr. 4i, Havhuse, Hornslet, og som udlægger arealet til rekreativt område. Klager har hertil anført, at indholdet af kommuneplanrammen forventes opretholdt, og at klager antager, at manglende mulighed for denne anvendelse forventes kompensert.

7.5 Klagen fra lb.nr. 23

Det fremgår af klagen, at klager er utilfreds med, at fredningen forringer mulighederne for til- og ombygninger og dermed ejendommenes erhvervsmæssige udviklingsmuligheder. Klager har i den forbindelse anført, at han er usikker på, hvorvidt det vil være muligt at få tilladelse til at opføre en tilbygning til hotellet.

Endvidere fremgår det af klagen, at klager er utilfreds med fredningens begrænsning af mulighederne for at foretage facadeændringer på bygningen samt begrænsningen i antallet af byggeretskvadratmeter.

Herudover har klager bemærket, at klagers ejendomme allerede er omfattet af enten naturbeskyttelseslovens § 3 eller strandbeskyttelseslinjen.

Endelig ønsker klager oplyst, om fredningen får indflydelse på klagers berettigede forventninger om at opføre en tilbygning i tilknytning til det eksisterende byggeri.

Danmarks Naturfredningsforening har bemærket, at fredningsbestemmelsernes § 10, stk. 3, sikrer nuværende byggemuligheder inden for kommuneplanen på fredningstidspunktet, og i det omfang der kan opnås dispensation fra fredningsnævnet og fra strandbeskyttelseslinjen. Eventuelt andet byggeri kræver dispensation fra fredningsnævnet. Danmarks Naturfredningsforening har desuden anbefalet, at matr.nr. 5t Havhuse, Hornslet beholdes i fredningen, idet dette vil sikre, at plejemyndigheden har ret til at udføre naturpleje på arealet.

Danmarks Naturfredningsforening har desuden bemærket, at der er etableret græsplæne på en del af matr.nr. 5t Havhuse, Hornslet, hvor der er registreret strandeng omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3.

Miljøstyrelsen har i sine bemærkninger henvist til fredningsbestemmelsernes § 10, stk. 3, og til tidligere fremsatte bemærkninger om, at matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet, siden 2001 har været omfattet af Syddjurs

Kommunes kommuneplanramme, som gav mulighed for opførelse af yderligere bebyggelse på ejendommene til nærmere angivne turistformål o.lign. Det fremgår videre, at begge ejendomme er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, og at der ikke er taget stilling til, hvorvidt der kan opnås dispensation fra denne til byggeri på ejendommene.

Miljøstyrelsen har desuden anført, at de landskabelige hensyn, som kunne begrunde en bortfredning af arealets byggemuligheder, varetages med betydelig styrke gennem strandbeskyttelseslinjen, og at det er styrelsens opfattelse, at fredningen skal respektere gældende kommuneplanrammer.

Klager har den 23. august 2020 indsendt bemærkninger og gentaget sin klage og tidligere indlæg. Klager har herudover oplyst, at klager ikke har anlagt en græsplæne på det § 3-registrerede areal, men at arealet tidligere har været anvendt som markedsplads, og at klager blot har vedligeholdt arealet ved at dræne.

7.6 Klagen fra lb.nr. 41

Det fremgår af klagen, at klager er utilfreds med, at offentligheden skal have adgang over matr.nr. 15al Ugelbølle By, Mørke, idet der ifølge klager ikke er offentlig adgang til ejendommen eller klagers trappe i dag.

Ifølge klager vil det i dag være muligt for campingpladsen at få dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at udvide campingpladsen, hvilket der ifølge klager også er politisk opbakning til i Syddjurs Kommune. Klager har anført, at fredningen vil forhindre denne udvidelse, hvorfor campingpladsen ikke vil være levedygtig. Det er derfor klagers opfattelse, at klager er tvunget til enten at sælge campingpladsen som privatbolig eller udstykke arealet til sommerhusgrunde. Ifølge klager vil begge løsninger påføre klager et endnu ikke opgjort tab.

Klager har supplerende anført, at Danmarks Naturfredningsforening har bemærket, at der ikke er naturbeskyttelseshensyn bag fredningen, men alene et ønske om en sammenhængende fredning. Klager har svært ved at forstå dette, da klagers ejendom ligger i udkanten af fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening har til klagen vedrørende sti bemærket, at forslaget om en sti fra den offentlige vej ned til vandet langs det østlige skel på klagers ejendom er frafaldet undervejs i sagens forløb. Det fremgår videre af bemærkningerne, at det ikke hidtil har været muligt at udvide campingpladsen søværts, men at fredningen beskytter området mod en eventuel dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Miljøstyrelsen har til klagen bemærket, at arealet i sin helhed er omfattet af strandbeskyttelseslinjen, og at der ikke foreligger en tilladelse eller ret til at udvide campingpladsen på det af fredningen omfattede areal, hvorfor der ifølge styrelsen ikke er grundlag for at tilkende en forøget fredningserstatning.

7.7 Øvrige bemærkninger til sagen

En omboende til fredningsområdet har den 4. september 2020 på vegne af en række lodsejere i Rodskov fremsendt bemærkninger til sagen. Af bemærkningerne fremgår bl.a., at gruppen er uforstående over for fredningsnævnets beslutning om at udtage en række arealer syd for Rodskov fra fredningen. Gruppen har i det hele udtalt sig imod denne beslutning, men har understreget, at gruppen støtter op om udviklingen og udbygningen af Rodskov.

8. Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling og afgørelse i sagen

8.1 Sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet besigtigede den 7. oktober 2020 fredningsområdet og holdt efterfølgende offentligt møde om sagen.

Sagsrejsjerne redegjorde under besigtigelsen og i forbindelse med det offentlige møde for deres forslag om fredning af området Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod.

Der var på mødet indlæg om nødvendigheden af at frede området, og de indsendte klagepunkter herom blev i alt væsentligt gentaget. Det blev samtidig drøftet, hvordan fredningen skulle afgrænses, dels om de kommuneplanrammebelagte arealer ved Eskerod og Rodskov skulle indgå i fredningen, og om dette i givet fald skulle udløse erstatning, og dels om området ved Gl. Løgten Kro skulle fredes. Øvrige klagepunkter blev ligeledes gentaget, herunder vedrørende fejl og mangler på fredningskort.

8.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets indledende bemærkninger

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Maria Temponeras, Jørgen Elikofer, Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1, kan fredningsnævnets afgørelse efter § 40 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det følger af naturbeskyttelseslovens § 42, at Miljø- og Fødevareklagenævnet skal efterprøve fredningsnævnets afgørelse efter § 40, stk. 1, i dens helhed, når den samlede erstatning og godtgørelse overstiger 500.000 kr.

Endvidere følger det af naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, at Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre fredningsnævnets afgørelse, herunder fredningens geografiske udstrækning, fredningsbestemmelserne og erstatningen. Dette gælder, uanset hvem der har rejst fredningssagen eller påklaget fredningsnævnets afgørelse, og uanset fredningsforslaget og de forslag og krav, der er fremført for fredningsnævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, kan der gennemføres fredning af landarealer til varetagelse af de formål, der er nævnt i naturbeskyttel-

seslovens formålsbestemmelse i § 1:

”§ 1. Loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Loven tilsigter særligt

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.”

Efter naturbeskyttelseslovens § 38 skal en fredning indeholde en bestemmelse om formålet med fredningen. Ifølge § 38, stk. 3 kan en fredning gå ud på bevaring af den nuværende tilstand eller tilvejebringelse af en bestemt tilstand, der herefter skal bevares, og den kan regulere offentlighedens færdsel i området. Af bestemmelsens stk. 4 fremgår, at en fredning kan indeholde de bestemmelser, herunder de påbud og forbud vedrørende arealernes anvendelse, der skønnes nødvendige, for at fredningsformålet kan opnås.

8.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets generelle bemærkninger

8.3.1 Fredningens gennemførelse

Miljø- og Fødevareklagenævn finder efter en afvejning af de hensyn, der fremgår af formålsbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 1, at området er fredningsværdigt og skal fredes. Nævnet har lagt vægt på, at området rummer væsentlige landskabelige, rekreative og naturmæssige værdier, som afspejles i fredningens formålsbestemmelse. Nævnet tilslutter sig således i det hele fredningsnævnets begrundelse for at frede.

8.3.2 Fredningens afgrænsning

Det er i klagerne fra Miljøstyrelsen, Syddjurs Kommune og lb.nr. 6 fremført, at de rammebelagte arealer bør udtages, hvis fredningen gennemføres.

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet (Birgitte Egelund Olsen, Henrik Twilhøj, Norman Cleaver og Maria Temponeras) tiltræder fredningens afgrænsning, som den blev vedtaget af fredningsnævnet og med samme begrundelse.

Flertallet finder, at der ikke forud for fredningssagens rejsning er konkrete forhold vedrørende de rammebelagte arealer, der har givet en berettiget forventning om, at en ændring af den landbrugsmæssige anvendelse af arealerne var aktuel. Det er således flertallets vurdering, at der ikke fra Syddjurs Kommunes side er tilvejebragt aktuelle og retligt bindende planer om byudvikling i de rammebelagte områder, ligesom kommunen

heller ikke ved sine handlinger i øvrigt har skabt forventninger om en ændret anvendelsesmulighed.

Flertallet har herved lagt vægt på, at der ikke var - og ikke er - udarbejdet lokalplaner for arealerne, der alene var omfattet af en kommuneplan, som indeholdt en betydelig restrummelighed på tidspunktet for rejsningen af fredningssagen. Det har desuden indgået i flertallets vurdering, at Syddjurs Kommune under det offentlige møde bekræftede, at der ikke foreligger aktuelle planer fra kommunens side om at byudvikle de rammebelagte områder.

Et mindretal bestående af Maria Temponeras finder, at fredningsgrænsen skal udvides, som den var fastlagt i fredningsforslaget. Dette nævnsmedlem finder, at der i den afgrænsning af fredningen, som fremgår af fredningsforslaget, medtages arealer, som er fredningsværdige, og som udgør en værdifuld helhed, samt at fredningsområdet med den nuværende afgrænsning bliver fragmenteret.

Et mindretal bestående af Knud N. Mathiesen, Jørgen Elikofer og Jens Vibjerg finder, at de rammebelagte arealer ved Rodskov (rammeplan 2.2.B5) skal udtages af fredningen. Dette mindretal har lagt vægt på forløbet vedrørende udarbejdelsen og vedtagelsen af områdets planlægning, herunder at Naturstyrelsen i sin afgørelse af 7. juni 2013 har tilladt planlægning inden for kystnærhedszonen i tilknytning til Rodskov. Under disse omstændigheder finder mindretallet, at der er visse berettigede forventninger til, at området kan tages i brug som byudviklingsområde.

Et mindretal bestående af Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg finder endvidere, at de rammebelagte arealer ved Eskerod (rammeplan 2.3.B1) skal udtages med samme begrundelse som anført ovenfor.

Et enigt Miljø- og Fødevareklagenævn har besluttet, at fastholde arealerne ved Gl. Løgten Strandkro i fredningen, da området indeholder sådanne fredningsmæssige kvaliteter, som understøttes af fredningens formål. Nævnet har lagt vægt på, at fredningen hverken ændrer ved den aktuelle anvendelse eller ændrer ved de byggemuligheder, der ifølge kommuneplanramme er lagt på ejendommen, idet en sådan ret er hjemlet i fredningsbestemmelsernes § 10, stk. 3.

8.3.3 Fredningens indhold

Miljø- og Fødevareklagenævnet har besluttet, at den af fredningsnævnet vedtagne bestemmelse i § 10, stk. 1 om afdrivning af juletræer på matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet, bortfalder. Nævnet har konstateret, at der ikke længere er juletræsproduktion på ejendommen, og at juletræerne på det østligt beliggende areal er afdrevet, mens fredningssagen har været under behandling. Det vestligt beliggende areal er sprunget i blandet skov imellem juletræerne, og har ikke været drevet som produktion i en årække. Nævnet finder ikke anledning til at påbyde dette område afdrevet,

idet arealet har en ringe påvirkning på udsigten fra vejen. Nævnet har endvidere under besigtigelsen konstateret, at sagsrejser på baggrund af de faktiske forhold har tilsluttet sig ændringen.

I behandlingen af nedenstående har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Maria Tempneras, Jørgen Elikofer og Jens Vibjerg.

§ 4, stk. 4 arealernes drift og anvendelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vedtaget at udtage § 4, stk. 4, om forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af arealer m.v. Bestemmelsen svarer til de forbud, der allerede beskytter efter naturbeskyttelseslovens § 3, og bestemmelsen er derfor overflødig.

§ 5, stk. 3 om- og tilbygning

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vedtaget, at bestemmelsens stk. 3 skal ændres, så bestemmelsen giver mulighed for om- og tilbygninger af helårshuse op til 500 m² i landzone, således at grænsen for det tilladte bruttoareal i forbindelse med om- og tilbygninger svarer til den på fredningstidspunktet gældende planlovs bestemmelser herom.

§ 9 naturpleje

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vedtaget at ændre fredningsbestemmelsernes § 9, således at bestemmelsen bringes i overensstemmelse med den på fredningstidspunktet gældende plejebekendtgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det er uhensigtsmæssigt at pålægge plejemyndigheden en plejepligt samt at pålægge en pligt til at forhandle sig til enighed om plejeplanen ud over, hvad der fremgår af plejebekendtgørelsen. Nævnet finder endvidere, at der i bestemmelsen sker en uheldig sammenblanding af procedurerne for henholdsvis plejeplaner og plejeforanstaltninger i forhold til plejebekendtgørelsen.

8.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Lb.nr. 19 og 20

Klager har anført, at der på kortbilaget er anført forkerte linjeføringer mellem strandeng, mark og strandbeskyttelseslinje samt en forkert udmåling i forhold til fysiske forhold. Det er endvidere anført, at der er fejlmarkeringer af skov, søer, stendiger og levende hegn m.v.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at fejl og overflødige signaturer rettes, så fredningskortet bringes i overensstemmelse med den vedtagne fredning.

8.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlige dels afgørelse af 17. august 2017 om at gennemføre fredning

af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets har truffet afgørelse om at gennemføre fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune på følgende ejendomme, der er afgrænset som vist på det medfølgende fredningskort, og som helt eller delvist omfatter følgende matrikelnumre samt 2,77 ha umatrikuleret areal:

1a, del af 2i, 5a, 5d, 5e, 5f, 5g, 5i, 5k, del af 7000a og 7000c alle Eskerod By, Hornslet.

2a, 2f, 2g, 2k, 3b, 3n, 3p, 3x, del af 4e, 5b, del af 5d, 8a, 9f, 13a, 13e, 13g, 13f, 13h, del af 13i, del af 13k, del af 16a, 18a, 18b, 18c, 18d, del af 7000c og del af 7000d alle Rodskov By, Hornslet.

1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, del af 3av, 3c, 3ch, 3d, 3f, 3k, 4a, 4b, 4i, 4k, 4l, 4m, 4n, 5d, 5e, 5p, 5t, 7000a, del af 7000b og 7000c alle Havhuse, Hornslet.

Del af 13d, del af 13g, 13f, 15i, del af 15al og del af 7000c alle Ugelbølle By, Mørke.

Fredningen af området Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod gennemføres med følgende bestemmelser, som herefter gælder for fredningen:

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedygtighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag.

§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger, etableres nye beplantninger, foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er tilladt eller påbudt i de følgende bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter § 9.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Nuværende arealer med landbrugsdrift kan drives som hidtil. Dog må arealerne ikke tilplantes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder, herunder juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, elefantgræs, vildtremiser og lignende. Arealer omtalt i § 10 med juletræer skal afdrives, når de er hugstmodne, og arealerne må ikke genplantes.

Stk. 2. Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver.

Stk. 3. Skovarealer kan drives som hidtil. Det gælder både fredskovsarealer og andre skovarealer. Udvidelse af skovarealet kræver dispensation fra fredningsnævnet.

§ 5 Byggeri mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur ”hus med have og gårdspladsareal”.

Stk. 3. Eksisterende helårshuse beliggende i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger. Øvrige om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet. Opsætning af solcelleanlæg kræver tillige fredningsnævnets dispensation.

Stk. 4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Der må uanset ovenstående ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, rideskoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet. Desuden er der forbud mod opførelse af ridehaller.

Stk. 6. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne eller skure, der i kortere perioder er nødvendige for skovdrift eller

naturpleje (max. 6 uger).

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for får, kreaturer og lignende efter fredningsnævnets godkendelse af udformning, størrelse og placering.

Stk. 8. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Stk. 9. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt.

Stk. 3. Der må opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Hegnene skal holdes i jordfarver.

Stk. 4. Nedgravning af ledninger og etablering af regnvandsbassiner og lignende kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Undtaget fra forbuddet er teltning af kortere varighed til spejderformål, egen teltning på egen ejendom samt teltning på dertil indrettede primitive overnatningspladser.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug. Undtaget fra forbuddet er mindre terrænreguleringer i private haver.

§ 8 Offentlighedens adgang

Offentligheden har ret til adgang til området efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers og vejes nuværende trace kan ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes.

Stk. 3. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse anlægge nye stier med et forløb omtrentligt som angivet på fredningskortet. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden i samarbejde med lodsejeren. Stierne skal anlægges som trampespor eller slåede 1 meter brede stier, der er egnede til færdsel til fods. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 4. På det kommunalt ejede areal, herunder på ophalepladsen, matr.nr. 13 e og 7000d Rodskov By, Hornslet, er det offentligheden tilladt at færdes frit (fladefærdsel).

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes mindre informationstavler, stimarkeringer mv. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse.

§ 9 Plejemyndighed og plejeplaner

Stk. 1. Plejemyndigheden kan gennemføre pleje i henhold til den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse.

Stk. 2. Plejen kan bl.a. bestå af etablering og vedligeholdelse af stier og udsigtskiler, jf. § 8 stk. 3, og § 10 stk. 2.

Stk. 3. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan indenfor 2 år efter fredningens endelige gennemførelse.

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejerens samtykke eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af plejemyndigheden fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af plejemyndigheden fastsat frist, og ellers tilfalder træet plejemyndigheden. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring af, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 10 Særbestemmelser

Stk. 1. På matr.nr. 18 b Rodskov By, Hornslet syd og øst for Vilhelmshøj skal der senest 2 år efter fredningens gennemførelse etableres to mindre udsigtskiler efter nærmere aftale med lodsejeren. Der kan ligeledes efter nærmere aftale med lodsejeren opsættes en bæk på højen.

Stk. 2. Fredningen er ikke til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet, indenfor de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer⁹ og i det omfang, der kan opnås dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til sådan bebyggelse.

⁹ Kommuneplanramme 2.12.R1.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningens afgrænsning og indhold fremgår yderligere af medfølgende fredningskort.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Afgørelsen kundgøres endvidere i Statstidende.

Birgitte Egelund Olsen
Formand

10. december 2020

Sagsnr. 18/05673

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLagenÆVNET

AFGØRELSE VEDRØRENDE ERSTATNING i sag om fredning af Kalø Vig ved Eskerod og Rodskov i Syddjurs Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, jf. § 39, jf. § 40.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, afgørelse af 17. august 2017 om erstatning i anledning af fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune og har truffet afgørelse om at tilkende følgende erstatninger i anledning af fredningen:

Lb.nr. 1:	197.712 kr.
Lb.nr. 2:	34.512 kr.
Lb.nr. 3:	0 kr.
Lb.nr. 4:	3.600 kr.
Lb.nr. 5:	0 kr.
Lb.nr. 6:	202.689 kr.
Lb.nr. 7:	133.476 kr.
Lb.nr. 8:	9.648 kr.
Lb.nr. 9:	26.616 kr.
Lb.nr. 10:	16.596 kr.
Lb.nr. 11:	26.652 kr.
Lb.nr. 12+40:	97.428 kr.
Lb.nr. 13:	76.008 kr.
Lb.nr. 14:	10.440 kr.
Lb.nr. 15:	3.600 kr.
Lb.nr. 16:	3.600 kr.
Lb.nr. 17:	45.168 kr.
Lb.nr. 18:	0 kr.
Lb.nr. 19+20:	567.348 kr.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLagenÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

Lb.nr. 21:	0 kr.
Lb.nr. 22:	0 kr.
Lb.nr. 23:	0 kr.
Lb.nr. 24:	0 kr.
Lb.nr. 25:	15.456 kr.
Lb.nr. 26:	36.588 kr.
Lb.nr. 27:	32.580 kr.
Lb.nr. 28:	172.464 kr.
Lb.nr. 29:	66.096 kr.
Lb.nr. 30:	3.600 kr.
Lb.nr. 31:	23.190 kr.
Lb.nr. 32:	3.600 kr.
Lb.nr. 35:	6.672 kr.
Lb.nr. 36:	20.832 kr.
Lb.nr. 37:	3.600 kr.
Lb.nr. 38:	0 kr.
Lb.nr. 39:	0 kr.
Lb.nr. 41:	0 kr.

Af den samlede erstatning på 1.839.771 kr. samt rente afholder staten ved Miljøministeriet tre fjerdedele og Syddjurs Kommune en fjerdedel, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om erstatning i anledning af fredningen kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de, der har påklaget fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til nævnet, eller for hvis vedkommende nævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan endvidere påklages af Syddjurs Kommune og af Miljøministeren.

Klagefristen er fire uger fra den dag, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 1. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klage skal indgives til Miljø- og Fødevareklagenævnet, e-mail: mfkn@naevneneshus.dk, der videresender klagen til Taksationskommissionen, jf. § 45, stk. 4.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet,² der har behandlet sagen i den læge afdeling, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 9.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Indledning

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 17. august 2017 truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune med et samlet beløb på 1.905.704 kr.

Fredningsnævnets afgørelse om erstatning er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en lodsejer og af Miljøstyrelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 43.

2. Fredningsnævnets behandling

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 1, at fredningsnævnets behandling af en fredningssag afsluttes med, at nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt fredningen skal gennemføres samt afgør erstatningsspørgsmålet m.v., jf. lovens § 39.

Af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1 fremgår det, at fredningsnævnet fastsætter erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. Der tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse. Det fremgår videre af lovens § 39, stk. 4, at erstatningsbeløb forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til diskontoen. Under særlige omstændigheder kan fredningsnævnet fastsætte et andet begyndelsestidspunkt for forrentningen.

Det fremgår af afgørelsen, at fredningsnævnet har fastsat erstatningerne i overensstemmelse med fast praksis med udgangspunkt i takster, der kan reduceres eller bortfalde, bl.a. hvis arealet i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens generelle reguleringer, herunder lovens § 3. Taksterne er suppleret med tillæg, hvis størrelse er fastsat efter en konkret vurdering af fredningens betydning for arealet.

Fredningsnævnet har fastsat følgende erstatningstakster:

- Grunderstatning: 3.700 kr. pr. ha., dog minimum 3.700 kr.
- Der ydes halv grunderstatning for arealer med beskyttelseslinjer ved fortidsminder eller åer.
- Der ydes ikke grunderstatning for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller med fredskov, strandbeskyttelse eller klitfredning.
- Forbud mod udsigtshæmmende beplantning: tillæg på 6.000 kr. pr. ha.
- Eksisterende stier: 15 kr. pr. meter.
- Nye stier: 60 kr. pr. meter.

På den baggrund har fredningsnævnet tilkendt følgende erstatninger:

Lb.nr. 1	199.959 kr.
Lb.nr. 2	35.024 kr.
Lb.nr. 4	3.880 kr.
Lb.nr. 6	205.041 kr.
Lb.nr. 7	139.467 kr.
Lb.nr. 8	9.841 kr.
Lb.nr. 9	26.947 kr.
Lb.nr. 10	16.817 kr.
Lb.nr. 11	27.330 kr.
Lb.nr. 12 og 40	98.005 kr.
Lb.nr. 13	76.876 kr.
Lb.nr. 14	10.590 kr.
Lb.nr. 15	3.700 kr.
Lb.nr. 16	3.700 kr.
Lb.nr. 17	45.696 kr.
Lb.nr. 18	3.700 kr.
Lb.nr. 19	3.700 kr.
Lb.nr. 20	580.350 kr.
Lb.nr. 21	3.700 kr.
Lb.nr. 22	3.700 kr.
Lb.nr. 23	3.700 kr.
Lb.nr. 24	3.700 kr.
Lb.nr. 25	15.617 kr.
Lb.nr. 26	36.991 kr.
Lb.nr. 27	32.980 kr.
Lb.nr. 28	174.573 kr.
Lb.nr. 29	66.847 kr.
Lb.nr. 30	3.700 kr.
Lb.nr. 31	23.190 kr.
Lb.nr. 32	3.700 kr.
Lb.nr. 35	6.759 kr.
Lb.nr. 36	21.124 kr.
Lb.nr. 37	3.700 kr.
Lb.nr. 38	3.700 kr.
Lb.nr. 39	3.700 kr.
Lb.nr. 40	(tilkendt under lb.nr. 12)
Lb.nr. 41	3.700 kr.

Fredningsnævnet har samtidig tilkendt godtgørelse for sagkyndig bistand under fredningsnævnets behandling af sagen på i alt 20.000 kr.

3. Klager og bemærkninger hertil

Miljøstyrelsen har klaget over, at fredningsnævnet har tilkendt minimumserstatning (grunderstatning) for arealer, som i helhed er omfattet af § 3 og/eller strandbeskyttelseslinjen, og som derfor ikke oppebærer grunderstatning. Styrelsen har anmodet om, at klagenævnet følger sædvanlig praksis.

Lb.nr. 6, Asger Sørensen, Kaløvej 32, 8543 Hornslet matr. Nr. 2g Rodskov By, Hornslet og 5a, Eskerød By, Hornslet, i alt 25,62 ha

Klager har anført, at der bør ydes godtgørelse til dækning af udgifter til sagkyndig bistand med ikke under 35.000 kr. eks. moms. Klager har videre anført, at der bør ydes godtgørelse til dækning af direkte udgifter til tidligere støjberegninger på 21.032,44 kr.

Miljøstyrelsen har bemærket, at godtgørelse til de afholdte udgifter til støjmålinger på arealet ikke er relevante, og at den tilkendte godtgørelse på 20.000 kr. er udbetalt og ikke kan påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 47.

4. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Maria Temponeras, Jørgen Elikofer, Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg.

4.1. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, fastsættes der erstatning til ejere af rettigheder over en fredet ejendom for det tab, som fredningen påfører dem.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har enstemmigt vedtaget at anvende grundtaksten for 2017 på 3.600 kr. pr. ha, samt at der fastsættes en mindsteerstatning svarende til grundtaksten på 3.600 kr. pr. ha for arealer omfattet af grundtakst. Mindsteerstatningen er en grunderstatning, og tilkendes derfor alene for arealer, der er berettiget til grunderstatning, jf. nedenfor vedrørende reduktion og bortfald af erstatning.

Grundtaksten reguleres årligt på baggrund af udviklingen i forbrugerprisindekset og prisudviklingen på landbrugsejendomme. Grundtaksten for 2017 er anvendt, idet den følger tidspunktet for fredningsnævnets afgørelse.

I overensstemmelse med fast praksis tilkender Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke grunderstatning for arealer, som efter lovgivningen allerede er omfattet af erstatningsfri regulering. Medmindre der foreligger særligt byrdefulde forhold i fredningen, som går ud over de restriktioner, der allerede følger af lovens bestemmelser, er der derfor ikke praksis for at tilkende erstatning for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og § 15 om strandbeskyttelse. Ligeledes er det praksis, at der ikke tilkendes erstatning for arealer omfattet af forbudsbestemmelser om fredskov i skovloven og om sten- og jorddiger i museumslovens § 29.

For arealer omfattet af bestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 16 og § 18 tilkendes der efter praksis alene halv grundtakst, hvis de pågældende arealer ikke tillige er omfattet af de øvrige nævnte bestemmelser.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke foreligger særligt byrdefulde forhold i fredningen, der ligger ud over de restriktioner, der allerede følger af de generelle beskyttelsesregler. Der er således ikke grundlag for at tilsidesætte praksis og tilkende yderligere erstatninger.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3. pkt., at der ikke tilkendes erstatning for offentligt ejede arealer.

Tillægstakster:

Stier

I overensstemmelse med fast praksis har Miljø- og Fødevareklagenævnet vedtaget at fastsætte erstatningen for fastholdelse af eksisterende stier til 15 kr. pr. løbende meter.

Ligeledes i overensstemmelse med fast praksis har nævnet vedtaget at fastsætte erstatningen for etablering af nye stier til 60 kr. pr. løbende meter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har yderligere i overensstemmelse med nævnets praksis fastsat erstatningen for forbud mod udsigtshæmmende beplantning til 6.000 kr. pr. ha.³

Bemærkninger til klagerne

Lb.nr. 6

Klager har anført, at der bør ydes godtgørelse til dækning af udgifter til sagkyndig bistand med ikke under 35.000 kr. eksklusiv moms, og at der bør ydes godtgørelse til dækning af direkte udgifter til tidligere støjberegninger på 21.032,44 kr.

Efter naturbeskyttelseslovens § 47 kan der ydes en ejer en passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under sagens behandling. De udgifter, som klager ønsker dækket, er afholdt under fredningsnævnets behandling af sagen. Fredningsnævnet har tilkendt klager en godtgørelse på 20.000 kr. Fredningsnævnets afgørelse om godtgørelse kan ikke påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 47, sidste punktum.

Kommuneplanrammebelagte arealer

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at en kommuneplanramme ikke i sig selv giver en berettiget forventning om en retligt beskyttet interesse, der udløser forventningsværdi. Nævnet lægger her

³ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 19. december 2019 (18/05343) og 24. april 2018 (NMK-520-00061).

vægt på, at en kommuneplan er en overordnet, dynamisk hensigtserklæring, og at der skal foreligge en dokumenteret aktualitet for en eventuelt ændret fremtidig anvendelse, før der udløses berettigede forventninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnets flertal har i fredningsafgørelsen ud fra de konkrete forhold besluttet, at der ikke med de kommuneplanrammebelagte arealer i Rodskov (rammeplan 2.2.B5) og Eskerod (rammeplan 2.3.B1) er skabt berettigede forventninger om at kunne ændre den aktuelle anvendelse af arealerne. På den baggrund finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der ikke er grundlag for en forventningsværdi, idet der aktuelt ikke foreligger planer for anvendelsen af arealerne ud over den nuværende anvendelse, jf. fredningsafgørelsen.

Lb.nr. 7

Som følge af at der ikke er juletræsproduktion på ejendommen matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet, tilkendes erstatning for afdrivning af juletræer for den del af ejendommen, hvor juletræerne er afdrevet (arealet øst for ejendommens bygninger). Erstatningen tilkendes, da der var juletræsproduktion på arealet under fredningsnævnets behandling af fredningssagen, og fredningsnævnet vedtog en bestemmelse i fredningens § 10, stk. 1 om, at juletræerne skulle afdrives.

4.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om erstatning

Idet Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, afgørelse af 17. august 2017 om erstatning i anledning af fredningen ophæves, fastsætter Miljø- og Fødevareklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, erstatningen.

Nedenfor følger for hver lodsejer en opstilling, som viser:

- Løbenummer
- Matrikelnummer
- Ejerlav
- Lodsejerens navn
- Beregning af erstatning

Opgørelsen tager udgangspunkt i Miljø- og Fødevareklagenævnets egne opmålinger, den lodsejerfortegnelse, som indgik som bilag til fredningsforslaget, revideret i august 2017 samt vedlagte fredningskort. Miljø- og Fødevareklagenævnet har i øvrigt korrigeret i disse oplysninger i det omfang, det har været relevant af hensyn til de faktiske forhold.

Lb.nr. 1, matr.nr. 5k Eskerod By, Hornslet, Kay-Hermann Brase

Areal i alt 24,86 ha

- Fredskov	2,36 ha
- § 3	0,03 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	22,47 ha	80.892 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 19,47 ha á 6.000 kr.		116.820 kr.

Erstatning i alt **197.712 kr.**

Lb.nr. 2, matr.nr. 1a Eskerod By, Hornslet, Karin Agnete Lesniak

Areal i alt 5,81 ha

- § 3	0,69 ha
-------	---------

Grundtakst á 3.600 kr.	5,12 ha	18.432 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 2,68 ha á 6.000 kr.		16.080 kr.

Erstatning i alt **34.512 kr.**

Lb.nr. 3, del af matr.nr. 2i Eskerod By, Hornslet og del af matr. nr. 18d Rodskov By, Hornslet, Syddjurs Spildevand A/S

Areal i alt 0,28 ha

Offentligt ejede arealer.

Lb.nr. 4, matr.nr. 5i Eskerod By, Hornslet, Hanne Kjær Flensborg og Jørgen Flensborg

Areal i alt 0,40 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,40 ha	1.440 kr.
------------------------	---------	-----------

Erstatning i alt (minimumserstatning) **3.600 kr.**

Lb.nr. 5, del af matr.nr. 7000a og 7000c Eskerod By, Hornslet, del af matr. nr. 7000c, 7000a og 7000b Havhuse, Hornslet, del af matr. nr. 7000c og 7000d Rodskov By, Hornslet, del af matr. nr. 7000c Ugelbølle By, Mørke og matr. nr. 13e Rodskov By, Hornslet, Syddjurs Kommune

Areal i alt 2,66 ha

Offentligt ejede arealer.

Lb.nr. 6, matr.nr. 5a Eskerod By, Hornslet og matr. nr. 2g Rodskov By, Hornslet, Asger Sørensen

Areal i alt 25,62 ha

- Fredskov	2,21 ha
- § 3	1,37 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	22,04 ha	79.344 kr.
------------------------	----------	------------

Eksisterende sti á 15 kr.	319 m	4.785 kr.
---------------------------	-------	-----------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 19,76 ha á 6.000 kr. 118.560 kr.

Erstatning i alt **202.689 kr.**

Lb.nr. 7, matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet, Peter Torsell Iversen

Areal i alt 19,55 ha

- Fredskov 1,50 ha

- § 3 1,94 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 16,11 ha 57.996 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. samt juletræer

afdrejet under sagens behandling

12,58 ha á 6.000 kr. 75.480 kr.

Erstatning i alt **133.476 kr.**

Lb.nr. 8, matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet, Inge og Flemming Søndergaard

Küster

Areal i alt 1,93 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 1,93 ha 6.948 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 0,45 ha á 6.000 kr. 2.700 kr.

Erstatning i alt **9.648 kr.**

Lb.nr. 9, matr.nr. 5f Eskerod By, Hornslet og matr. nr. 2b Havhuse, Hornslet, Marit Vestergaard Rasmussen og Lars Riis

Areal i alt 3,31 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 3,31 ha 11.916 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 2,45 ha á 6.000 kr. 14.700 kr.

Erstatning i alt **26.616 kr.**

Lb.nr. 10, matr.nr. 5e Eskerod By, Hornslet, Anita Hansen og Ivar Jacobi
Broni Kirkeskov Jensen

Areal i alt 2,21 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 2,21 ha 7.956 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 1,44 ha á 6.000 kr. 8.640 kr.

Erstatning i alt **16.596 kr.**

Lb.nr. 11, matr.nr. 2c og 2e Havhuse, Hornslet, Ann Vendelbo Verndal
Hansen og Morten Lind Hansen

Areal i alt 3,90 ha

- § 3 0,08 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 3,82 ha 13.752 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 2,15 ha á 6.000 kr. 12.900 kr.

Erstatning i alt **26.652 kr.**

Lb.nr. 12 og 40, matr.nr. 1b og 3d Havhuse, Hornslet, del af matr. nr. 13d
og 13g Ugelbølle By, Mørke Carsten Bech

Areal i alt 14,05 ha

- Fredskov (0,78 ha, i det hele omf. af § 15) 0,00 ha

- § 3 (1,01 ha, i det hele omf. af § 15) 0,00 ha

- § 15 3,47 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 10,58 ha 38.088 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 9,89 ha á 6.000 kr. 59.340 kr.

Erstatning i alt **97.428 kr.**

Lb.nr. 13, matr.nr. 2d, 4a, 4l, 5e og 5d Havhuse, Hornslet, Ejendomsselskabet Gert Jakobsen ApS

Areal i alt 10,17 ha

- § 3 (0,26 ha i det hele omf. af § 15) 0,00 ha

- § 15 1,49 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 8,68 ha 31.248 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 7,46 ha á 6.000 kr. 44.760 kr.

Erstatning i alt **76.008 kr.**

Lb.nr. 14, matr.nr. 1a Havhuse, Hornslet, Annette Kjeldbjerg og Henrik Andersen

Areal i alt 1,5 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 1,50 ha 5.400 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 0,84 ha á 6.000 kr. 5.040 kr.

Erstatning i alt **10.440 kr.**

Lb.nr. 15, matr.nr. 2f Havhuse, Hornslet, Irene Precht Christensen og Jan Rasmussen

Areal i alt 0,10 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,10 ha	360 kr.
------------------------	---------	---------

Erstatning i alt (minimumserstatning)	3.600 kr.
---------------------------------------	------------------

Lb.nr. 16, matr.nr. 3f Havhuse, Hornslet, Tomas Raluy Jansen og Sarah Brinch Brøchner

Areal i alt 0,14 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,14 ha	504 kr.
------------------------	---------	---------

Erstatning i alt (minimumserstatning)	3.600 kr.
---------------------------------------	------------------

Lb.nr. 17, matr.nr. 2a, 3c, 3k Havhuse, Hornslet, Marian Møller Groth og Henri Kristian Hansen

Areal i alt 5,28 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	5,28 ha	19.008 kr.
------------------------	---------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 4,36 ha á 6.000 kr.	26.160 kr.
--	------------

Erstatning i alt	45.168 kr.
------------------	-------------------

Lb.nr. 18, matr.nr. 4k Havhuse, Hornslet, Christine Buhl Hilden og Tønnes Hilden

Areal i alt 0,56 ha

- § 15	0,56 ha
--------	---------

Grundtakst á 3.600 kr.	0,00 ha	0 kr.
------------------------	---------	-------

Erstatning i alt	0 kr.
------------------	--------------

Lb.nr. 19 + 20, matr.nr. 4i og 4m Havhuse, Hornslet, matr. nr. 13h, 13a, del af 13k og del af 13i Rodskov By, Hornslet, Mogens de Linde

Areal i alt 81,29 ha

- Fredskov	0,75 ha
- § 3 (2,05 ha, heraf 1,43 omf. af § 15)	0,62 ha
- § 15	15,04 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	64,88 ha	233.568 kr.
------------------------	----------	-------------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 56,13 ha á 6.000 kr.	333.780 kr.
---	-------------

Erstatning i alt	567.348 kr.
------------------	--------------------

Lb.nr. 21, matr.nr. 4n Havhuse, Hornslet, Lars Christian Lauridsen

Areal i alt 0,08 ha

- § 15 0,08 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 22, matr.nr. 5p Havhuse, Hornslet, Torben Petersen

Areal i alt 0,10 ha

- § 3, 0,07 ha i det hele omf. af § 15 0,00 ha

- § 15 0,10 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 23, matr.nr. 4b og 5t Havhuse, Hornslet

Areal i alt 1,01 ha

- § 3, 0,41 ha i det hele omf. af § 15 0,00 ha

- § 15 1,01 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 24, matr.nr. 3ch og del af matr. nr. 3av Havhuse, Hornslet, Børge Sørensen

Areal i alt 1,04 ha

- § 3, 0,65 ha i det hele omf. af § 15 0,00 ha

- § 15 1,04 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 25, matr.nr. 2k Rodskov By, Hornslet, Lars Peter Sørensen

Areal i alt 1,61 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 1,61 ha 5.796 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 1,61 ha á 6.000 kr. 9.660 kr.

Erstatning i alt **15.456 kr.**

Lb.nr. 26, matr.nr. 3x Rodskov By, Hornslet, Rodskovgård ApS

Areal i alt 4,03 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	4,03 ha	14.508 kr.
------------------------	---------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 3,68 ha á 6.000 kr.	22.080 kr.
--	------------

Erstatning i alt	36.588 kr.
------------------	-------------------

Lb.nr. 27, del af matr.nr. 4e og 16a Rodskov By, Hornslet, Hans Erik Frandsen

Areal i alt 4,00 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	4,00 ha	14.400 kr.
------------------------	---------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 3,03 ha á 6.000 kr.	18,180 kr.
--	------------

Erstatning i alt	32.580 kr.
------------------	-------------------

Lb.nr. 28, matr.nr. 2a Rodskov By, Hornslet, Elin Jakobsen og Gert Henning Jakobsen

Areal i alt 21,32 ha

- § 3	0,23 ha
-------	---------

Grundtakst á 3.600 kr.	21,09 ha	75.924 kr.
------------------------	----------	------------

Eksisterende sti á 15 kr.	328 m	4.920 kr.
---------------------------	-------	-----------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 15,27 ha á 6.000 kr.	91.620 kr.
---	------------

Erstatning i alt	172.464 kr.
------------------	--------------------

Lb.nr. 29, matr.nr. 3n, 3b, 5b, 18a og del af matr. 5d Rodskov By, Hornslet, Erling og Dorte Kristensen

Areal i alt 8,33 ha

- § 3	0,82 ha
-------	---------

Grundtakst á 3.600 kr.	7,51 ha	27.036 kr.
------------------------	---------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 6,51 ha á 6.000 kr.	39.060 kr.
--	------------

Erstatning i alt	66.096 kr.
------------------	-------------------

Lb.nr. 30, matr.nr. 3p og 2f Rodskov By, Hornslet, Hans Ditlev Jensen

Areal i alt 0,24 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,24 ha	864 kr.
------------------------	---------	---------

Erstatning i alt (minimumserstatning)	3.600 kr.
---------------------------------------	------------------

Lb.nr. 31, matr.nr. 18b Rodskov By, Hornslet, Erik Holk Poulsen

Areal i alt 18,72 ha

- Fredskov	18,72 ha
------------	----------

- § 3, 0,02 ha i det hele omf. af fredskov	0,00 ha
--	---------

Grundtakst á 3.600 kr.	0,00 ha	0 kr.
------------------------	---------	-------

Eksisterende sti á 15 kr.	1110 m	16.650 kr.
---------------------------	--------	------------

Ny sti á 60 kr.	109 m	6.540 kr.
-----------------	-------	-----------

Erstatning i alt	23.190 kr.
------------------	-------------------

Lb.nr. 32, matr.nr. 18c Rodskov By, Hornslet, Lone Flarup og Henrik Nielsen Staunstrup

Areal i alt 0,14 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,14 ha	504 kr.
------------------------	---------	---------

Erstatning i alt (minimumserstatning)	3.600 kr.
---------------------------------------	------------------

Lb.nr. 33 - Udgået

Lb.nr. 34 - Udgået

Lb.nr. 35, matr.nr. 9f Rodskov By, Hornslet, Alm. Brand Forsikring A/S

Areal i alt 0,87 ha

Grundtakst á 3.600 kr.	0,87 ha	3.132 kr.
------------------------	---------	-----------

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 0,59 ha á 6.000 kr.	3.540 kr.
--	-----------

Erstatning i alt	6.672 kr.
------------------	------------------

Lb.nr. 36, matr.nr. 8a Rodskov By, Hornslet, Anette Koldkjær Højlund, Niels Christian Højlund, Lisbeth Borup Wemmelund og Sven Sigurd Wemmelund

Areal i alt 2,97 ha

- § 3 0,05 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 2,92 ha 10.512 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende bepl. 1,72 ha á 6.000 kr. 10.320 kr.

Erstatning i alt **20.832 kr.**

Lb.nr. 37, matr.nr. 13f Rodskov By, Hornslet, Ann-Louise Ulsted Sørensen og Inge Ulsted Sørensen

Areal i alt 0,12 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,12 ha 432 kr.

Erstatning i alt (minimumserstatning) **3.600 kr.**

Lb.nr. 38, matr.nr. 13g Rodskov By, Hornslet, Jesper Sigvardt Vandborg og Charlotte Sigvard Vandborg

Areal i alt 0,13 ha

- § 15 0,13 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 39, matr.nr. 13f Ugelbølle By, Mørke, Lisbeth Sander Frid og Simon Jens Frid

Areal i alt 0,12 ha

- § 3, 0,12 ha i det hele omf. af § 15 0,00 ha

- § 15 0,12 ha

Grundtakst á 3.600 kr. 0,00 ha 0 kr.

Erstatning i alt **0 kr.**

Lb.nr. 40, del af matr.nr. x,

Erstatningen er anført under lb. nr. 12.

Lb.nr. 41, matr. nr. 15i og del af matr.nr. 15al Ugelbølle By, Mørke, Inge
Stjernholm Nielsen og Mogens Nielsen, Kaløvig Camping A/S

Areal i alt 2,24 ha

- § 15	2,24 ha	
Grundtakst á 3.600 kr.	0,00 ha	0 kr.
Erstatning i alt		0 kr.

4.3 Afholdelse af erstatning

Efter naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3, afholder staten som udgangspunkt tre fjerdedele af de tilkendte erstatninger og kommunen en fjerdedel. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan beslutte, at staten afholder ni tiendedele og kommunen en tiendedel, hvis fredningen har national interesse, eller hvis det samlede beløb overstiger 2 mio. kr., jf. stk. 5.

Af den samlede erstatning på 1.839.771 kr. samt rente har Miljø- og Fødevareklagenævnet besluttet, at staten ved Miljøministeriet udreder tre fjerdedele og Syddjurs Kommune en fjerdedel.

4.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels, afgørelse af 17. august 2017 om erstatning i anledning af fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune og har truffet afgørelse om at tilkende følgende erstatninger i anledning af fredningen:

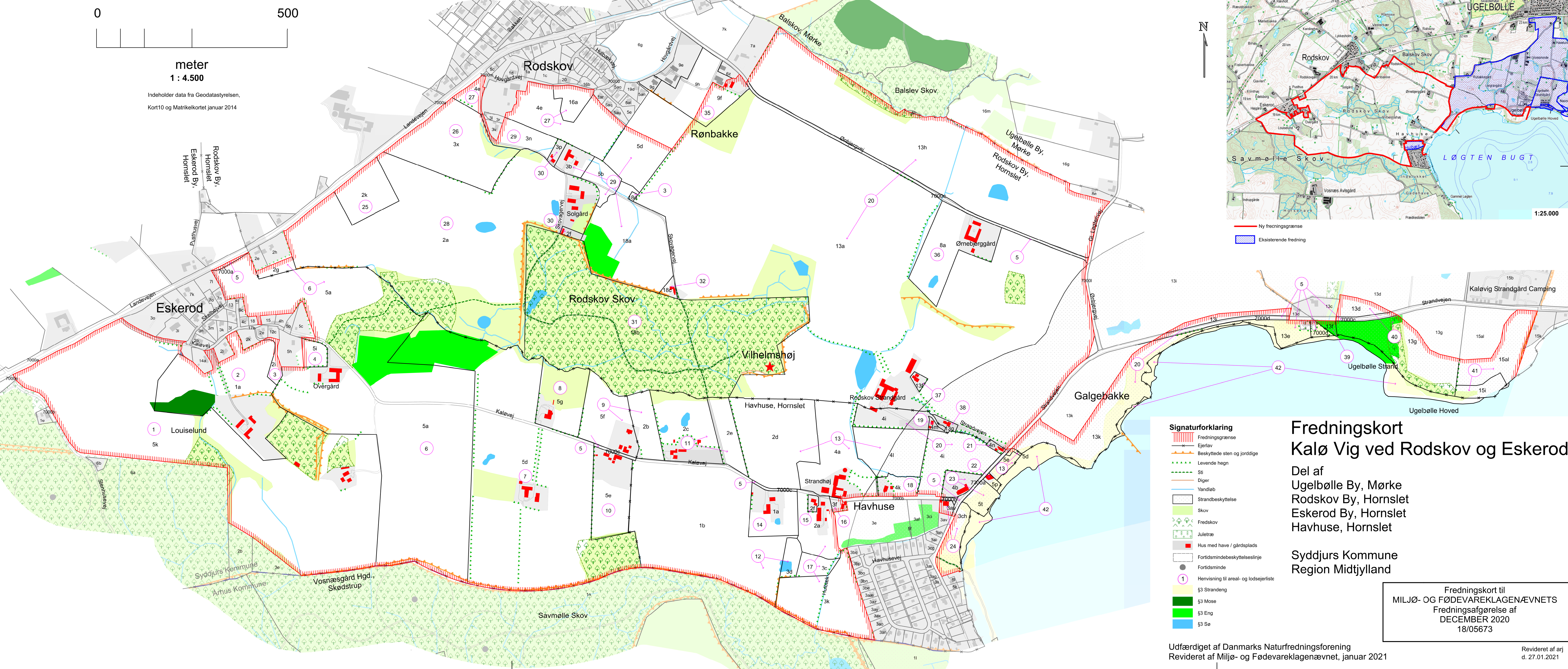
Lb.nr. 1:	197.712 kr.
Lb.nr. 2:	34.512 kr.
Lb.nr. 3:	0 kr.
Lb.nr. 4:	3.600 kr.
Lb.nr. 5:	0 kr.
Lb.nr. 6:	202.689 kr.
Lb.nr. 7:	133.476 kr.
Lb.nr. 8:	9.648 kr.
Lb.nr. 9:	26.616 kr.
Lb.nr. 10:	16.596 kr.
Lb.nr. 11:	26.652 kr.
Lb.nr. 12+40:	97.428 kr.
Lb.nr. 13:	76.008 kr.
Lb.nr. 14:	10.440 kr.
Lb.nr. 15:	3.600 kr.
Lb.nr. 16:	3.600 kr.
Lb.nr. 17:	45.168 kr.

Lb.nr. 18:	0 kr.
Lb.nr. 19+20:	567.348 kr.
Lb.nr. 21:	0 kr.
Lb.nr. 22:	0 kr.
Lb.nr. 23:	0 kr.
Lb.nr. 24:	0 kr.
Lb.nr. 25:	15.456 kr.
Lb.nr. 26:	36.588 kr.
Lb.nr. 27:	32.580 kr.
Lb.nr. 28:	172.464 kr.
Lb.nr. 29:	66.096 kr.
Lb.nr. 30:	3.600 kr.
Lb.nr. 31:	23.190 kr.
Lb.nr. 32:	3.600 kr.
Lb.nr. 35:	6.672 kr.
Lb.nr. 36:	20.832 kr.
Lb.nr. 37:	3.600 kr.
Lb.nr. 38:	0 kr.
Lb.nr. 39:	0 kr.
Lb.nr. 41:	0 kr.

Af den samlede erstatning på 1.839.771 kr. samt rente afholder staten ved Miljøministeriet tre fjerdedele og Syddjurs Kommune en fjerdedel, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

 Birgitte Egelund Olsen
 Formand

KORT >

Revideret af arj
d. 27.01.2021

FREDNINGSNÆVNET >

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune (FN-MJØ-73-2014)

Fredningsnævnet har besluttet at frede Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune.

Fredningsbestemmelserne fremgår af afgørelsens afsnit G.

Fredningskortet er medtaget som bilag til afgørelsen.

Fredningen omfatter ca. 271 ha fordelt på et umatrikuleret areal og ejendomme med følgende matrikelnumre, herunder af om der er tale om hele eller dele af en ejendom.

1a, del af 2i, 5a, 5d, 5e, 5f, 5g, 5i, 5k, del af 7000a og 7000c alle Eskerod By, Hornslet.

2a, 2f, 2g, 2k, 3b, 3i, 3k, 3n, 3p, 3x, del af 4e, 5b, del af 5d, 8a, 9f, 13a, 13e, 13g, 13f, 13h, del af 13i, del af 13k, del af 16a, 18a, 18b, 18c, 18d, del af 7000c og del af 7000d alle Rodskov By, Hornslet.

1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, del af 3av, 3c, 3ch, 3d, 3f, 3k, 4a, 4b, 4i, 4k, 4l, 4m, 4n, 5d, 5e, 5p, 5t, 7000a, del af 7000b og 7000c alle Havhuse, Hornslet.

Del af 13d, del af 13g, 13f, 15i, del af 15al og del af 7000c alle Ugelbølle By, Mørke.

Fredningsforslaget omfattede også matr.nr. 6z, 9e, 9g, 9h alle Rodskov By, Hornslet, som ved fredningsafgørelsen er undtaget fra fredningen. Det samme gør sig gældende i relation til matr.nr. 5d Rodskov By, Hornslet, hvor det alene er en del af ejendommen, som fredes.

Fredningsnævnet har samtidig i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 39 truffet en særskilt afgørelse om erstatning i anledning af fredningen.

A. Fredningsforslaget

I det fredningsforslag, som Danmarks Naturfredningsforening rejste overfor fredningsnævnet den 7. april 2014, blev anført følgende:

" 1. Baggrunden for forslaget

Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk.3, forslag til fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune, i alt ca. 277 ha.

Kommer man kørende østfra fra Rønne mod Århus, hvor Århusvej kortvarigt ændrer navn til Landevejen, og ser til venstre ud mod Løgten Bugt og Kalø Vig, så åbenbarer der sig et landskab med bløde bølgede bakker, småskove og klynger af huse, der trykker sig i landskabet og tillader udsigt de fleste steder hen over hustagene. Det er en udsigt, der har været forbipasserende forundt gennem flere hundrede år, og fortsat i dag nydes og påskønnes af folk på egnen.

Allerede i 1950'erne var der planer om at frede en større del af kystlandskabet ud til Kalø Vig. Fredningsplanudvalget, som på naturområdet var en slags forløber for amterne, skrev således i 1960 i forbindelse med behandlingen af Ugelbølle-fredningen, der støder op til nærværende foreslåede fredningsområde, at "tyngdepunktet i fredningsplanen for Århusegnens nordlige del var områderne mellem Århus-Grenå landevej og kysten på strækningen fra Løgten til Ugelbølle. Man har her de store skove, der er åbne for gående færdsel samt de vide udsigter fra landevejen og de veje, som fører mod kysten, henholdsvis til skovene og ud over bugten til Mols. Hele dette område udgør i dets nuværende naturtilstand en naturpark af stor rekreativeværdi."

Disse planer om at beskytte hele kysten langs landevejen fra Ugelbølle i nord til Løgten og Studstrup i syd blev imidlertid aldrig gennemført i deres helhed. Øst for det foreslåede fredningsområde blev der, som antyder ovenfor, i 1960 og 1962 gennemført fredning af et større område syd for Ugelbølle Hoved for at bevare udsigten over Kalø Vig fra den tidligere hovedvej mellem Århus og Grenå. Ved Følle Strandgård, der ligger ved bunden af Følle Vig, blev en fredning gennemført i 1977 for at sikre udsigten fra vejen til Følle Strand over vigen og Kalø Gods jorder. Vest for det område, der nu foreslås fredet, ved Hjelmager og Grevelund blev der gennemført fredning af et større område i 1967. Grænsende op til det foreslåede fredningsområdes sydlige del ligger et mindre fredet område, Havhuse fra 1965. Denne fredning blev, ligesom de øvrige eksisterende fredninger, gennemført for at sikre landskabet og udsigten fra offentlig vej. Selve Kalø blev fredet allerede i 1938 på DN's foranledning for at forhindre at området blev gennemskåret af en større vej. Det aktuelle område ligger mellem Ugelbølle og Hjelmager, og når det ikke allerede er landskabeligt sikret gennem en fredning, er det sandsynligvis fordi der ikke tidligere har været konkrete og aktuelle trusler imod arealet.

Ændringer i dette forhold er baggrunden for, at Danmarks Naturfredningsforening (DN) nu rejser fredningssag for landskabet sydøst for landsbyerne Eskerod og Rodskov ud mod Løgten Bugt og Kalø Vig. Formålet er at sikre og på sigt forbedre den storslåede udsigt fra Landevejen over vigen uden at synet bremses eller forringes af tekniske anlæg, byggeri, beplantninger eller lignende.

Den helt aktuelle årsag til at foreningen besluttede en fredningssag netop nu er, at Syddjurs Kommune i forbindelse med Forslag til kommuneplan 2013 søgte om tilladelse hos Naturstyrelsen til planlægning for et større byudviklingsprojekt ved landsbyerne Eskerod og Rodskov inden for kystnærhedszonen ved Kalø Vig i Aarhusbugten. Ansøgningen omfattede ca. 400 ha. Dette afviste styrelsen imidlertid under henvisning til de store landskabsværdier, hvorefter kommunen reducerede projektet til kun at omfatte byggeri omkring de to landsbyer Eskerod og Rodskov. Styrelsen afviste herefter bebyggelse omkring landzonelandsbyen Eskerod, men accepterede at der planlægges for byudvikling på ca. 26 ha, i tilknytning til Rodskov under henvisning til, at denne landsby er delvist beliggende i byzone. Tilladelsen fra Naturstyrelsen blev givet efter planlovens § 5 v i henhold til Bekendtgørelse nr. 936 af 23. august 2011 om ansøgning og tilladelse til planlægning i kystnærhedszonen i yderområderne. Bestemmelsen gav kortvarigt 29 kommuner, herunder Syddjurs, status som udkantkommuner med særlige muligheder for planlægning inden for kystnærhedszonen. Umiddelbart efter Naturstyrelsens tilladelse til det stærkt reducerede byudviklingsområde blev den ovennævnte bestemmelse (Planlovens § 5 v) ophævet, så Syddjurs ikke længere har særlige muligheder for planlægning inden for kystnærhedszonen.

Nu er kommuneplanen for Syddjurs Kommune endeligt vedtaget, og desværre viser det sig, at kommunen har fastholdt stort set hele fredningsområdet som strukturplanområde med projektområder, rammeområder for boliger og perspektivområder der giver mulighed for langt mere byggeri end Naturstyrelsen tillod, og både ved Eskerod og Rodskov. Det understreger i høj grad behovet for en fred-

ning af landskabet, som endegyldigt slår fast at uanset skiftende politiske vinde og lokalt pres, så er landskabsværdierne fra Landevejen og ud mod Kalø Vig beskyttet af fredning.

Gennemførelse af en fredning med det omfang, som DN foreslår, vil blandt andet have den konsekvens, at der er mulighed for yderligere byudvikling søværts Rodskov på knap 7 ha og ikke de 18-19 ha, som Naturstyrelsen har godkendt.

Formålet med den fredning, som DN foreslår, er at beskytte landskabet imod byggeri, anlæg og flerårige udsigtshæmmende afgrøder.

2. Fredningsforslagets udstrækning og afgrænsning

Fredningsforslaget omfatter i alt ca. 277 ha. og strækker sig fra Landevejen i nordøst til Balslev Skovs sydvestlige grænse, men går uden om Rodskov. Herefter går grænsen i en lige linje ned og fanger den eksisterende fredning af Ugelbølle Hoved og følger dennes grænse til, hvor den slutter tæt på vandet. Alle arealer, som ikke allerede er fredet omfattes af denne fredning hen til Havhuse. Her løber fredningsgrænsen langs den lille fredning ved Hulbæk, videre ned langs sommerhusområdets vestside til skovgrænsen ved Savmølle Skov. Fredningsgrænsen løber herefter langs skovgrænsen op til Landevejen og følger denne østpå, men går dog uden om Eskerod.

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår endvidere af kortbilag 1.

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

Området der foreslås fredet er som det meste af Danmarks dannet i slutningen af sidste istid. Det ligger på kanten af Molslandet, som betegner et større landskabsområde omfattende blandt andet Mols Bjerger, Helgenæs, Ebeltoft halvøen, og dele af Tirstrup Hedeslette. Området viser en glacial landskabsserie i tydelige og efter danske forhold meget storstilede terrænformer. Landskabsserien er dannet i tilknytning til den Østjyske Israndslinje sent i sidste istid. I det lavere terræn findes udstrakte områder med hævet havbund fra Stenalderen. Inden for fredningsområdet er der helt ude ved kysten således hævet havbund fra stenalderhavet.

Det er et meget kuperet kystlandskab med små landskabsrum vekslede mellem skov, landbrugsarealer og små bebyggelser. Store dele af området har god udsigt til bugten og dermed også god synlighed fra vandet. Kystlandskabet er sårbart overfor kystnær bebyggelse, der kan bryde de visuelle sammenhænge omkring vigene og mellem vandområdet og landområdet.

Naturbeskyttelse

Rodskov Skov centralt i fredningsområdet har en meget fin naturtilstand ligesom de fleste moser, enge og strandenge mv. Dog er der på en del af strandengsarealet mellem Gl. Løgten Strandkro og vandet på matr.nr. 5 t Havhuse, Hornslet lavet opfyld og etableret græsplæne, så der ikke længere er strandeng, uanset at det fortsat er registreret som beskyttet strandeng.

Strandbeskyttelseslinje

Langs kysten ud mod Kalø Vig er der en 300 meter strandbeskyttelseslinje fra vandkanten ind i land, et areal på samlet 26,24 ha, dog med den undtagelse at sommerhusområdet Havhuse er friholdt. Formålet med strandbeskyttelseslinjen er at bevare de danske kyster så uberørte som muligt og at sikre de store natur- og landskabsværdier der er knyttet til kystzonen. Inden for strandbeskyttelseslinjen må der ikke opføres ny bebyggelse, laves terrænændringer, beplantes og lignende. Det er Na-

turstyrelsen der administrerer strandbeskyttelseslinjen og den forvaltes erfaringsmæssigt meget restriktivt.

Skovbyggelinje

Næsten hele det område, som foreslås fredet, er omfattet af skovbyggelinjen. For at sikre det frie udsyn til skovene og for at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet forløber der en skovbyggelinje i en afstand af 300 meter fra skoven. Inden for skovbyggelinjen må der ikke placeres bebyggelse, skure, campingvogne og master. Skovbyggelinjen anses som den svageste af byggelinjerne i naturbeskyttelsesloven, og administreres erfaringsmæssigt ret lempeligt af kommunerne. Når der planlægges til byudvikling inden for skovbyggelinjen ser man meget ofte, at skovbyggelinjen ophæves eller reduceres. Dette er en afgørelse som ligger i Miljøministeriet og den kan ikke påklages.

Sø- og åbeskyttelseslinje

Der er mange beskyttede vandløb inden for fredningsområdet, men ingen som afkaster beskyttelseslinjer.

Fortidsmindebeskyttelseslinje

I fredningsområdets sydlige del op til Savmølle Skov uden for fredningsområdet er et areal på 0,08 ha, beliggende inden for beskyttelseslinjen omkring et fredet fortidsminde. Selve fortidsmindet ligger uden for fredningsområdet.

§ 3-beskyttelse

Inden for det fredede område er der både eng, strandeng, mose, søer og flere hundrede meter vandløb, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samlet ca. 12,7 ha. Naturbeskyttelsesloven har til hensigt at værne naturtyperne mod ændringer i deres naturnaturtilstand. Ønsker ejeren at foretage ændringer i et beskyttet naturareal, skal han søge om dispensation hos kommunen. Hittidig drift kan dog fortsætte, mens større ændringer som dræning, opfyldning, oprensning, omlægning eller tilplantning er forbudt. Det er heller ikke tilladt at sprøjte eller gøde medmindre man kan dokumentere at det er sket lovligt tidligere. Det må i så fald ikke øges i omfang. Fredningen lægger op til at der uanset gødskningshistorik ikke længere gødes eller sprøjtes i de § 3-beskyttede områder.

Fredskov

Næsten hele skovarealet inden for det foreslåede fredningsområde er fredskov, samlet i alt 26,32 ha. Dette giver ikke i sig selv en beskyttelse af naturinteresserne, men sikrer alene at arealerne genplanter efter afdrift (med mulighed for visse undtagelser) og ikke overgår til anden anvendelse.

Naturpleje

Der er så vidt det er fredningsrejser bekendt ingen eksisterende naturplejeaftaler inden for det område, som foreslås fredet. Det er som hovedregel en fordel for de lysåbne naturområder, at der sker en afgræsning, som fastholder området lysåbent ved at tilgroning forhindres. Der er ikke med fredningen et krav om at de eksisterende naturområder plejes gennem græsning eller høslæt, så lodsejeren kan i princippet gøre som han plejer. Gennemføres fredningen får plejemyndigheden i medfør af fredningen imidlertid en mulighed for at gennemføre naturplejeprojekter hvis det vurderes nødven-

digt for at et naturområde skal opretholdes i en god naturtilstand, hvis lodsejeren enten ikke vil eller kan stå for det selv.

Kulturspor

Overalt i fredningsområdet er der fredede jord- og stendiger. Et dige er en menneskeskabt vold af sten, jord eller tang. Digerne er lavet for at danne skel mellem sogne, ejerlav, marker og ejendomme eller for at holde kreaturer ude fra dyrkede arealer. Alle diger inden for fredningsområdet er beskyttet efter Museumslovens § 29 a og må ikke fjernes eller beskadiges. De fremgår af fredningskortet hvor de er vist med særlig signatur.

Der er ingen fredede fortidsminder på det areal, som foreslås fredet. Men ser man lidt længere øst på ved Kalø, så er der i de statslige skove på begge sider af middelaldervejdæmningen ud mod Kalø utallige oldtidshøje, stengrave mv. Da fredningsområdet må have haft samme potentiale som bosætningsområde som skovene ved Kalø, må det formodes, at der er masser af endnu ikke kendte fortidsminder i fredningsområdet samt overpløjede gravhøje på landbrugsjorden og i skovene ned mod vandet.

Offentlighedens adgang

Der er generelt god adgang i fredningsområdet ad offentlige veje. Desuden findes der nogle få steder stier, som supplerer den adgang, som vejene giver.

Fredningen lægger her ud over op til, at der etableres sti et par steder hvor det vurderes, at der er et behov for det, for at områdets ekstensive rekreative muligheder og friluftsmæssige kvaliteter kan udnyttes endnu bedre end i dag. Det ene sted er i Rodskov Skov hvor der i den østlige del er en sti som i dag ender blindt, men som ved en kort forlængelse ender på den markante bakke Vilhelmshøj. Forslaget lægger op til, at der her etableres en opholdsplads og et par udsigtskiler for offentligheden. Det andet sted, hvor der foreslås ny sti, er i fredningsområdets østligste del. Her hæver terrænet sig højt ud mod vigen inden det stopper med en stejl skrænt ned mod stranden. Det foreslås at der etableres et trampespor tættest muligt på den østlige fredningsgrænse, så offentligheden får mulighed for at komme ned til stranden ad den eksisterende trappe, der i dag er forbeholdt campingpladsens gæster. De foreslåede nye stier fremgår af fredningskortet.

Friluftsliv

Fredningsområdet støder op til et mindre sommerhusområde; Havhuse i fredningens sydlige hjørne og til et mindre sommerhusområde i fredningens østlige hjørne. I den østlige del, også uden for fredningsgrænsen, ligger desuden en mindre campingplads hvis rekreative arealer er beliggende inden for fredningen. Disse rekreative arealer er græsklædte og mod sydøst forsynet med en trappe ned ad skrænten til stranden. Der lægges med fredningen op til at trappen kan bruges af offentligheden så mulighederne for at komme ned til vandet styrkes.

I fredningsområdets østlige del helt ned mod vandet ligger en p-plads med offentlige toiletter og en til ophalingsplads for joller. Arealet er ejet af Syddjurs Kommune, og med til at understøtte den rekreative anvendelse af området.

Natura2000-interesser

Der er ikke Natura2000-områder inden for det område, der foreslås fredet. Fredningen vurderes ikke at have nogen hverken negativ eller positiv effekt på Natura2000-områder uden for fredningsområdet.

DN har ikke kendskab til at der inden for fredningsområdet findes arter, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag 4.

4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Der er ingen eksisterende fredninger inden for fredningsområdet.

Fredningsforslaget støder i sydøst op til den eksisterende fredning for Havhuse fra 1965. Fredningen blev gennemført for at sikre udsigten fra offentlig vej.

Fredningsområdet støder i nordøst op til den eksisterende fredning ved Ugelbølle fra 1960 og 1962, som blev gennemført for at sikre udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig.

Zonestatus

Hele det foreslåede fredningsområde ligger i landzone.

Kommuneplanforhold

Generelt

Næsten hele det område, som foreslås fredet, er udpeget som Landskabeligt interesseområde i kommuneplan 2013 for Syddjurs. Denne udpegning svarer til Århus Amts udpegning af særlig værdifulde landskaber og er højeste kategori.

Retningslinjer for landskabelige interesseområder:

Stk. 1. Inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet, skal så vidt muligt undgås. Inden for de udpegede landskabelige interesseområder skal landskabshensyn tillægges særlig stor vægt.

Stk. 2. I landskabelige interesseområder skal byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet. Ikke-landbrugsmæssigt byggeri, større veje og større tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås.

Hele det område der foreslås fredet ligger i Kystnærhedszonen. Af kommuneplan 2013 fremgår det, at

Retningslinjerne for kystnærhedszonen:

Stk. 1. Kystnærhedszonen skal som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejde, som kan forringe kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.

Stk. 2. Der kan i princippet kun inddrages nye arealer til byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Stk. 3. Planlægningen skal sikre offentlighedens adgang til kysten.

Stk. 4. Der kan kun i særlige tilfælde planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse. Undtaget er trafikhavneanlæg og anden overordnet infrastrukturanlæg.

En smal bræmme langs kysten er udlagt til biologisk spredningskorridor.

Der er drikkevandsinteresser på hele det areal, som foreslås fredet.

Konkret ny udpegning

I foråret 2013 ansøgte Syddjurs Kommune Naturstyrelsen om tilladelse efter Planlovens § 5 v og i henhold til Bekendtgørelse nr. 936 af 23. august 2011 om ansøgning og tilladelse til planlægning i kystzonen i yderområderne. Naturstyrelsen gav afslag på stort set hele kommunens ansøgte byudviklingsområde, men meddelte den 7/6/2013 tilladelse til planlægning af en lille del af det ansøgte projekt i tilknytning til Rodskov og afslag på planlægning for byudvikling omkring Eskerod. Allerede på tidspunktet for ansøgningen var en lovændring besluttet og trådte i kraft den 11/4/2013, men da kommunens ansøgning var indkommet til Naturstyrelsen inden lovændringen, skulle ansøgningen afgøres efter de hidtil gældende regler, jf. bilag 4.

Nu viser det sig, at Syddjurs Kommune i deres netop offentliggjorte kommuneplan 2013 har ladet indgå præcis den overordnede plan for byudvikling i området, som Naturstyrelsen sagde nej til for under et år siden. Kommuneplanen udpeger således en meget stor del af fredningsområdet til strukturplanområde indeholdende projektområder, perspektivområder og rammeudlæg Kommuneplan 2013.

Af den vedtagne kommuneplan 2013 kan man nu læse følgende:

Med denne Kommuneplan indarbejdes byudviklingsprojektet i kommuneplanlægningen. Dette sker med en indarbejdelse af rammeområder til boliger og service i direkte tilknytning til de to bysamfund Rodskov og Eskerod. Der foretages med Kommuneplan 2013 ikke egentlig detailplanlægning af de nye byudviklingsområder. Dette vil ske efterfølgende i form af en helhedsplan for området, der udarbejdes i dialog med områdets borgere, landskabsarkitekter, byplanlæggere, økonomer, sociologer og investorer. Det nye byudviklingsområde udvikles derefter etapevis over de næste mange år og realiseres i konkrete lokalplanforslag. Eskerod forudsættes i denne forbindelse overført til byzone med kommende lokalplanlægning.

Kommunens vision bygger blandt andet på debatoplægget Det blå bånd – Kalø Vig-området, som blev udarbejdet som grundlag for arbejdet vedrørende Bosætning i Kommuneplan 2013, og blev præsenteret på debatmøde 12. marts 2013. Uddrag af debatoplægget (side 4-7) findes i bilag 5 til dette fredningsforslag. Af debatoplægget fremgår kommunens vision om at udlægge stort set hele det område der foreslås fredet, som fremtidigt byudviklingsområde.

Lokalplanforhold

Der er ingen lokalplanlagte arealer inden for det område, som foreslås fredet.

Øvrige planforhold

Området var i de skiftende regionplaner for Århus Amt fra midten af 1970'erne til 2006 udlagt til særlig værdifuldt landskab og underlagt en restriktiv forvaltning.

Området lå frem til midten af 1970'erne inden for fredningsplanområdet for Århusegnens nordlige del. Fredningsplanerne blev lavet for at drage omsorg for, at naturen ikke forringedes ved en ødelæggelse af de værdifulde landskaber ved en bebyggelse, som lige så vel ville kunne anbringes i mindre naturskønne omgivelser. Fredningsplanerne var tinglyst på ejendomsniveau men da regionplanerne overtog fredningsplanlægningen i midten af 1970'erne blev tinglysningerne ophævet. Fredningsplanerne førte ind imellem til at der blev rejst fredningssager, men havde også i sig selv en regulerende virkning på bebyggelsen i det åbne land.

Som det indledningsvist blev nævnt i fredningsforslaget, så var tyngdepunktet i fredningsplanen for Århusegnens nordlige del områderne mellem Århus-Grenå landevej og kysten på strækningen fra Løgten til Ugelbølle, da man her har de store skove, der er åbne for gående færdsel samt de vide udsigter fra landevejen og de veje, som fører mod kysten, henholdsvis til skovene og ud over bugten til Mols. Allerede dengang mente man, at hele dette område i dets nuværende naturtilstand udgør en naturpark af stor rekreativ værdi."

5. Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig.
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedygtigheden for plante- og dyreliv.
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter
- at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag 1.

§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages ændringer af eksisterende beplantninger, foretages terræændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er påbudt i de følgende bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter § 9.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Arealerne med landbrugsdrift kan drives som hidtil. Dog må arealerne ikke tilplantes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder, herunder juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, elefantgræs, vildtremiser og lignende. Arealer med juletræer skal afdrives, når de er hugstmodne og arealerne må ikke genplantes, jf. § 10.

Stk. 2. Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver.

Stk. 3. Skovarealer kan drives som hidtil. Det gælder både fredskovsarealer og andre skovarealer. Udvildelse af skovarealet kræver dispensation fra fredningsnævnet.

Stk. 4. § 3-beskyttede arealer, herunder blandt andet søer, enge, strandenge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

§ 5 Byggeri, teltslagning, deponering mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Udvidelse af eksisterende helårsboliger op til 250 m² reguleres af planloven og kræver ikke fredningsnævnets godkendelse. Udvidelse herudover kræver fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Mindre tilbygninger til anden bebyggelse, herunder spejderhytter, sommerhuse mv., kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 3. Opførelse af byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for en ejendoms drift som landbrugsejendom, reguleres af planloven og kræver ikke fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 4. Der må uanset ovenstående ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, rideskoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet.

Stk. 5. Uden for have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Stk. 6. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet.

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for, at eventuel vandindvinding kan ske som hidtil.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt.

Stk. 3. Der må alene opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug, hvis hegnet ikke begrænser offentlighedens adgangsmuligheder efter naturbeskyttelsesloven. Hegnene skal holdes i jordfarver.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug.

Undtaget fra forbuddet er mindre terrænreguleringer i private haver.

§ 8 Offentlighedens adgang

Offentligheden har ret til adgang til området efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markers nuværende trace kan ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes.

Stk. 3. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse anlægge nye stier med et forløb omtrentligt som angivet på fredningskortet. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden i samarbejde med lodsejeren. Stierne skal anlægges som trampespor eller slåede 1 meter brede stier der er egnede til færdsel til fods. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 4. På det kommunalt ejede areal, matr.nr. 13 e og 7000d Rodskov By, Hornslet er det offentligheden tilladt at færdes frit (fladefærdsel).

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes mindre informationstavler, stimarkeringer mv. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse.

§ 9 Naturpleje

Plejemyndigheden – for tiden Syddjurs Kommune – gennemfører pleje i henhold til bekendtgørelse nr. 802 af 21/06/2013 eller senere ændringer af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Plejen består bl.a. af etablering og vedligeholdelse af stier og udsigtskiler, jf. § 8 stk. 3 og § 10 stk. 2.

Stk. 3. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan, der forhandles med og tilsendes lodsejerne og Danmarks Naturfredningsforening indenfor 2 år efter fredningens gennemførelse. Såfremt der er uenighed om indholdet af plejeplanen, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de senere for højst 10 år.

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal uden udgift for den enkelte ejer og med ejerens samtykke eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring af, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 10 Særbestemmelser

Nåletræer på matr.nr. 5 d Eskerød By, Hornslet skal afdrives når de er hugstmodne, dog senest 10 år efter fredningens gennemførelse.

Stk. 2. På matr.nr. 18 b Rodskov By, Hornslet syd og øst for Vilhelmshøj skal der senest 2 år efter fredningens gennemførelse etableres to mindre udsigtskiler efter nærmere aftale med lodsejeren. Der kan, ligeledes efter nærmere aftale med lodsejeren, opsættes en bæk på højen.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.”

Som bilag 1 til fredningsforslaget var vedhæftet en fortegnelse over de omfattede lodsejere og arealer. Oplysningerne er ikke medtaget i afgørelsen, men i fredningsnævnets afgørelse om erstatning.

Som bilag 2 til fredningsforslaget var i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 vedhæftet Danmarks Naturfredningsforenings budgetoverslag over de forventede omkostninger ved gennemførelsen af fredningsforslaget. Det blev indledningsvis anført, at der ikke tilkendes erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besid-

delse, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, og at der derfor ikke skulle tilkendes erstatning for godt 5 ha, der var dels et umatrikuleret areal og dels arealer ejet af Syddjurs Kommune og Syddjurs Spildevand A/S. De resterende ca. 272 ha var ejet af private lodsejere.

Danmarks Naturfredningsforening anslog den samlede fredningserstatning til 1.496.395 kr. Budgetoverslaget var specificeret som tilkendelse af grunderstatning på 3.700 kr. til lodsejere med mindre end 1 ha (i alt 51.800 kr.), 6.700 kr. pr. ha for 209 ha med forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder og beplantning og afdrift af juletræer, der er hugstmodne (i alt 1.400.300 kr.), 60 kr. pr. meter for 299 meter ny sti (i alt 17.940 kr.) og 15 kr. pr. meter for 1.757 meter eksisterende sti (i alt 26.355 kr.). Det blev anført, at der ikke skal tilkendes erstatning for forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder på 24 ha omfattet af strandbeskyttelseslinjen og fortidsmindebeskyttelseslinjen, 13 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og delvis strandbeskyttelseslinjen og 36 ha med fredskov og skovarealer, der kan drives som hidtil.

Som bilag 3 til fredningsforslaget var vedhæftet Naturstyrelsen og Syddjurs Kommunes bemærkninger til budgetoverslaget.

Naturstyrelsen anførte, at den aktuelle grundtakst var på 3.600 kr. Det var for Naturstyrelsen en afgørende forudsætning, at fredningen som også forudsat af Danmarks Naturfredningsforening ikke medførte erstatning med baggrund i forventninger om fremtidig overførsel af arealer til byzone med henblik på bebyggelse.

Syddjurs Kommune anførte på daværende tidspunkt ikke at have bemærkninger til budgettet, da omfanget og indholdet af en eventuel fredning ikke var kendt. Kommunen anførte at være modstander af fredningsforslaget og henviste bl.a. til, at området var egnet til byudvikling. Det var allerede væsentligt udbygget, lå i forlængelse af allerede eksisterende bysamfund og indgik i kommunens planer for fremtidig byudvikling. Kommunen anførte subsidiært, at kommunen i bebyggelsesplanen havde friholdt en grøn kile til brug for et rekreativt nærområde. Disse arealer var de mest bevaringsværdige, og arealerne øst og vest for den grønne kile kunne undtages fra fredningen og dermed bruges til den planlagte bebyggelse. Det blev mere subsidiært anført, at fredningsbestemmelserne kunne formuleres, så den planlagte byudvikling ikke var i strid med fredningen. Bemærkningerne til budgetoverslaget var vedlagt kommunens forslag til en række ændringer i de foreslåede fredningsbestemmelser.

Som bilag 4 var vedlagt Naturstyrelsens afgørelse af 7. juni 2013, hvorved Syddjurs Kommune fik tilladelse til planlægning til dele af et projekt om byudvikling i tilknytning til Rodskov, mens der ikke blev meddelt tilladelse til planlægning for byudvikling omkring Eskerød.

Som kortbilag 1 til fredningsforslaget var medtaget et fredningskort over det område, der blev foreslået fredet.

På baggrund af indsigelser og andre bemærkninger til fredningsforslaget fremsat før, under og efter det offentlige møde, der blev holdt om fredningsforslaget, udarbejdede Danmarks Naturfredningsforening et ændret fredningsforslag med ændret fredningskort. Indsigelserne og bemærkningerne omtales i afsnit B og C.

Ændringerne i de foreslåede fredningsbestemmelser bestod i, at fredningsformålet om at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen blev fjernet. Det blev præciseret, at forbuddet i § 3 om bevaring af området også omfatter etablering af nye beplantninger, og at forbuddet i § 6 om faste konstruktioner og anlæg i relation til hegning ikke er afhængigt af, om hegnets begrænser offentlighedens adgang efter naturbeskyttelsesloven. Det blev herudover præciseret, at offentlig-

hedens adgang efter § 8 til fri fladefærdsel på det kommunalt ejede areal også omfatter ophalepladsen, og at særbestemmelsen i § 10 for matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet alene omfatter juletræer.

Ændringerne bestod yderligere i, at § 5 fik følgende formulering:

"§ 5 Byggeri mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer som er omfattet af fredningskortets signatur "hus med have og gårdspladsareal".

Stk. 3. Om- og tilbygninger til eksisterende bebyggelse kan kun ske efter Fredningsnævnets godkendelse. Opsætning af solcelleanlæg kræver tillige fredningsnævnets godkendelse. Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger.

Stk. 4. Bygninger som er nødvendige for landbrugsdriften kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af Fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Der må uanset ovenstående ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, rideskoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet. Desuden er der forbud mod opførelse af ridehaller.

Stk. 6. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne eller skure, der i kortere perioder er nødvendige for skovdrift eller naturpleje (max. 6 uger).

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for får, kreaturer og lignende efter Fredningsnævnets godkendelse af udformning, størrelse og placering

Stk. 8. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Stk. 9. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet."

Ændringerne bestod endvidere i, at der i § 6 om faste konstruktioner og anlæg blev tilføjet følgende bestemmelser:

"Stk. 4. Nedgravning af ledninger kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Undtaget fra forbuddet er teltning af kortere varighed til spejderformål, egen teltning på egen ejendom samt teltning på dertil indrettede primitive overnatningspladser."

Ændringerne bestod endelig i, at der i § 10 blev tilføjet en særbestemmelse om, at fredningen ikke er til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet indenfor de i

kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer og i det omfang, der kan opnås dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til sådan bebyggelse.

Ændringerne i fredningskortet bestod i ændringer i haveareal og levende hegn for matr.nr. 5e Eskerød By, Hornslet og fjernelse af stien i det østlige skel af del af matr.nr. 15al Ugelbølle By, Mørke, da der i forvejen var adgang for offentligheden.

B. Det offentlige møde om sagen

Der blev i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 5 og stk. 6 indkaldt til og afholdt et offentligt møde om fredningsforslaget.

På mødet, der blev holdt den 8. december 2014, redegjorde Danmarks Naturfredningsforening indledningsvis for fredningsforslaget, og der var herefter mulighed for at fremsætte bemærkninger til forslaget.

Danmarks Naturfredningsforening anførte herved at være enig i en række af de forslag til ændringer i fredningsbestemmelserne, Syddjurs Kommune havde fremsat. Der ville i overensstemmelse hermed ske en række ændringer i forslaget. Ændringerne omfattede dog ikke en mulighed for bebyggelse efter kommunens planer herom.

Naturstyrelsen redegjorde for styrelsens rolle i fredningssager og oplyste, at Naturstyrelsen ikke vil udtale sig imod en fredning, hvis fredningserstatningerne bliver på et niveau som anført i fredningsforslaget. De arealer, der er omfattet af Naturstyrelsens tilladelse til at bebygge, bør dog undtages fra fredningen. Der er tale om arealer, som Naturstyrelsen efter nøje overvejelser har meddelt tilladelse til at bebygge, og det bør en fredning ikke hindre.

Syddjurs Kommune gentog modstanden mod fredningsforslaget. Der er ikke tale om uforstyrret landskab eller landskabsperler. Området er tæt på eksisterende bebyggelse og er i øvrigt allerede beskyttet efter planloven og naturbeskyttelsesloven. Der er ikke tale om arealer, der indgår i et større sammenhængende naturlandskab, og der er ikke beskyttede arter eller særlig biodiversitet.

Et større antal berørte grundejere mv. kommenterede på fredningsforslaget, hvor der blev givet udtryk for både modstand mod og tilslutning til en fredning.

Der blev både på dagen for det offentlige møde og senere gennemført besigtigelser af udvalgte områder i fredningsforslaget.

C. Bemærkninger til det oprindelige fredningsforslag og Danmark Naturfredningsforenings svar

Naturstyrelsen anførte, at fredningsformålet om sikring af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser til beskyttelse af naturen burde udgå, da fredningen ikke omfatter Natura 2000-arealer, og da der angiveligt ikke er forekomster af bilag IV-arter i området. Endvidere burde forbuddet i § 4 om gødkning og sprøjtning på § 3 arealer udgå som følge af ny lovgivning, der indeholder et sådant forbud. Det foreslåede forbud mod etablering af nye boliger også i eksisterende bebyggelse kunne i enkelte tilfælde afskære en sådan adgang, der ellers ville være tilladt i medfør af planlovens bestemmelser. Naturstyrelsen foreslog derfor, at bestemmelsen blev ændret til, at der ikke må etableres nye boliger i området, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger, der lovligt kan etableres i medfør af planlovens § 36, stk. 1, nr. 12. Udvidelse af eksisterende helårsboliger op til

250 m² reguleres af planloven og kræver ikke fredningsnævnets godkendelse. Udvidelse herudover kræver fredningsnævnets godkendelse.

Naturstyrelsen foreslog endvidere efter en gennemgang af den planlægningsmæssige historik og strandbeskyttelseslinjen i relation til Gl. Løgten Strandkro, at der i fredningen blev indført en bestemmelse om, at fredningen ikke skal være til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet indenfor de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer og i det omfang, der kan opnås dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til sådan bebyggelse.

Danmarks Naturfredningsforening anførte at være enig i Naturstyrelsens betragtninger.

Landinspektør Nils Nybro Eriksen anførte på vegne af en række grundejere, at en fredning af både byudviklingsområderne og de omkringliggende landbrugs- og naturområder var helt overflødig, da naturhensynene i forvejen blev varetaget i tilstrækkelig grad af bl.a. naturbeskyttelsesloven og planloven.

Indsigelsen mod fredningsforslaget, der blev anført at vedrøre mere end ½ af det foreslåede fredningsareal, skete bl.a. på vegne af ejere af matr.nr. 5a, 5e, 5f og 5g Eskerod By, Hornslet, matr.nr. 2g, 3x, 13a, 13h, del af 13i og del af 13k Rodskov By, Hornslet, matr.nr. 1b, 2b, 2d, 3d, 4a, 4b, 4i, 4l, 5d, 5e, 5p og 5t Havhuse, Hornslet, del af matr.nr. 13d, del af 13g, del af 15al og 15ai Ugelbølle By, Mørke og et umatrikuleret areal på 2,77 ha.

Lars Peter Sørensen anførte som ejer af matr.nr. 2k Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 25) at kunne tilslutte sig indsigelsen fra landinspektør Nils Nybro Eriksen.

Carsten Bech anførte som ejer af matr.nr. 1b og 3d Havhuse, Hornslet og del af matr.nr. 13d og del af matr.nr. 13g Ugelbølle By, Mørke (lb.nr. 12 og 40), at han modsatte sig fredningen. En stor del var udlagt som perspektivområde og var særdeles velegnet til boligbyggeri. Den mulighed ville en fredning forhindre. Den ville også betyde stærkt begrænsede udviklingsmuligheder, og han ville f.eks. være afskåret fra at etablere en økologisk æbleplantage. Krav om hegning kunne være u hensigtsmæssigt, og han ville selv bestemme et hegns farve. Han anførte i øvrigt, at en stor del af det areal, der i fredningsforslaget var angivet som umatrikuleret, rettelig tilhørte hans ejendom matr.nr. 13d Ugelbølle By, Mørke. Det var forkert, når det blev anført i fredningsforslaget, at matr.nr. 1b Havhuse, Hornslet lå i et uberørt område. Ejendommen var omgivet af 13 boliger og et hotel, hvoraf stort set alle havde plankeværk eller anden afskærmning langs vejen.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at fredningen sikrede mod nyplantning af flerårige udsigts-hæmmende afgrøder og dermed også mod en æbleplantage. Hvis der på tidspunktet for fredningssagens rejsning var etableret flerårig udsigtshæmmende beplantning, som ikke var omfattet af de foreslåede særbestemmelser for enkelte arealer med juletræer, krævede fredningen ikke, at der skete afdrift. En tilplantning efter fredningssagens rejsning ville derimod være i strid med fredningsforslaget. Der var ikke krav om, at der skulle sættes f.eks. låger i hegn, hvor der gik dyr. En lodsejer kunne godt vælge farven på sit hegn, når det skete indenfor jordfarveskalaen. Danmarks Naturfredningsforening anførte i øvrigt ikke at være enig i, at der skulle være de anførte fejl på matrikelkortet.

Hans Ditlev Jensen fremsatte som ejer af matr.nr. 2f, 3i, 3k og 3p Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 30) indsigelse mod fredningsforslaget, da den ville forhindre en planlagt opførelse af en ny bolig til erstatning for en meget gammel og nedrivningsmoden bolig med en anden placering. Der var tale om et forhold, der ikke var i strid med formålet med fredningen, der primært var at bevare udsigten fra Landevejen. Ejendommen og beplantningen var også allerede en del af de kulturhistoriske forhold, der sekundært ønskedes bevaret. Der burde i fredningsbestemmelserne tages højde for den indsigelse, Syddjurs Kommune fremkom med i sit høringssvar, så der kunne opføres ny bebyggelse med en anden placering, hvor åbenlyse hensyn tilsagde dette, f.eks. fordi det var tæt på eksisterende vej.

Danmarks Naturfredningsforening anførte ikke at have bemærkninger til en nedrivning og genopførelse af en bolig et andet sted på ejendommen under forudsætning af fredningsnævnets godkendelse af bygnings omfang og placering.

Anita Hansen og Ivar Jacobi Broni Kirkeskov Jensen anførte som ejere af matr.nr. 5e Eskerod By, Hornslet (lb.nr. 10), at de ønskede at bibeholde muligheden for at opføre en ny beboelsesbygning til erstatning for den eksisterende bygning med en anden placering på grund af nærheden til Landevejen. Det ville ikke forringe offentlighedens udsyn til vigen. De fremsatte endvidere en række bemærkninger bl.a. til fredningskortet, hvorefter dette ikke var korrekt i relation til deres have, tilstedeværelsen af levende hegn og en manglende angivelse af to ældre skure og i relation til areal- og lodsejerlisten, hvori ejendommen ikke var anført som landbrug.

Danmarks Naturfredningsforening anførte ikke at have bemærkninger til en nedrivning og genopførelse af en bolig længere inde på ejendommen under forudsætning af fredningsnævnets godkendelse af bygnings omfang og placering. Danmarks Naturfredningsforening anførte i øvrigt, at haveangivelsen og det levende hegn var rettet, og at det samme kunne ske i relation til de mindre skure, der måtte være opført på tidspunktet for fredningssagens rejsning. Det var foreningens opfattelse, at der ikke formelt var tale om en landbrugsejendom, når det ikke var noteret i matriklen.

Elin Jakobsen og Gert Henning Jakobsen anførte som ejere af matr.nr. 2a Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 28), at en bebyggelse mod kystsiden ville være et stort overgreb mod både landsbyer, natur og berørte lodsejere. Det blev om matr.nr. 5b og 5d Rodskov By, Hornslet særligt anført, at Naturstyrelsens godkendelse af byggeri på ejendommene var sket på et forkert grundlag. Hvis denne byggemulighed ikke blev hindret af fredningen, ønskedes et mindre areal, der ikke var omfattet af fredningsforslaget, medtaget i fredningen til sikring af udsigten over området.

Danmarks Naturfredningsforening anførte at være enig i disse bemærkninger.

Erik Holk Poulsen anførte som ejer af matr.nr. 18b Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 31), at han støttede fredningen. Han fremsatte dog indsigelse mod udlægningen af en ny sti på 109 meter i forlængelse af en eksisterende skovvej til sikring af adgangen til udsigtspunktet ved Vilhelmshøj og mod opsætningen af en bænk på højen.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at det ikke var et kardinalpunkt for foreningen, at der blev etableret sti, udsigtskiler og en bænk, men da Vilhelmshøj som udsigtssted rummede stor rekreativ værdi, hvis

der blev skabt mulighed for, at offentligheden kunne nyde det smukke landskab, burde i hvert fald bestemmelserne om sti og udsigtskiler fastholdes mod fastsættelse af en passende kompensation.

Carsten Skivild anførte som formand for Rønde Distriktsråd, at udbygningen af Eskerod burde begrænses, så der kun blev tilladt udbygning af enkelte boliger, der gjorde Eskerod til en lille samlende byenhed. Bebyggelsen burde begrænses til at være på den nordlige side ad vejen, så det naturskønne område ned til Kalø Vig kunne bevares.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at der ikke burde åbnes op for yderligere bebyggelse omkring Eskerod. Der burde omkring Rodskov alene åbnes op for en eventuel byudvikling, hvor Naturstyrelsen havde givet anledning til det, og hvor der samtidig ikke var landskabelige interesser, som talte imod en sådan udvikling.

Inge Ulsted Sørensen fremsatte på egne vegne og på vegne af en række grundejere støtte til fredningsforslaget. Henvendelsen omfattede bl.a. ejere af matr.nr. 8a, 13f og 13g Rodskov By, Hornslet, matr.nr. 1a og 5d Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 1a, 2a, 2f, 3c, 3f, 3k, 4k og 4m Havhuse, Hornslet

Marianne Skou Pedersen og Lars Jensen anførte som ejere af matr.nr. 9e, 9g og 9h Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 33), at en fredning var nødvendig for at undgå bebyggelse mellem Landevejen og kysten.

Henrik Okkels fremsatte på vegne af Fredningsgruppen Rodskov-Eskerod og bakket op af 105 underskrifter støtte til fredningen. Det blev bl.a. anført, at fredningsforslaget var relevant og nødvendigt, og at Syddjurs Kommune ikke havde tvingende planmæssige eller økonomiske argumenter for den ønskede byudvikling, der i stedet kunne ske på højtliggende arealer nord for Landevejen.

Annette Kjeldbjerg anførte som ejer af matr.nr. 1a Havhuse, Hornslet (lb.nr. 14), at en fredning var den eneste mulighed for at stoppe byudviklingen i Rodskov syd for Landevejen.

D. Bemærkninger til det ændrede fredningsforslag og Danmarks Naturfredningsforenings svar

Syddjurs Kommune anførte bl.a., at det fortsat var kommunens opfattelse, at en fredning af området forekom ubegrundet. En fredning ville få vidtrækkende konsekvenser for de udviklingsmuligheder, kommunen i flere år havde arbejdet for. Hensynet til at gøre kommunen til en økonomisk og socialt fremtidssikret kommune måtte veje tungere end de konkret særdeles begrænsede fredningshensyn. Kommunen fremhævede herved, at staten fortsat havde mulighed for at stoppe den kommunale planlægningsproces, hvis det blev vurderet, at de kommunale planer var i strid med statslige interesser. Området blev allerede i det tidligere Aarhus Amt vurderet som karaktersvagt med en forholdsvis tæt forstadsagtig bebyggelse. Intaktheden var mindre god, da mange af de tidligere karaktergivende elementer som diger og markveje var fjernet. De højest beliggende og fra kysten mest synlige områder var allerede bebyggede, og det åbne land var præget af flere spredte bebyggelser. Der var ikke tale om særlige landskabsinteresser eller væsentlige naturbeskyttelsesinteresser, og der var ingen geologiske interesseområder, bevaringsværdige kulturmiljøer eller beskyttede fortidsminder indenfor det foreslåede fredningsområde. Området var i forvejen beskyttet af anden lovgivning.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at de landskabelige værdier var særdeles overbevisende, og at landskabet som helhed var forholdsvis intakt og endnu ikke ødelagt af hverken bebyggelse eller tekniske anlæg. Landskabets blødt bølgende terræn ned mod Kalø Vig kunne opleves fra lange strækninger af Landevejen mellem Aarhus og Rønne, og dette burde også være muligt for kommende generationer.

Naturstyrelsen anførte, at der ikke var sket den ændring i relation til gødsning og sprøjtning på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som Danmarks Naturfredningsforening havde anført at kunne tilslutte sig. Det var fortsat Naturstyrelsen opfattelse, at også den ændrede bestemmelse om byggeri kunne indskrænke adgangen i planloven til at udvide en eksisterende helårsbeboelse på til 250 m². Det blev derfor foreslået at tilføje en bestemmelse herom, men mod fredningsnævnets forudgående godkendelse af bebyggelsens udformning.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at der formentlig alligevel ikke ville blive gennemført en lovændring om forbud mod gødsning og brug af pesticider i områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Formuleringen af bestemmelsen om byggeri burde ikke ændres, da fredningsnævnet fortsat burde have mulighed for at tage stilling til, om boliger kunne udvides og i givet fald hvor meget og på hvilke vilkår.

Advokat Jacob Fabritius de Tegnagel anførte på vegne af ejerne af matr.nr. 2c og 2e Havhuse, Hornslet (lb.nr. 11), at de i det hele kunne tiltræde Syddjurs Kommunes bemærkninger i høringssvaret om, at en fredning ikke forekommer velbegrundet.

Per Villumsen anførte som ejer af matr.nr. 2d, 4a, 4l, 5d og 5e Havhuse, Hornslet (lb.nr. 13), at området ikke var så specielt, at det burde fredes. Der var i forvejen store fredninger i området omkring Kalø Vig. En gennemførelse af fredningsforslaget ville pålægge grundejerne langt større restriktioner end nødvendigt for at forhindre byggeri, herunder udstykning af arealerne.

Tove Due Sørensen og Kurt Flinker anførte som ejere af matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet (lb.nr. 8), at der ikke var grund til at frede området. Syddjurs Kommune kunne styre udviklingen i området indenfor de rammer, der er normale i landzoner. De foreslåede fredningsbestemmelser lagde op til begrænsninger i råderetten, der var helt unødvendige for at bevare områdets naturværdier. Der var i forvejen store arealer ved Kalø Vig, der var fredet.

Marit Vestergaard Rasmussen og Lars Riis anførte som ejere af matr.nr. 5f Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 2b Havhuse, Hornslet (lb.nr. 9), at fredningsbestemmelserne hindrede en fortsat udvikling af aktiviteter i form af rideskole og stutteri. Der var tale om aktiviteter, som ikke var i strid med fredningens formål. Selvom de principielt ikke havde indvendinger mod fredningens formål, burde fredningen på den anførte baggrund ikke gennemføres.

Djursland Landboforening anførte på vegne af ejeren af matr.nr. 5a Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 2g Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 6), at arealet burde undtages fra en fredning. Det var ikke korrekt, når det blev anført i fredningsforslaget og Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger til fremsatte indsigelser, at det kun var beliggende i et perspektivområde, idet det rettelig var i et udlagt rammeområde. Fredningen ville hindre en opførelse af boliger indenfor rammeområdet. Fredningsforslaget var baseret på en retlig og faktisk vildfarelse, og det havde derfor en retlig mangel, som gjorde, at det ikke burde vedtages på det foreliggende grundlag. En fredning af arealer, der var omfattet af en kommuneplanramme, var endvidere ulovhjemlet og i strid med naturbeskyttelseslovens formål, da arealerne i Eskerod ikke havde nogen landskabsmæssig, rekreativ, naturmæssig eller biologisk betydning. Der burde subsidiært indføres en særbestemmelse for ejendommene, hvorefter han kunne udnytte sine bebyggelsesmuligheder indenfor de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer i det omfang, der kunne opnås de nødvendige tilladelser.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at ejendommens landskabelige værdier og udsigten over landskabet fra Landevejen var enestående. Det var derfor vigtigt at fastholde området inden for fredningen.

Inge Stjernholm Nielsen og Mogens Nielsen anførte som ejere af Kaløvig Strandgård Camping og matr.nr. 15a1 og 15i Ugelbølle By, Mørke (lb.nr. 41), at det ved anlæg af en sti på matr.nr. 15a1 burde bestemmes, at det offentlige fremover skulle vedligeholde trappen til vandet og en del af driften til bådebroen, da den ville blive et udflugtsmål for mange. Der kunne med fordel etableres en parkeringsplads i matriklens nordøstlige hjørne, da det ville give mulighed for offentlig adgang til stranden og vandet. Matriklen var nødvendig for, at campingpladsen kunne få en størrelse, der fremadrettet gjorde den levedygtig. Det ville fredningsforslaget hindre.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at den oprindeligt foreslåede sti allerede var udgået i det reviderede fredningsforslag og henviste i øvrigt til, at der kunne søges om dispensation til anlæg af en parkeringsplads.

Syddjurs Spildevand A/S, der ejer del af matr.nr. 2i Eskerød By, Hornslet og matr.nr. 18d Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 3), anførte, at der indenfor fredningsområdet var planlagt regnvandsbassiner til rensning af overfladevand til offentlig kloak, og sådanne anlæg burde derfor være tilladt i en fredning som en undtagelse fra et forbud mod terrænændringer.

Danmarks Naturfredningsforening anførte at have forståelse for, at myndigheder f.eks. skulle kunne håndtere spildevand og i øvrigt etablere de for samfundet nødvendige tekniske anlæg til dette. Da regnvandsbassiner ville være forholdsvis synlige i landskabet, blev der foreslået en fredningsbestemmelse om, at nedgravning af ledninger og etablering af regnvandsbassiner og lignende kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Mogens de Linde påpegede som ejer af matr.nr. 4i Havhuse, Hornslet og matr.nr. 13a, 13h, del af matr.nr. 13i og del af matr.nr. 13k Rodskov By, Hornslet (lb.nr. 20) fejl i fredningskortet i relation til bækkens linjeføring, levende hegn, skove, have, søer, stendiger og linjer om strandeng, mark og strandbeskyttelse.

Danmarks Naturfredningsforening redegjorde for fremgangsmåden ved udarbejdelse af fredningskort og anførte bl.a., at de kommunale registreringer af områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 var noget upræcise. Det havde f.eks. den konsekvens, at der på fredningskortet kunne være angivet flere vandløb, end der faktisk var i området. I øvrigt ville et sådant beskyttet område skulle fastlægges af Syddjurs Kommune, hvis der opstod en sag om et sådant område.

Hanne Kjær Flensborg og Jørgen Flensborg anførte som ejere af matr.nr. 5i Eskerød By, Rodskov (lb.nr. 4), at Syddjurs Kommunes plan for området var udtryk for manglende respekt for områdets landskabs- og naturværdier og rekreative kvaliteter. Det var derfor nødvendigt med en fredning.

E. Særligt om fredningsnævnets behandling af fredningssagen

Fredningsnævnet har den 28. marts 2016 med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 37a, stk. 3 besluttet at forlænge fristen for fredningssagens afgørelse til den 28. marts 2018.

Det var indtil december 2016 suppleanten for fredningsnævnets formand, der behandlede fredningssagen sammen med det ministerudpegede og kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet. Formandssupple-

anten besluttede imidlertid med virkning fra den 1. januar 2017 at udtræde af fredningsnævnet, hvorefter fredningsnævnets formand overtog den videre behandling af sagen. Alle parter i fredningssagen har efterfølgende haft mulighed for i forbindelse med besigtigelser mundtligt overfor fredningsnævnets formand at fremsætte indsigelser mod det ændrede fredningsforslag.

Fredningsnævnets formand har herefter gennemført besigtigelser og holdt møder med Gl. Løgten Strandkro ved Christian Gram, Syddjurs Kommune, Carsten Bech, Asger Sørensen med advokat Kitte Borup, Mogens de Linde, Kaløvig Strandgård Camping ved Mogens Nielsen, Hans Ditlev Jensen og Per Villumsen. Fredningsnævnets formand har i øvrigt tidligere besigtiget dele af det foreslåede fredningsområde i forbindelse med en række ansøgninger om dispensation fra de foreslåede fredningsbestemmelser.

Mødet med Gl. Løgten Strandkro ved Christian Gram (lb.nr. 23) drejede sig om hans muligheder for at realisere byggeplaner til kroen i form af tilbygninger og sovepladser. Fredningsnævnets formand tilkendegav, at der med de ændrede fredningsbestemmelser, der er fremsat af Naturstyrelsen og tiltrådt af Danmarks Naturfredningsforening, og som også fredningsnævnet vil se positivt på, i fredningen vil være mulighed for at realisere sådanne allerede foreliggende planer på matr.nr. 4b Havhuse, Hornslet og den del af matr.nr. 4i Havhuse, Hornslet, som der er indgået aftale om køb af, hvis nødvendige tilladelser efter anden lovgivning kan opnås. Fredningsnævnets formand tilkendegav videre, at fredningen ikke har betydning for planer om at få ændret status for de ferielejligheder, der er på kroens 1. sal, til ejerlejligheder, når blot der ikke sker ydre bygningsændringer.

På mødet med Syddjurs Kommune gentog og uddybede kommunen i relation til *naturmæssige hensyn*, at der efter kommunens opfattelse ikke er grundlag for at angive naturbeskyttelsesinteresser som et af formålene med en fredning af området. Der er ikke tale om sådanne nationale værdifulde naturområder, sammenhængende naturområder eller større uforstyrrede landskaber, som ønskes beskyttet med den fredningshandlingsplan, der er bakket op af Miljøministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Naturfredningsforening. Fredningsnævnet bør opfordre Danmarks Naturfredningsforening til at pege på naturtyper eller arter, der skal beskyttes, når naturen er anført at skulle være en del af formålet med en fredning. Der er ikke sådanne naturtyper eller arter. Området er ikke omfattet af Natura-2000, og der er ikke kendskab til arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. De foreslåede bestemmelser om pleje er endvidere mere vidtgående end plejebekendtgørelsen og vil betyde, at der skal anvendes resurser, som ikke står mål med plejeindsatsen, herunder på en alt for ofte udarbejdelse af plejeplaner. Kommunen gentog og uddybede endvidere i relation til *landskabsmæssige hensyn*, at der i forvejen er mange offentlige reguleringer og beskyttelser af området. Der er endvidere tale om et landskab, der i forvejen er meget udbygget, og landskabsmæssige hensyn vejer derfor ikke så tungt, som hvis der var tale om et ubebygget område. Der er ved fastlæggelsen af perspektivområder netop fastholdt en grøn kile mellem Rodskov og Eskerod, der ikke er påtænkt udlagt til beboelse. Der er herudover to områder, der allerede er kommuneplanlagt.

På mødet med Carsten Bech (lb.nr. 12 og 40) fremhævede han, at der er noget mere end 10 bebyggelser fra vandet og til slutningen af ejendommen/marken. Bebyggelsen er af meget forskellig karakter. Fredningsforslaget og særligt billedmaterialet giver et fortegnet og misvisende indtryk af området både generelt og omkring ejendommen.

På mødet med Asger Sørensen (lb.nr. 6) og advokat Kitte Borup blev det anført, at han grundlæggende er imod en fredning. Der blev ikke gennemført den varslede besigtigelse af ejendommen i tilknytning til det offentlige møde. Ejendommen er i kommuneplanen rammebelagt til boligområde, og i fredningsnævnets foreløbige udmelding har man ikke forholdt sig til ønsket om, at det rammebelagte område udtages af fredningsområdet. Ejendommen er beliggende op til den eksisterende bebyggelse og praktisk taget indenfor Eskerods bygrænse. Der er ikke tale om bebyggelse i det åbne land, men om bynær bebyggelse i en lavning uden udsigt til vandet. Han udleverede ved besigtigelsen en skitse over Syddjurs Kommunes hel-

hedsplan for boliger i Eskerod og fremhævede, at der er lagt op til etablering af et udsigtspunkt på ejendommens højeste punkt.

På mødet med Mogens de Linde (lb.nr. 20) blev gennemgået og besigtiget de forhold omkring fredningskortet, han tidligere havde gjort opmærksom på. Han udleverede et kort med angivelse af de steder, hvor der efter hans opfattelse er fejl og mangler ved fredningskortet. Forholdene blev herved uddybet på følgende vis:

1. Linje mellem strandeng, mark, strandbeskyttelse forkert (der er indtegnet for meget strandeng – arealet indenfor strandbeskyttelseslinjen dyrkes og bliver løbende større)
2. Bækkens føring er forkert, og levende hegn er forkert (bækken løber ikke på marken, men langs det levende hegn og ikke udenom, men mellem bygningerne langs Strandvejen – der er ikke to, men kun ét levende hegn op mod Rodskov Strandgård)
3. Der er ikke skov, men græsplæne mv., bækkens føring er forkert, søens areal synes forkert (der er ikke skov op ad Rodskov Strandgård, og bækkens linjeføring er i skel)
4. Bækkens føring er forkert
5. Arealet mod skov er forkert (det skovareal, der ikke er fredskov, er ikke så stort som angivet)
6. Der er ikke et stendige (der er ikke et stendige, men kun enkelte samlinger af sten)
7. Bækkens føring er forkert (bækkens linjeføring er langs det levende hegn)
8. Der er ikke et levende hegn
9. Der er ingen sø (der er en sø, men den er ikke så stor som angivet)
10. Der er ikke et levende hegn, og der er ikke skov
11. Der mangler et levende hegn (der er et levende hegn i skel mod matr.nr. 5d)
12. Der mangler skov (der er skov fra skoven omkring Rønbakken og helt ud til Ørnbjergvej)
13. Bækkens føring er forkert, og skovens areal er forkert (bækkens linjeføring er ikke på marken, men inde i skoven langs skel)
14. Bækkens føring er forkert (bækkens linjeføring er ikke langs det levende hegn, men mellem det levende hegn og skel)
15. Der er ikke et stendige, og skovarealet er forkert (der er ikke et skovareal mod Rodskov Strandgård – der er ikke et stendige i skoven, men kun enkelte samlinger af sten)
16. Bækkens føring er forkert, og skovarealet er forkert (bækkens linjeføring er markant anderledes og løber bl.a. ikke mellem bygninger mod matr.nr. 13f)

Fredningsnævnets formand tilkendegav, at han vil rette henvendelse til Danmarks Naturfredningsforening om de påpegede forhold og i øvrigt vende tilbage til spørgsmålet om grundlaget for angivelse af stendige på fredningskortet. Punkt 10 er i øvrigt behandlet ved fredningsnævnets dispensationssag FN-MJØ-120-2016.

På mødet med Kaløvig Strandgård Camping ved Mogens Nielsen (lb.nr. 42) oplyste han, at han er modstander af fredningsforslaget, fordi det ikke som den fredning, campingpladsen i forvejen er omfattet af, giver mulighed for nye tiltag i driften, f.eks. etablering af en parkeringsplads og udvidelse af campingpladsen på den anden side af Strandvejen. Campingpladsen har ingen fremtid, hvis ikke den kan udvides. Han har tidligere søgt om en ny parkeringsplads i grus med et lille fodhegn, men har fået afslag grundet strandbeskyttelseslinjen. Han er klar over, at strandbeskyttelseslinjen meget muligt kan forhindre en nødvendig udvidelse af campingpladsen, men han havde Syddjurs Kommunes opbakning til en udvidelse i forbindelse med processen om de ti landsdækkende projekter indenfor strandbeskyttelseslinjen. Det var først, da Danmarks Naturfredningsforening hørte om det, at hans ejendom, som er beliggende yderst i det foreslåede fredningsområde, blev taget med i fredningsforslaget.

På mødet med Hans Ditlev Jensen (lb.nr. 30) oplyste han, at han gerne vil bygge et værksted/en carport på ejendommen Skovagervej 31. Der er ikke sådanne faciliteter i dag, da han har fjernet et skur og en carport i mursten. Huset er på 125 m² boligareal. Fredningsnævnets formand anførte, at der ikke kan træffes en afgørelse uden sædvanlig sagsbehandling om en dispensationsansøgning, men at han under forudsætning af enighed om et byggeris præcise placering, størrelse og udseende ved en afvejning af baggrunden for projektet og ejendommens placering i landskabet fandt det uproblematisk at meddele dispensation. Hans Ditlev Jensen oplyste yderligere, at han gerne vil nedrive den eksisterende bebyggelse på Skovagervej 21 og opføre nyt byggeri lidt længere væk fra vejen. Fredningsnævnets formand gentog, at der ikke kan træffes en afgørelse uden sædvanlig sagsbehandling om en dispensationsansøgning, men at han under forudsætning af enighed om et byggeris præcise placering, størrelse og udseende ved en afvejning af baggrunden for projektet og ejendommens placering i landskabet fandt det uproblematisk at meddele dispensation også til en anden placering end den nuværende umiddelbart op ad Skovagervej. Han bemærkede herved, at samme holdning var tilkendegivet af Danmarks Naturfredningsforening under sagens behandling.

På mødet med Per Villumsen (lb.nr. 13) anførte han, at han grundlæggende er imod en fredning, der er et meget voldsomt indgreb i den private ejendomsret. Hvis der er tale om, at Danmarks Naturfredningsforening med fredningen reelt vil hindre bebyggelse i området, bør en fredning begrænses til et forbud mod byggeri og ikke med restriktioner i relation til mange forskellige aktiviteter. Fredningsnævnets formand tilkendegav i tilknytning til en drøftelse om nedrivning af de eksisterende udtjente bygninger og opførelse af nye bygninger, at det ikke kan forventes, at en nyopførelse vil blive tilladt langt fra de eksisterende bygninger med en markant placering i landskabet.

F. Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, at fredningsnævnet kan gennemføre fredning af bl.a. landarealer til varetagelse af de formål, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 1.

Af naturbeskyttelseslovens § 1 fremgår det, at loven skal medvirke til at værne om landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Det er anført i naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2, at loven tilsigter særligt at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier. Endvidere tilsigter loven særligt at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for land-

skabelige og kulturhistoriske interesser. Endelig tilsigter loven særligt at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Det er anført i naturbeskyttelseslovens § 38, at en fredning skal indeholde en bestemmelse om formålet med fredningen. I fredninger, der omfatter arealer inden for internationale beskyttelsesområder, skal det fremgå af formålet, at fredningen skal medvirke til at sikre en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper, som områderne er udpeget for. En fredning kan gå ud på bevaring af den nuværende tilstand eller tilvejebringelse af en bestemt tilstand, der herefter skal bevares, og den kan regulere offentlighedens færdsel i området. En fredning kan indeholde de bestemmelser, herunder de påbud og forbud vedrørende arealernes anvendelse, der skønnes nødvendige, for at fredningsformålet kan opnås.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det foreslåede fredningsområde, der med sit kuperede terræn ligger kystnært mod Kalø Vig, og som støder op til en række andre fredninger, har så store landskabelige værdier, at det er nødvendigt at frede området for at sikre og forbedre disse landskabelige værdier og for at sikre og forbedre offentlighedens adgang til at færdes i landskabet. Det gælder også for det område, som Syddjurs Kommune har udlagt til fremtidig bebyggelse. Det er fredningsnævnets opfattelse, at enhver form for byggeri afhængigt af placeringen vil have en negativ virkning på enten den landskabelige værdi eller udsigten udover Kalø Vig eller begge dele. Der er derfor heller ikke grundlag for i fredningen at undtage arealer med store landskabelige værdier, selvom der konkret ikke måtte være udsigt til Kalø Vig.

Fredningsnævnet er ikke enig med Syddjurs Kommune i, at en frednings naturbeskyttelseshensyn skal dreje sig om specifikke arter eller naturtyper. De nationale beskyttelseshensyn i naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2 gælder således den brede danske natur, og fredningen skal således også varetage beskyttelsen af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Fredningsnævnet er dog enig med Syddjurs Kommune i, at områdets naturmæssige værdier ikke er så true, at de i sig selv kan begrunde en fredning, men det er netop også en sikring af områdets særlige landskabelige værdier i form af landbrugsland med gamle vejforløb og småbiotoper, skel og hegn med et bredt naturindhold, som sammen med sikring af udsigten over Kalø Vig er fredningens hovedformål. Det sammenhængende landskab og den værdifulde brede natur skal ikke brydes af byggeri eller ekstensivering af landbrug med forringelse af livsmuligheder for den almindelige natur.

De landskabelige og naturmæssige hensyn findes dog ikke at kunne begrunde fredning af et mindre areal på ca. 4 ha ved Rodskov, hvorfor dette areal ikke fredes. Arealet, der i dag er i landbrugsmæssig omdrift, er en del af det areal, som Naturstyrelsen har foreslået undtaget fra fredningen, og omfatter del af matr.nr. 5d og matr.nr. 6z, 9e, 9g, 9h alle Rodskov By, Hornslet.

Fredningsnævnet finder allerede af hensyn til sammenhængen med fredningen ved Ugelbølle ikke grundlag for at undtage matr.nr. 15al og 15i Ugelbølle By, Mørke ved Kaløvig Strandgård Camping fra fredningen.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at det for at bevare det meget naturskønne åbne og kuperede terræn, hvorfra der i vidt omfang er udsigt over Kalø Vig, er nødvendigt med et forbud mod beplantning, der kan betyde, enten at landskabets karakter af åbent og kuperet terræn forsvinder, eller at udsigten til Kalø Vig forsvinder. Fredningsnævnet kan på den baggrund tiltræde, at der gennemføres et forbud mod udsigtshæmmende beplantning i fredningen.

På den baggrund, og da de fremsatte indsigelser i relation til arealernes fredningsmæssige værdi i øvrigt ikke findes at kunne tillægges betydning overfor fredningshensynene, og da fredningsnævnet i øvrigt kan tilslutte sig fredningsforslagets fredningsbestemmelser og afgrænsning, bestemmer fredningsnævnet her-

efter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, at fredningen skal gennemføres i overensstemmelse med det i det følgende anførte om fredningens indhold og omfang.

G. Fredningens indhold og omfang

Fredningsnævnet fastsætter herefter følgende fredningsbestemmelser med tilhørende fredningskort for følgende ejendomme:

1a, del af 2i, 5a, 5d, 5e, 5f, 5g, 5i, 5k, del af 7000a og 7000c alle Eskerod By, Hornslet.

2a, 2f, 2g, 2k, 3b, 3i, 3k, 3n, 3p, 3x, del af 4e, 5b, del af 5d, 8a, 9f, 13a, 13e, 13g, 13f, 13h, del af 13i, del af 13k, del af 16a, 18a, 18b, 18c, 18d, del af 7000c og del af 7000d alle Rodskov By, Hornslet.

1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, del af 3av, 3c, 3ch, 3d, 3f, 3k, 4a, 4b, 4i, 4k, 4l, 4m, 4n, 5d, 5e, 5p, 5t, 7000a, del af 7000b og 7000c alle Havhuse, Hornslet.

Del af 13d, del af 13g, 13f, 15i, del af 15al og del af 7000c alle Ugelbølle By, Mørke.

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag 1.

§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger, etableres nye beplantninger, foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er påbudt i de følgende bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter § 9.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Nuværende arealer med landbrugsdrift kan drives som hidtil. Dog må arealerne ikke tilplantes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder, herunder juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, elefantgræs, vildtremsler og lignende. Arealer omtalt i § 10 med juletræer skal afdrives, når de er hugstmodne, og arealerne må ikke genplantes.

Stk. 2. Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver.

Stk. 3. Skovarealer kan drives som hidtil. Det gælder både fredskovsarealer og andre skovarealer. Udvidelse af skovarealet kræver dispensation fra fredningsnævnet.

Stk. 4. § 3-beskyttede arealer, herunder blandt andet søer, enge, strandenge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

§ 5 Byggeri mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus med have og gårdspladsareal".

Stk. 3. Om- og tilbygninger til eksisterende bebyggelse kan kun ske efter fredningsnævnets godkendelse. Opsætning af solcelleanlæg kræver tillige fredningsnævnets godkendelse. Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger.

Stk. 4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Der må uanset ovenstående ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, rideskoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet. Desuden er der forbud mod opførelse af ridehaller.

Stk. 6. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne eller skure, der i kortere perioder er nødvendige for skovdrift eller naturpleje (max. 6 uger).

Stk. 7. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for får, kreaturer og lignende efter fredningsnævnets godkendelse af udformning, størrelse og placering.

Stk. 8. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Stk. 9. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformatorstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt.

Stk. 3. Der må opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Hegnene skal holdes i jordfarver.

Stk. 4. Nedgravning af ledninger og etablering af regnvandsbassiner og lignende kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 5. Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Undtaget fra forbuddet er teltning af kortere varighed til spejderformål, egen teltning på egen ejendom samt teltning på dertil indrettede primitive overnatningspladser.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug.

Undtaget fra forbuddet er mindre terrænreguleringer i private haver.

§ 8 Offentlighedens adgang

Offentligheden har ret til adgang til området efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers og vejes nuværende trace kan ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes.

Stk. 3. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse anlægge nye stier med et forløb omtrentligt som angivet på fredningskortet. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden i samarbejde med lodsejeren. Stierne skal anlægges som trampespor eller slåede 1 meter brede stier, der er egnede til færdsel til fods. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 4. På det kommunalt ejede areal, herunder på ophalepladsen, matr.nre. 13 e og 7000d Rodskov By, Hornslet, er det offentligheden tilladt at færdes frit (fladefærdsel).

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes mindre informationstavler, stimarkeringer mv. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse.

§ 9 Plejemyndighed og plejeplaner

Plejemyndigheden gennemfører pleje i henhold til plejebekendtgørelse (på fredningstidspunktet nr. 924 af 27/06/2016).

Stk. 2. Plejen består bl.a. af etablering og vedligeholdelse af stier og udsigtskiler, jf. § 8 stk. 3 og § 10 stk. 2.

Stk. 3. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan, der forhandles med og tilsendes lodsejerne og Danmarks Naturfredningsforening inden for 2 år efter fredningens gennemførelse. Såfremt der er uenighed om indholdet af plejeplanen, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de senere for højst 10 år.

Stk. 4. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejerens samtykke eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring af, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 10 Særbestemmelser

Juletræer på matr.nr. 5 d Eskerod By, Hornslet skal afdrives, når de er hugstmodne, dog senest 10 år efter fredningens gennemførelse.

Stk. 2. På matr.nr. 18 b Rodskov By, Hornslet syd og øst for Vilhelmshøj skal der senest 2 år efter fredningens gennemførelse etableres to mindre udsigtskiler efter nærmere aftale med lodsejeren. Der kan ligeledes efter nærmere aftale med lodsejeren opsættes en bænk på højen.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for udnyttelse af eventuelle byggemuligheder på matr.nr. 4b og 4i Havhuse, Hornslet, indenfor de i kommuneplanen på fredningstidspunktet angivne rammer og i det omfang, der kan opnås dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til sådan bebyggelse.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

H. Særligt om fredningskortet

Der er ved sagens behandling påpeget en række fejl ved fredningskortet, og fredningsnævnet har på den baggrund og efter besigtigelse besluttet, at beskyttede vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3 ikke skal fremgå af fredningskortet. Danmarks Naturfredningsforening har ved udarbejdelsen af fredningskortet i øvrigt foretaget de rettelser, der kunne konstateres ved brug af ortofoto. Angivelsen af beskyttede sten- og jorddiger er sket på baggrund af Slots- og Kulturstyrelsens registreringer.

I. Retsvirkninger

Fredningsnævnet foretager offentlig bekendtgørelse om sagens afgørelse og sender afgørelsen til dem, der har fået fredningsforslaget tilsendt, samt til enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller har fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 2. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse, skal fredningsbestemmelserne overholdes af alle og enhver, jf. naturbeskyttelseslovens § 41, stk. 1.

Fredningsnævnet lader fredningsbestemmelserne tinglyse på de pågældende ejendomme, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 3.

Hvis fredningsnævnets afgørelse begrænser fredningsbestemmelserne i forhold til fredningsforslaget, opretholdes forslaget retsvirkninger om, at der efter den offentlige bekendtgørelse af fredningssagens rejning ikke må foretages noget, som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser, indtil Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen, jf. naturbeskyttelseslovens § 41, stk. 2.

Fredningsnævnet har samtidig med denne afgørelse om fredning truffet afgørelse om erstatning og godtgørelse i anledning af fredningen. Da den samlede erstatning og godtgørelse overstiger 500.000 kr., skal Miljø- og Fødevareklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse om fredning og fredningsnævnets afgørelse om erstatning og godtgørelse, uanset om afgørelserne påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

J. Klagevejledning

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klage kan indgives gennem Klageportalen, som findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettiget er ejere og brugere, der skal have afgørelsen tilsendt samt enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller har fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, samt statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i forslaget, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Yderligere oplysninger om klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet findes på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

I fredningsnævnets afgørelse har deltaget Martin Møller-Heuer (formand), Jytte Heslop (ministerudpeget medlem) og Jan Kjær Madsen (kommunalt valgt medlem).

Martin Møller-Heuer

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 17. august 2017 om erstatning ved fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune (FN-MJØ-73-2014)

Fredningsnævnet har besluttet at frede Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune.

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 1, at fredningsnævnets behandling af en fredningssag afsluttes med, at fredningsnævnet træffer afgørelse om, hvorvidt fredningen skal gennemføres og afgør erstatningsspørgsmål, jf. lovens § 39.

Af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1 fremgår det, at fredningsnævnet fastsætter erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. Der tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse. Det fremgår videre af lovens § 39, stk. 4, at erstatningsbeløb forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales med en årlig rente, der svarer til diskontoen. Under særlige omstændigheder kan fredningsnævnet fastsætte et andet begyndelsestidspunkt for forrentningen.

Det fremgår yderligere af naturbeskyttelseslovens § 47, stk. 1, at fredningsnævnet kan bestemme, at der skal ydes en ejer eller bruger en passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling.

Fredningsnævnet fastsætter i overensstemmelse med fast praksis erstatningerne med udgangspunkt i takster, der kan reduceres eller bortfalde, bl.a. hvis arealet i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens generelle reguleringer. Taksterne suppleres med tillæg, hvis størrelse fastsættes efter en konkret vurdering af fredningens betydning for arealet.

Fredningsnævnet har fastsat følgende erstatningstakster:

Grunderstatning: 3.700 kr. pr. ha., dog minimum 3.700 kr.

Der ydes ½ grunderstatning for arealer med beskyttelseslinjer ved fortidsminder eller åer.

Der ydes ikke grunderstatning for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller med fredskov, strandbeskyttelse eller klitfredning.

Forbud mod udsigtshæmmende beplantning: tillæg på 6.000 kr. pr. ha.

Eksisterende stier: 15 kr. pr. meter.

Nye stier: 60 kr. pr. meter.

Fredningsnævnet har ved fastsættelsen af erstatningerne for de enkelte ejendomme taget udgangspunkt i de anførte takster som beregnet ved brug af teknisk bistand fra Miljøstyrelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Fredningsnævnet har endvidere foretaget en vurdering af de yderligere erstatningskrav, der er rejst for ejendomme med henvisning til særlige ulemper eller tab.

Erstatningerne fastsættes som anført i det følgende med angivelse af de, der i fredningsforslagets fortegnelse er anført som lodsejere, suppleret med de ændringer, fredningsnævnet er blevet gjort bekendt med.

A. Takstmæssig erstatning

Lb.nr. 1 (Kay-Hermann Brase)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5k Eskerod By, Hornslet med et samlet areal på 24,86 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 2,36 ha fredskov og 0,03 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 22,47 ha á 3.700 kr.	83.139 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 19,47 ha á 6.000 kr.	<u>116.820 kr.</u>
I alt	199.959 kr.

Lb.nr. 2 (Karin Agnete Lesniak)

Erstatningen vedrører matr.nr. 1a Eskerod By, Hornslet et samlet areal på 5,81 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,69 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 5,12 ha á 3.700 kr.	18.944 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 2,68 ha á 6.000 kr.	<u>16.080 kr.</u>
I alt	35.024 kr.

Lb.nr. 3 (Syddjurs Spildevand A/S)

Der tilkendes ikke erstatning for del af matr.nr. 2i Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 18d Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,28 ha, da ejendommene ejes af det offentlige.

Lb.nr. 4 (Hanne Kjær Flensborg og Jørgen Flensborg)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5i Eskerod By, Hornslet med et samlet areal på 0,40 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,40 ha á 3.700 kr.	1.480 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 0,40 ha á 6.000 kr.	<u>2.400 kr.</u>
I alt	3.880 kr.

Lb.nr. 5 (Syddjurs Kommune)

Der fastsættes ikke erstatning for del af matr.nr. 7000a og matr.nr. 7000c Eskerod By, Hornslet, matr.nr. 7000a, del af matr.nr. 7000b og matr.nr. 7000c Havhuse, Hornslet, matr.nr. 13 e, del af matr.nr. 7000c og del af matr.nr. 7000d Rodskov By, Hornslet og del af matr.nr. 7000c Ugelbølle By, Mørke med et samlet areal på 2,66 ha, da ejendommene ejes af det offentlige.

Lb.nr. 6 (Asger Sørensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5a Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 2g Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 25,62 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 2,21 ha fredskov og 1,37 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 22,04 ha á 3.700 kr.	81.548 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 19,76 ha á 6.000 kr.	118.560 kr.
Fortidsminder/åer 0,08 ha á 1.850 kr.	148 kr.
Eksisterende stier 319 meter á 15 kr.	<u>4.785 kr.</u>
I alt	205.041 kr.

Lb.nr. 7 (Peter Torssell Iversen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet med et samlet areal på 19,55 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 1,50 ha fredskov og 1,94 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 16,11 ha á 3.700 kr.	59.607 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 13,31 ha á 6.000 kr.	<u>79.860 kr.</u>
I alt	139.467 kr.

Lb.nr. 8 (Tove Due Sørensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet med et samlet areal på 1,93 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 1,93 ha á 3.700 kr.	7.141 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 0,45 ha á 6.000 kr.	<u>2.700 kr.</u>
I alt	9.841 kr.

Lb.nr. 9 (Karin Lesniak og Marit Vestergaard Rasmussen)

Erstatningen vedrører del af matr.nr. 5f Eskerod By, Hornslet og matr.nr. 2b Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 3,31 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 3,31 ha á 3.700 kr.	12.247 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 2,45 ha á 6.000 kr.	<u>14.700 kr.</u>
I alt	26.947 kr.

Lb.nr. 10 (Anita Hansen og Ivar Jacobi Broni Kirkeskov Jensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5e Eskerod By, Hornslet med et samlet areal på 2,21 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 2,21 ha á 3.700 kr.	8.177 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 1,44 ha á 6.000 kr.	<u>8.640 kr.</u>
I alt	16.817 kr.

Lb.nr. 11 (Ann Vendelbo Verndal Hansen og Morten Lind Hansen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2c og 2e Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 3,90 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 3,90 ha á 3.700 kr.	14.430 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 2,15 ha á 6.000 kr.	<u>12.900 kr.</u>
I alt	27.330 kr.

Lb.nr. 12 og lb.nr. 40 (Carsten Bech)

Erstatningen vedrører matr.nr. 1b og 3d Havhuse, Hornslet, del af matr.nr. 13d og del af matr.nr. 13g Ugelbølle By, Mørke med et samlet areal på 14,05 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 3,60 ha, der er fredskov eller omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 10,45 ha á 3.700 kr.	38.665 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 9,89 ha á 6.000 kr.	<u>59.340 kr.</u>
I alt	98.005 kr.

Lb.nr. 13 (Per Villumsen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2d, 4a, 4l, 5d og 5e Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 10,17 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 1,49 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 10,17 ha á 3.700 kr.	32.116 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 7,46 ha á 6.000 kr.	<u>44.760 kr.</u>
I alt	76.876 kr.

Lb.nr. 14 (Annette Kjeldbjerg og Henrik Andersen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 1a Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 1,50 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 1,50 ha á 3.700 kr.	5.550 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 0,84 ha á 6.000 kr.	<u>5.040 kr.</u>
I alt	10.590 kr.

Lb.nr. 15 (Irene Precht Christensen og Jan Rasmussen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2f Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,10 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,10 ha á 3.700 kr.	<u>370 kr.</u>
I alt (minimumserstatning)	3.700 kr.

Lb.nr. 16 (Niels Danny Koch Christensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 3f Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,14 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,14 ha á 3.700 kr.	<u>518 kr.</u>
I alt (minimumserstatning)	3.700 kr.

Lb.nr. 17 (Marian Møller Groht og Henri Kristian Hansen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2a, 3c og 3k Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 5,28 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 5,28 ha á 3.700 kr.	19.536 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 4,36 ha á 6.000 kr.	<u>26.160 kr.</u>
I alt	45.696 kr.

Lb.nr. 18 (Christine Buhl Hilden og Tønnes Hilden)

Erstatningen vedrører matr.nr. 4k Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,56 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,56 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

Lb.nr. 19 (Jens Marius Hou)

Erstatningen vedrører matr.nr. 4m Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,07 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,07 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

Lb.nr. 20 (Mogens de Linde)

Erstatningen vedrører matr.nr. 4i Havhuse, Hornslet og matr.nr. 13a, 13h, del af 13i og del af 13k Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 81,22 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 17,04 ha, der er fredskov eller omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 65,70 ha á 3.700 kr. 243.090 kr.

Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 56,21 ha á 6.000 kr. 337.260 kr.

I alt 580.350 kr.

Lb.nr. 21 (Lars Christian Lauridsen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 4n Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,08 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,08 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

Lb.nr. 22 (Torben Petersen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 5p Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 0,10 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,10 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

Lb.nr. 23 (Grams Hoteller ApS)

Erstatningen vedrører matr.nr. 4b og 5t Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 1,01 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 1,01 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning	3.700 kr.
--------------------	-----------

Lb.nr. 24 (Børge Sørensen)

Erstatningen vedrører del af matr.nr. 3av og matr.nr. 3ch Havhuse, Hornslet med et samlet areal på 1,04 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 1,04 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning	3.700 kr.
--------------------	-----------

Lb.nr. 25 (Lars Peter Sørensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2k Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 1,61 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 1,61 ha á 3.700 kr.	5.957 kr.
--------------------------------	-----------

Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 1,61 ha á 6.000 kr.	<u>9.660 kr.</u>
--	------------------

I alt	15.617 kr.
-------	------------

Lb.nr. 26 (Rodskovgård ApS)

Erstatningen vedrører matr.nr. 3x Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 4,03 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 4,03 ha á 3.700 kr.	14.911 kr.
--------------------------------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 3,68 ha á 6.000 kr.	<u>22.080 kr.</u>
--	-------------------

I alt	36.991 kr.
-------	------------

Lb.nr. 27 (Hans Erik Frandsen)

Erstatningen vedrører del af matr.nr. 4e og del af 16a Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 4,00 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 4,00 ha á 3.700 kr.	14.800 kr.
--------------------------------	------------

Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 3,03 ha á 6.000 kr.	<u>18.180 kr.</u>
--	-------------------

I alt	32.980 kr.
-------	------------

Lb.nr. 28 (Elin Jakobsen og Gert Henning Jakobsen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2a Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 21,32 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,23 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 21,09 ha á 3.700 kr.	78.033 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 15,27 ha á 6.000 kr.	91.620 kr.
Eksisterende stier 328 meter á 15 kr.	<u>4.920 kr.</u>
I alt	174.573 kr.

Lb.nr. 29 (Erik Sørensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 3b, 3n, 5b, del af matr.nr. 5d og matr.nr. 18a Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 8,33 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,82 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 7,51 ha á 3.700 kr.	27.787 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 6,51 ha á 6.000 kr.	<u>39.060 kr.</u>
I alt	66.847 kr.

Lb.nr. 30 (Hans Ditlev Jensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 2f, 3i, 3k og 3p Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,24 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,24 ha á 3.700 kr.	<u>888 kr.</u>
I alt (minimumserstatning)	3.700 kr.

Lb.nr. 31 (Erik Holk Poulsen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 18b Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 18,72 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 18,72 ha omfattet af fredskov eller naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Eksisterende stier 1.110 meter á 15 kr.	16.650 kr.
Nye stier 109 meter á 60 kr.	<u>6.540 kr.</u>
I alt	23.190 kr.

Lb.nr. 32 (Lone Flarup og Henrik Nielsen Staunstrup)

Erstatningen vedrører matr.nr. 18c Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,14 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,14 ha á 3.700 kr.	<u>518 kr.</u>
I alt (minimumserstatning)	3.700 kr.

Lb.nr. 35 (Alm. Brand Forsikring A/S)

Erstatningen vedrører matr.nr. 9f Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,87 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,87 ha á 3.700 kr.	3.219 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 0,59 ha á 6.000 kr.	<u>3.540 kr.</u>
I alt	6.759 kr.

Lb.nr. 36 (Lisbeth og Sven Wemmelund og Niels og Annette Højlund)

Erstatningen vedrører matr.nr. 8a Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 2,97 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,05 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 2,92 ha á 3.700 kr.	10.804 kr.
Forbud mod udsigtshæmmende beplantning 1,72 ha á 6.000 kr.	<u>10.320 kr.</u>
I alt	21.124 kr.

Lb.nr. 37 (Ann-Louise Ulsted Sørensen og Inge Ulsted Sørensen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 13f Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,12 ha. Der fastsættes følgende erstatning:

Grundtakst 0,12 ha á 3.700 kr.	<u>444 kr.</u>
I alt (minimumserstatning)	3.700 kr.

Lb.nr. 38 (Bitten Filskov og Peter Sune Filskov)

Erstatningen vedrører matr.nr. 13g Rodskov By, Hornslet med et samlet areal på 0,13 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,13 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning	3.700 kr.
--------------------	-----------

Lb.nr. 39 (Lisbeth Sander Frid og Simon Jens Frid)

Erstatningen vedrører matr.nr. 13f Ugelbølle By, Mørke med et samlet areal på 0,12 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 0,12 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

Lb.nr. 40 (Carsten Bech)

Erstatningen er anført under lb.nr. 12.

Lb.nr. 41 (Inge Stjernholm Nielsen og Mogens Nielsen)

Erstatningen vedrører matr.nr. 15i og del af 15al Ugelbølle By, Mørke med et samlet areal på 2,24 ha. Der tilkendes ikke grunderstatning for 2,24 ha omfattet af strandbeskyttelse eller klitfredning. Der fastsættes følgende erstatning:

Minimumserstatning 3.700 kr.

B. Erstatningskrav rejst med henvisning til særlige ulemper eller tab

Landinspektør Nils Nybro Eriksen har på vegne af en række grundejere rejst krav om erstatning på baggrund af forventningsværdier. Et sådant krav opstod allerede, da arealerne blev udlagt til perspektivarealer i kommuneplanerne. Erstatningskravet er på mindst 100 kr. pr. m², da ejendommene var udlagt til kommende byudviklingsområde i kommuneplanen. Det samlede erstatningskrav er derfor formentlig omkring 25 mio. kr.

Erstatningskravet blev rejst på vegne af Asger Sørensen, Tove Due Sørensen, Marit Vestergaard Rasmussen, Lars Riis, Anita Hansen, Ivar Jacobi Broni Kirkeskov Jensen, Carsten Bech, Per Villumsen, Mogens de Linde, Torben Petersen, Grams Hoteller ApS, Rodskovgård ApS, Inge Stjernholm Nielsen, Mogens Nielsen og Arne Sørensen.

Grams Hoteller ApS har herudover særskilt fremsat et erstatningskrav på 63,2 mio. kr. i mistet overskud og salgsværdi, da fredningen vil fjerne den mulighed for at opføre 100 sengepladser, der er i kommuneplanen.

Marit Vestergaard Rasmussen og Lars Riis har herudover særskilt fremsat et erstatningskrav på 3,2 mio. kr., da fredningen vil hindre den plan om at have en rideskole og stutteri, der var baggrunden for, at de flyttede ind, og hindre deres planer for tilplantning. Ejendommen er usælgelig, og dens værdi er reduceret med 2-2,5 mio. kr. som følge af fredningsforslaget, hvortil kommer allerede investerede midler, der vil gå tabt ved en fredning.

Mogens Nielsen og Inge Nielsen har herudover særskilt fremsat et erstatningskrav på 5 mio. kr., der er det tab, de lider ved, at det ved en fredning i overensstemmelse med fredningsforslaget fremtidigt ikke er muligt at drive campingpladsen, der derfor skal sælges som privatbolig.

Asger Sørensen har herudover særskilt via Landbocentret i Følle fremsat et erstatningskrav på 1.880.000 kr. for mistet mulighed for opførelse af boliger i kommunalplanlagt rammeområde og 10.000 kr. pr. ha for rådighedsindskrænkninger i landbrugsproduktionen for arealer udenfor kommunalplanlagt rammeområde.

Det følger af fast ekspropriationsretlig teori og praksis, at der er grundlag for erstatning i forventningsværdi i områder, der er omfattet af en kommuneplanramme til bolig eller erhverv. Der var på tidspunktet for fredningssagens rejsning en så fremskreden planlægning, at han havde en berettiget forventning om, at arealerne kunne bebygges med boliger. Han skal derfor have en erstatning, der svarer til nedgangen af ejendommens værdi ved kontantsalg på fredningstidspunktet. Forventningsværdien var individuel, konkret og aktuel, og han er derfor berettiget til erstatning for de rådighedsindskrænkninger, fredningen pålægger ham.

Advokat Jacob Fabritius de Tengnagel har på vegne af Ann Vendelbo Verndal Hansen og Morten Lind Hansen rejst krav om erstatning på 1,5 mio. kr. Der skal tages højde for den forventningsværdi, der var knyttet til deres ejendom som følge af, at Syddjurs Kommune havde udpeget en stor del af den som perspektivområde. Fredningsforslaget blev netop fremsat for at stoppe Syddjurs Kommunes fortsatte planlægning af området. De havde ellers i tilstrækkelig grad kunne forvente, at ejendommen ville kunne udstykkes og bebygges med boliger.

Miljøstyrelsen har anført, at det følger af det daværende Natur- og Miljøklagenævns afgørelse af 9. november 2016 om fredning af Bjergene ved Stensballe i Horsens Kommune, at en udpegning til boligbebyggelse i rammerne i en kommuneplan ikke kan skabe en sådan berettiget forventning om, at området ville kunne udbygges, at der er grundlag for erstatning. Afgørelsen betyder, at der heller ikke skal tilkendes erstatning for perspektivarealer, der har en endnu mere foreløbig, langsigtet, uafklaret og usikker karakter end kommuneplaner.

Miljøstyrelsen har om de øvrige erstatningskrav anført, at der i landzone ikke er noget retskrav på at få en tilladelse til rideskole. Stutteri er landbrugsmæssig drift, der vil kunne etableres og drives uden at være i konflikt med fredningen. De ændringer, der er foretaget i det oprindelige fredningsforslag, betyder, at fredningen ikke hindrer en sådan udvidelse, der er omtalt af Grams Hoteller ApS. Der foreligger ikke noget tilladelse eller umiddelbar ret til at udvide campingpladsen.

Fredningsnævnet bemærker, at det følger af fredningsnævnets afgørelse om erstatning i anledning af fredningen af Bjergene ved Stensballe, som blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet, at den skete kommunale planlægning for området ikke var så aktuel, at der er grundlag for at tilkende erstatning for en forventning om, at det ville være muligt at bygge i området.

Det er herudover fredningsnævnets opfattelse, at fredningen ikke pålægger ejendommene sådanne restriktioner, der kunne give anledning til at tilkende en større erstatning end den takstmæssige erstatning.

På den baggrund tilkendes der ikke yderligere erstatning end den takstmæssige erstatning.

C. Samlet erstatning i anledning af fredningen

Fredningsnævnet fastsætter herefter følgende erstatning i anledning af fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød i Syddjurs Kommune:

Lb.nr.	Ejer	Erstatning
1	Kay-Hermann Brase	199.959 kr.
2	Karin Agnete Lesniak	35.024 kr.
4	Hanne Kjær Flensborg	3.880 kr.

6	Asger Sørensen	205.041 kr.
7	Peter Torssell Iversen	139.467 kr.
8	Tove Due Sørensen	9.841 kr.
9	Marit Vestergaard Rasmussen og Lars Riis	26.947 kr.
10	Anita Hansen og Ivar Jacobi Broni Kirkeskov Jensen	16.817 kr.
11	Ann Vendelbo Verndal Hansen og Morten Lind Hansen	27.330 kr.
12 (og 40)	Carsten Bech	98.005 kr.
13	Per Villumsen	76.876 kr.
14	Annette Kjeldbjerg og Henrik Andersen	10.590 kr.
15	Irene Precht Christensen og Jan Rasmussen	3.700 kr.
16	Niels Danny Koch Christensen	3.700 kr.
17	Marian Møller Groht og Henri Kristian Hansen	45.696 kr.
18	Christine Buhl Hilden og Tønnes Hilden	3.700 kr.
19	Jens Marius Hou	3.700 kr.
20	Mogens de Linde	580.350 kr.
21	Lars Christian Lauridsen	3.700 kr.
22	Torben Petersen	3.700 kr.
23	Grams Hoteller ApS	3.700 kr.
24	Børge Sørensen	3.700 kr.
25	Lars Peter Sørensen	15.617 kr.
26	Rodskovgård ApS	36.991 kr.
27	Hans Erik Frandsen	32.980 kr.
28	Elin Jacobsen og Gert Henning Jacobsen	174.573 kr.
29	Erik Sørensen	66.847 kr.
30	Hans Ditlev Jensen	3.700 kr.
31	Erik Holk Poulsen	23.190 kr.
32	Lone Flarup og Henrik Nielsen Staunstrup	3.700 kr.
35	Alm. Brand Forsikring A/S	6.759 kr.
36	Lisbeth og Sven Wemmelund og Niels og Annette Højlund	21.124 kr.
37	Ann-Louise Ulsted Sørensen og Inge Ulsted Sørensen	3.700 kr.

38	Bitten Filskov og Peter Sune Filskov	3.700 kr.
39	Lisbeth Sander Frid og Simon Jens Frid	3.700 kr.
40	(tilkendt under lb.nr. 12)	
41	Inge Stjernholm Nielsen og Mogens Nielsen	3.700 kr.
Erstatning i alt kr.		1.905.704

Erstatningsbeløbene forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Der tilkendes Asger Sørensen (lb.nr. 6) 20.000 kr. i godtgørelse for sagkyndig bistand ved sagens behandling, jf. naturbeskyttelseslovens § 47.

Fredningsnævnet har ved sagens afgørelse undtaget del af matr.nr. 5d, Rodskov By, Hornslet tilhørende Erik Sørensen (lb.nr. 29) fra fredningen. Det samme er tilfældet for matr.nr. 6z Rodskov By, Hornslet tilhørende Bent Ole-Nielsen (lb.nr. 34) og for matr.nr. 9e, 9g og 9h tilhørende Marianne Skou Pedersen (lb.nr. 33). Opmærksomheden henledes på, at det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, at fredningsnævnet efter anmodning kan tilkende ejeren en godtgørelse i anledning af tab ved ikke at have kunnet udnytte ejendommen som hidtil i tiden mellem den offentlige bekendtgørelse af fredningsforslaget og beslutningen om, at fredningen ikke skal gennemføres for ejendommen.

Klagevejledning

Da den samlede erstatning overstiger 500.000 kr., skal Miljø- og Fødevareklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse, uanset om afgørelsen påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klage kan indgives gennem Klageportalen, som findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

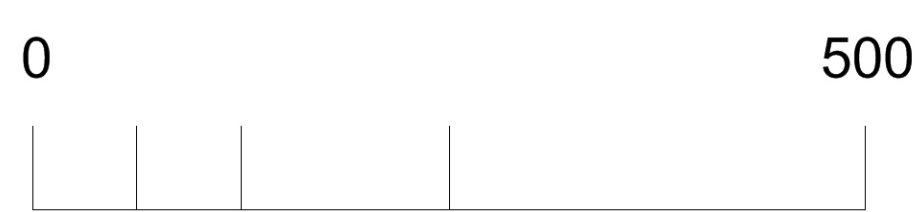
Klageberettiget er, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, den der anser sig for berettiget til større erstatning eller godtgørelse, eller den myndighed, der skal udrede en del af erstatningen.

Yderligere oplysninger om klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet findes på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

I sagens afgørelse har deltaget Martin Møller-Heuer(formand), Jytte Heslop (ministerudpeget medlem) og Jan Kjær Madsen (kommunalt valgt medlem).

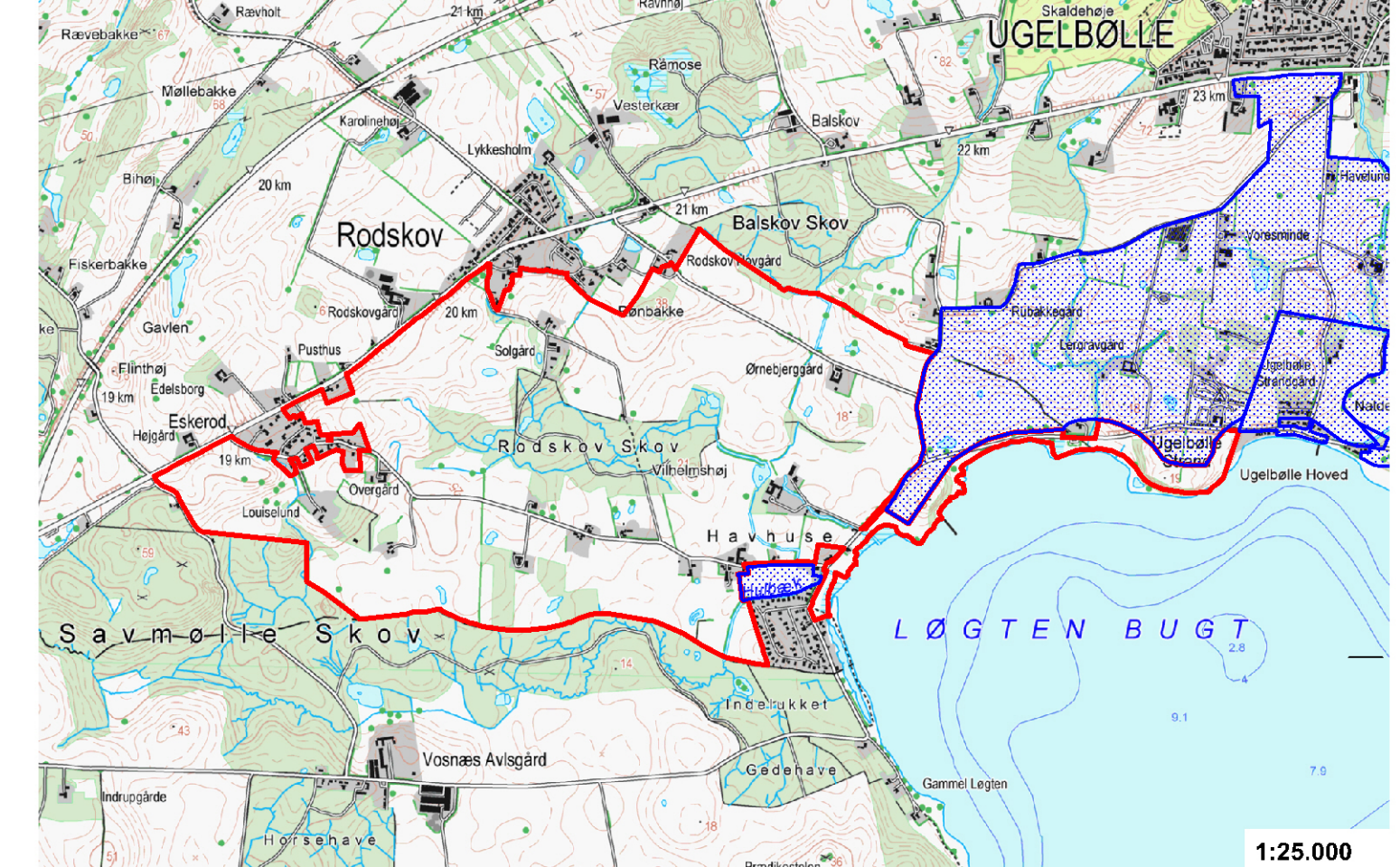
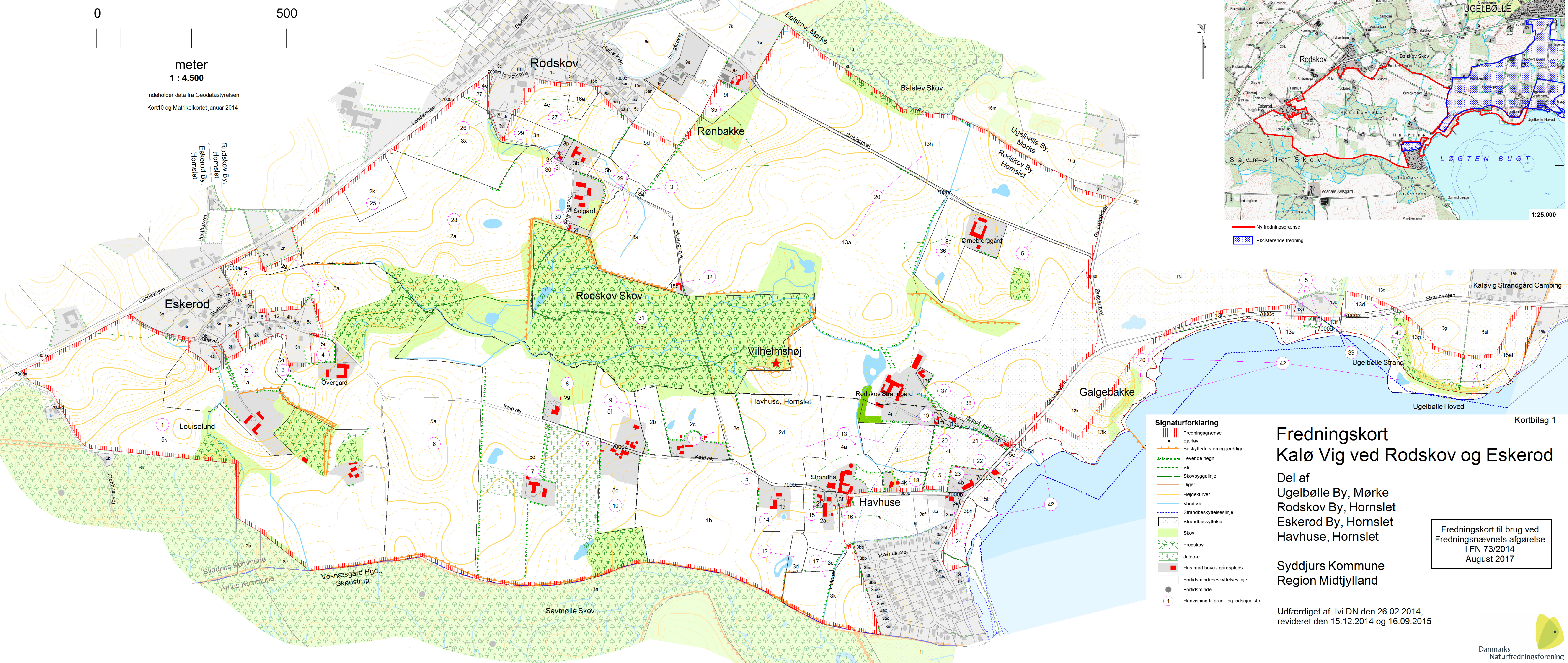

Martin Møller-Heuer

meter
1 : 4.500

Indeholder data fra Geodatastyrelsen,
Kort10 og Matrikelkortet januar 2014

Ny fredningsgrænse
Eksisterende fredning

- Signaturforklaring**
- Fredningsgrænse
 - Ejerlav
 - Beskyttede sten og jorddige
 - Levende hegn
 - Sti
 - Skovbyggelinje
 - Diger
 - Højdekurver
 - Vandløb
 - Strandbeskyttelseslinje
 - Strandbeskyttelse
 - Skov
 - Fredskov
 - Juletræ
 - Hus med have / gårdsplads
 - Fortidsmindebeskyttelseslinje
 - Fortidsminde
 - Henviisning til areal- og lodsejerliste

Fredningskort Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod

Del af
Ugelbølle By, Mørke
Rodskov By, Hornslet
Eskerod By, Hornslet
Havhuse, Hornslet

Syddjurs Kommune
Region Midtjylland

Fredningskort til brug ved
Fredningsnævnets afgørelse
i FN 73/2014
August 2017

Udfærdiget af Ivi DN den 26.02.2014,
revideret den 15.12.2014 og 16.09.2015

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 08196.00

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Den 22. december 2014

FN 2014.125:

Ansøgning om opførelse af et orangeri på matr.nr. 2a Rodskov by, Hornslet, der er omfattet af forslag til fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød

Fredningsnævnet har modtaget en udtalelse af 1. oktober 2014 fra Syddjurs Kommune og en ansøgning fra Gert Jacobsen om opførelse af et orangeri på matr.nr. 2a Rodskov By, Hornslet, Skovagervej 27, 8543 Hornslet.

Ejendommen er omfattet af fredningsforslag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød, og fredningsnævnet skal meddele dispensation, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 3. december 2014 og har besluttet at meddele dispensation i sagen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Det er formålet med en fredning i overensstemmelse med fredningsforslaget for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød at sikre de store landskabelige kvaliteter i området og i særdeleshed udsigten fra Landevejen med Kalø Vig, at besvare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for plante- og dyrelivet, at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter og at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må ikke foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse. Der må således bl.a. ikke opføres nye boliger, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Udvidelse af eksisterende helårsboliger op til 250 m² reguleres af planloven og kræver ikke fredningsnævnets godkendelse.

Syddjurs Kommune har i udtalelse af 1. oktober 2014 oplyst, at orangeriet bliver på 35 m² i tilknytning til det eksisterende stuehus. Området er beliggende i en afstand af ca. 5,3 km fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde Kalø Skovene og Kalø Vig. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke området negativt eller vil kunne påvirke de bilag IV-arter, som findes i Syddjurs Kommune. Det vurderes, at der kan meddeles dispensation.

Naturstyrelsen har den 13. november 2014 som teknisk bistand i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 bl.a. oplyst, at ejendommen er registreret som en samlet landbrugsejendom bestående af 2 matrikler på i alt ca. 28 ha. Matr.nr. 2a udgør ca. 21 ha. På ejendommen er ifølge BBR registeret et samlet bebygget areal på 797 m², hvoraf stuehuset udgør 194 m². Den øvrige del er erhvervsareal. Der er registreret 4 bygninger på ejendommen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 3. december 2014. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren Elin Jacobsen, Syddjurs Kommune ved Steen Ravn Christensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Christian Bundgaard og Kim Olesen.

Det ministerudpegede medlem af fredningsnævnet havde forfald, men har i øvrigt deltaget i fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse

En fredning af arealerne ved Kalø Vig vil være en tilstandsfredning, hvorefter arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Det er som udgangspunkt forbudt at opføre nybygninger. Opførelse af orangeriet kræver derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået fredningsbestemmelse, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Efter ejendommens placering og orangeriets udseende og størrelse, herunder i relation til den øvrige bygningsmasse på ejendommen, meddeler fredningsnævnet dispensation, da orangeriet ikke findes at kunne påvirke oplevelsen i en fredning af området.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen kan sendes til Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. For at fredningsnævnet kan videresende klagen, er det nødvendigt, at klager oplyser sit CPR-nummer eller CVR-nummer. Klager kan undgå at oplyse sit CPR-nummer til fredningsnævnet ved selv at indsende klagen ved brug af Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, www.nmkn.dk. Her kan borgere klage ved brug af link via borger.dk. Virksomheder kan klage ved brug af link via virk.dk.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Indgives klagen via klageportalen, skal klagegebyret betales ved brug af betalingskort, inden klageansøgningen afsluttes. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Såfremt klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Naturstyrelsen Det Åbne Land,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Gert Jacobsen,
10. Friluftsrådet Syddjurs,
11. Kulturstyrelsen,
12. Region Midtjylland.

Den 22. december 2014

FN 2014.126:

Ansøgning om opførelse af ny toiletbygning til erstatning for eksisterende toiletbygning på matr.nr. 13e Rodskov By, Hornslet, der er omfattet af forslag til fredning for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod

Fredningsnævnet har modtaget en udtalelse af 22. september 2014 fra Syddjurs Kommune med en ansøgning fra kommunen om tilladelse til at opføre en ny toiletbygning til erstatning for eksisterende toiletbygning på matr.nr. 13e Rodskov By, Hornslet, beliggende Strandvejen 207, 8543 Hornslet.

Ejendommen er omfattet af fredningsforslag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod, og fredningsnævnet skal meddele dispensation, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 3. december 2014 og har besluttet at meddele dispensation i sagen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Det er formålet med en fredning i overensstemmelse med fredningsforslaget for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod at sikre de store landskabelige kvaliteter i området og i særdeleshed udsigten fra Landevejen med Kalø Vig, at besvare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for plante- og dyrelivet, at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter og at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må ikke foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse. Der må således bl.a. ikke opføres nye boliger, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Udvidelse af eksisterende helårsboliger op til 250 m² reguleres af planloven og kræver ikke fredningsnævnets godkendelse.

Syddjurs Kommune har i udtalelsen af 22. september 2014 oplyst, at toiletbygningen bliver på 10 m². Der opføres en betonrampe på sydsiden af bygningen. Området er beliggende i en afstand af ca. 3,5 km fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde Kalø Skovene og Kalø Vig. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke området negativt eller vil kunne påvirke de bilag IV-arter, som findes i Syddjurs Kommune. Det vurderes, at der kan meddeles dispensation.

Naturstyrelsen har den 13. november 2014 som teknisk bistand i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 bl.a. oplyst, at ejendommen er kommunalt ejet og har et registreret areal på 6.950 m². Der er ikke registreret bygninger i BBR. Århus Amt har i 1988 meddelt dispensation til den eksisterende toiletbygning. Der er meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 3. december 2014. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Syddjurs Kommune ved Steen Ravn Christensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Christian Bundgaard og Kim Olesen. Det ministerudpegede medlem af fredningsnævnet havde forfald, men har i øvrigt deltaget i fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse

En fredning af arealerne ved Kalø Vig vil være en tilstandsfredning, hvorefter arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Det er som udgangspunkt forbudt at opføre nybygninger. Udskiftningen af toiletbygningen kræver derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået fredningsbestemmelse, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Der er tale om udskiftning af en eksisterende toiletbygning, der vil fremstå nyere og pænere end den eksisterende toiletbygning. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation i sagen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen kan sendes til Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. For at fredningsnævnet kan videresende klagen, er det nødvendigt, at klager oplyser sit CPR-nummer eller CVR-nummer. Klager kan undgå at oplyse sit CPR-nummer til fredningsnævnet ved selv at indsende klagen ved brug af Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, www.nmkn.dk. Her kan borgere klage ved brug af link via borger.dk. Virksomheder kan klage ved brug af link via virk.dk.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Indgives klagen via klageportalen, skal klagegebyret betales ved brug af betalingskort, inden klageansøgningen afsluttes. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Såfremt klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Naturstyrelsen Det Åbne Land,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Friluftsrådet Syddjurs,
10. Kulturstyrelsen,
11. Region Midtjylland.

Den 11. januar 2016

FN-MJØ 2015.122: Lovliggørelse af plankeværk

Fredningsnævnet har den 18. november 2015 fra Syddjurs Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af et plankeværk på matr.nr. 5f Eskerod by, Hornslet, beliggende Kaløvej 61, 8543 Hornslet.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet ikke at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Ejendommen er omfattet af fredningsforslaget "Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod", der er rejst af Danmarks Naturfredningsforening den 3. april 2014. Den foreslåede fredning er en tilstandsfredning med formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for planter- og dyreliv samt at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Forslaget indeholder bl.a. bestemmelser med forbud mod ny bebyggelse og forbud mod tilplantning bortset fra tilplantning i private haver. Der må opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Hegnene skal holdes i jordfarver.

En mindre del af hegnet kan ses på følgende foto:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 21. december 2015. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ansøgeren Lars Riis, Syddjurs Kommune ved Steen Ravn Christensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Christian Bundgaard.

Lars Riis oplyste under besigtigelsen, at han ejer ejendommen, der nu er udlejet. Da han boede på ejendommen, var han meget generet af indkig fra forbipasserende. Lejerne har oplyst, at de på tilsvarende vis er generet af indkig. De påbegyndte derfor opførelsen af hegnet, inden de fik at vide, at det kunne være i strid med fredningsforslaget. Manden er nu død, men hans enke vil fortsat gerne have hegnet færdigopført. Det skal ikke være højere end nu, men der mangler indhegning om en del af ejendommen. Hegnet vil være lavere end bevoksningerne på naboejendommene og vil derfor være mindre generende i relation til indkig og udkig. Det er hans opfattelse, at han på trods af fredningsforslaget er berettiget til at opføre hegnet rundt om selve haven. Fredningsnævnets formand gjorde ham opmærksom på, at det også kræver fredningsnævnets dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Forslaget til fredning af arealer ved Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød betyder, at opførelse af et hegn og således også lovliggørelse af det allerede opførte hegn kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at den samlede hegning, der for en umiddelbar betragtning er på flere hundrede meter, er meget markant og fremmedartet i en fredning, og at det i den henseende er uden betydning, om der er planlagt beplantning omkring hegnet, som på sigt vil sløre dette. Fredningsnævnet meddeler derfor ikke lovliggørende dispensation til hegnet, der skal fjernes i sin helhed. Fredningsnævnet finder således heller ikke, at der i fredningen kan meddeles tilladelse til et hegn af tilsvarende karakter rundt om havearealet.

Ejeren må således henvises til at foretage en sædvanlig beplantning omkring ejendommen efter forudgående drøftelse med Syddjurs Kommune om omfanget i relation til fredningsbestemmelserne.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via [Borger.dk](http://borger.dk) eller [Virk.dk](http://virk.dk), jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, re-kreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Syddjurs Kommune, sagsnr. 15/46819,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Dansk Botanisk Forening,
10. Friluftsrådet, Syddjurs,
11. Kulturstyrelsen,
12. Region Midtjylland,
13. Lars Riis,
14. Lejeren af Kaløvej 61, 8543 Hornslet

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 17. marts 2016

FN-MJØ 2015.141: Juletræskulturer

Fredningsnævnet har den 9. november 2015 modtaget en ansøgning fra Carsten Bech om tilladelse til at etablere 2 juletræskulturer på to arealer på 6,51 ha (markblok 1) og 3,63 ha (markblok 16) omfattet af matr.nr. 13g, 14f, 23a og 19 Ugelbølle By, Mørke, Herredsvej 3, 8410 Rønde.

Det er anført i ansøgningen, at der er tale om økologisk juletræsproduktion. Arealerne skal hegnes for at undgå skader fra råvildtet. Ansøgningen er begrundet i et ønske om at fordele arbejdet på ejendommen, der i dag drives med oksekød og frø, således at der også i vinterhalvåret foregår produktion på ejendommen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet ikke at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Placeringen er i ansøgningsmaterialet illustreret på følgende vis med sorte indtegnede markeringer af markblokke 1 (længst fra vandet) og markblok 16 (tættest på vandet).

Syddjurs Kommune har den 29. januar 2016 oplyst følgende om markblok 16 på dele af matr.nr. 13g Ugelbølle By, Mørke:

”Markblokken er delvist omfattet af Fredningsforslag ved Kaløvig (se vedhæftede kort). Heraf fremgår: ”Nuværende arealer med landbrugsdrift kan drives som hidtil. Dog må arealerne ikke tilplantes med flerårige udsigts-hæmmende afgrøder, herunder juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, elefantgræs, vildtremiser og lignende. Arealer med juletræer skal afdrives, når de er hugstmodne og arealerne må ikke genplantes, jf. § 10”.

Syddjurs Kommune mener derfor, at der bør meddeles afslag til juletræsbeplantning på den del af markblok 16-0, som er omfattet af Fredningsforslaget.

Den øvrige del af markblok 16-0 er omfattet af Fredningen ved Ugelbølle Hoved (02/12 1960). Heraf fremgår ingen forbud mod juletræsbeplantning. Det fremgår af kendelsen: *”De fredede arealer, som ved kendelsens afsigelse alle dyrkes landbrugsmæssigt, må i fremtiden kun udnyttes på samme måde som hidtil, således at tilstanden på disse arealer ikke forandres”.*

Syddjurs Kommune vurderer, i overensstemmelse med praksis for naturbeskyttelsesloven, at juletræer regnes som en flerårig landbrugsafgrøde. Som sådan er det tilladt at dyrke juletræer, hvor landbrugsgrøder er tilladte. I forhold til kendelsens tekst om, at tilstanden på arealet ikke må forandres, vurderer Syddjurs Kommune umiddelbart, at tilstanden vil forandres, når der skiftes fra afgrøder, der afhøstes hvert eller hver andet år, til juletræer der afhøstes eksempelvis hver 7.-10. år. Syddjurs Kommune vil dog ikke afvise, om det kan være muligt på arealet at dyrke juletræer med f.eks. et vilkår om, at de skal afdrives senest hvert 7. år. Syddjurs Kommune vil lade Fredningsnævnet komme med den nærmere stillingtagen hertil.

Det oplyses i øvrigt at hele markblok 16-0 er omfattet af strandbeskyttelsen. Der må ikke beplantes inden for strandbeskyttelseslinjen. Om Naturstyrelsen regner juletræer for en landbrugsafgrøde, i overensstemmelse med praksis inden for naturbeskyttelseslinjen, og således godt kan tillade juletræer inden for strandbeskyttelseslinjen, må den kompetente myndighed afgøre.”

Kommunen har samtidig oplyst følgende om markblok 1 på matr.nr. 14f og 23a og del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke:

”Markblok 1-0 er omfattet af Fredningen ved Ugelbølle Hoved (02/12 1960). Heraf fremgår ingen forbud mod juletræsbeplantning. Det fremgår af kendelsen: ”De fredede arealer, som ved kendelsens afsigelse alle dyrkes landbrugsmæssigt, må i fremtiden kun udnyttes på samme måde som hidtil, således at tilstanden på disse arealer ikke forandres”.

Syddjurs Kommune vurderer, i overensstemmelse med praksis for naturbeskyttelsesloven, at juletræer regnes som en flerårig landbrugsafgrøde. Som sådan er det tilladt at dyrke juletræer, hvor landbrugsgrøder er tilladte. I forhold til kendelsens tekst om, at tilstanden på arealet ikke må forandres, vurderer Syddjurs Kommune umiddelbart, at tilstanden vil forandres, når der skiftes fra afgrøder, der afhøstes hvert eller hver andet år, til juletræer der afhøstes eksempelvis hver 7.-10. år. Syddjurs Kommune vil dog ikke afvise, om det kan være muligt på arealet at dyrke juletræer med f.eks. et vilkår om, at de skal afdrives senest hvert 7. år. Syddjurs Kommune vil lade Fredningsnævnet komme med den nærmere stillingtagen hertil.

Yderligere vil juletræerne være synlige fra både Århusvej, Tangvejen og Herredsvej (se vedhæftede billeder). Således vil træerne fremgå som et nyt element i dalstrøget fra Århusvej ned mod vandet. Kommunen vurderer, at træerne ikke vil skæmme direkte for havudsigten, men stadige påvirke landskabsindtrykket.

Syddjurs Kommune vælger dog at lægge sig op ad tolkningen i naturbeskyttelsesloven om, at juletræer er en flerårig landbrugsafgrøde, og således kan tillades, men på vilkår om, at arealet skal afdrives f.eks. hvert 7. år. Syddjurs Kommune vil dog lade Fredningsnævnet træffe en endelig afgørelse om, om juletræer vil forandre tilstanden på arealet og således ikke kan tillades i forhold til fredningskendelsen”

Naturstyrelsen har den 3. februar 2016 oplyst, at dele af arealerne er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, hvorfor kommunen tillige bør sende sagen til Kystinspektoret. Naturstyrelsen har endvidere påpeget, at fredningen af arealer ved Ugelbølle har til formål at bevare

den meget vide udsigt fra landevejsstrækningen, og at der er forbud mod beplantninger, der kan genere denne udsigt.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 12. februar 2016. I besigtigelsen af arealerne deltog fredningsnævnet, ejendommenes ejer Carsten Bech, Syddjurs Kommune ved Hanne Henriksen og Danmarks Naturfredningsforening ved Christian Bundgaard.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Ugelbølle og fredningsforslaget for Eskerod og Rodskov betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningen af arealer ved Ugelbølle indeholder bestemmelser om forbud mod tilstandsændringer og anden drift af ejendommene end hidtil og endvidere forbud mod udsigtshæmmende beplantning. Der er på den baggrund, og da juletræsbeplantning udover at være udsigtshæmmende i øvrigt også vil fjerne indtrykket af landskabsformerne, ikke grundlag for at meddele dispensation til plantning af juletræer i fredningen.

Fredningsforslaget for Eskerod og Rodskov indeholder et forbud mod at plante juletræer, og dette forbud indgår som et element blandt flere ved fastsættelsen af den erstatning, lodsejere tilkendes ved fredningen. Der er derfor heller ikke grundlag for at meddele dispensation til plantning af juletræer på de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation i sagen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Syddjurs Kommune, att. Hanne Henriksen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Dansk Botanisk Forening,
10. Friluftsrådet, Syddjurs,
11. Region Midtjylland,
12. Kulturstyrelsen,
13. Carsten Bech.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 3. november 2016

FN-MJØ-113-2016. Sø-restaurering

Fredningsnævnet har den 15. september 2016 fra Syddjurs Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at restaurere en sø på matr.nr. 1b og 3d Havhuse, Hornslet, Herredsvej 2, 8410 Rønde. Ansøgningen er indgivet af ejendommens ejer Carsten Bech.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af et fredningsforslag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød, der har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra landevejen mod Kalø Vig, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Søer, enge, strandenge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller bekæmpes. Der må ikke foretages terrænændringer, herunder opfyldning, afgravning eller planering.

Syddjurs Kommune har oplyst, at søen, der ønskes restaureret, er gravet med en ø i midten, og at store dele af søen tørrer ud flere gange årligt. Der ønskes en sø uden en ø. Der søges derfor om at opfylde den udtørrede del af søen, så øen bliver landfast, og at udvide søen mod øst. Søen modtager drænvand og er derfor meget uklar med kun lokal vækst af vandstjerne og ellers en tæt bræmme af bredbladet dunhammer. Drænet vil derfor blive ledt udenom søen. Det er kommunens vurdering, at projektet er indenfor fredningens overordnede målsætning om at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv. Kommunen bifalder derfor projektet.

Syddjurs Kommune har yderligere oplyst, at projektet udføres 5 km fra nærmeste Natura 2000-område, Kaløskovene og Kalø Vig. Søen kan være yngle-/rasteområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø, der findes naturligt i området. Der er desuden en bestand af løvfrø i området, men den stammer med al sandsynlighed fra en ulovlig udsætning og er derfor ikke omfattet af beskyttelsen. Hvis søen efter flytningen får de rette fysiske forhold med lav bredhældning, vil alle tre arter fortsat kunne yngle der. Flytningen vil derfor ikke forringe søen som yngle-/rasteområde for bilag IV-arter.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at kommunen forventer at ville meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, da søen har en dårlig uklar tilstand og efter flytningen vil have en bedre vandforsyning uden tilførsel af drænvand. Det vil desuden være en fordel, at søen ikke har en ø i midten, da øen vil fremskynde tilgroning. Der vil blive knyttet følgende betingelser til en dispensation:

- at der ikke etableres øer i vandhullet,
- at det opgravede materiale udspreddes på det omgivende areal
- at hældningen af vandhullets bund og bredder ikke må være større end 1:5,
- at der ikke udsættes fisk, krebs eller fugle,

at der ikke må fodres i og ved vandhullet eller opsættes redehuse,
at eventuel beplantning kun sker langs nord- og vestbredderne,
at oprensningen foretages i perioden 1. oktober til 1. marts, og
at der ikke må skabes forbindelse eller afløb til vandløb.

Syddjurs Kommune har efterfølgende anført, at projektet er gennemført, og at der således er tale om en ansøgning om lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 27. oktober 2016. I mødet deltog fredningsnævnet, Carsten Bech ved Rasmus Beck, Syddjurs Kommune ved Hanne Henriksen, Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Withen Olesen og Friluftsrådet ved Thorkil Danielsen. Fredningsnævnet besigtigede søen ved forbikørsel umiddelbart før mødet. Hanne Henriksen oplyste, at kommunen har konstateret, at søen er udført ved overholdelse af de anførte vilkår. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Forslaget til fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød betyder, at en retlig lovliggørelse af det udførte arbejde kræver, at fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningsforslagets formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation til projektet, der er i overensstemmelse med et fredningsformål, har en positiv indvirkning på søen og ikke påvirker oplevelsen af fredningen negativt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Carsten Bech,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning,
5. Syddjurs Kommune, sagsnummer 16/12544,
6. Syddjurs Kommune, att. Lars Brun,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,

8. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
11. Dansk Botanisk Forening,
12. Friluftsrådet, Syddjurs,
13. Friluftsrådet, Østjylland,
14. Region Midtjylland,
15. Kulturstyrelsen.

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

27. oktober 2016 • J.nr.: NMK-522-00326 • KlageID: 94714 • Ref.: RIFLI-NMKN

AFGØRELSE

i sag om etablering af juletræskultur inden for fredning af arealer i Ugelbølle i Syddjurs Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 50, stk. 1 (fredningsdispensation).

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag på ansøgning om dispensation fra fredningen af arealer ved Ugelbølle til at etablere juletræskultur på matr. nre. 14f og 23a samt del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke af 17. marts 2016, og afgørelsen står således ved magt.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8. december 2015 om naturbeskyttelse med senere ændringer

² Lovbekendtgørelse nr. 1620 af 8. december 2015 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren af ejendommen.

I klagen gøres navnlig gældende, at den pågældende juletræskultur ikke vil ændre på udsigten fra Ugelbølle ud over Kaløvig og store dele af Mols, som fredningen har til hensigt at bevare.

Herudover anfører klager, at juletræer er en flerårig landbrugsafgrøde, og at fredningen ingen bestemmelser har om, at der ikke må plantes juletræer.

Sagens oplysninger

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 17. marts 2016 meddelt afslag på ansøgning om dispensation fra hhv. fredning af arealer i Ugelbølle og forslag til fredning af Kaløvig ved Rodskov og Eskerod til etablering af 2 juletræskulturer. Beplantningerne ønskes etableret på hhv. matr.nr. 14f og 23a samt del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke (inden for eksisterende fredning af arealer i Ugelbølle) og dele af matr.nr. 13g Ugelbølle By, Mørke (inden for forslag til fredning af Kaløvig ved Rodskov og Eskerod).

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget af ejeren for så vidt angår den del, der omhandler etablering af juletræskultur på matr.nr. 14f og 23a samt del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke, dvs. de arealer, der ligger inden for den eksisterende fredning af arealer i Ugelbølle. Ejeren har i klagen oplyst, at han accepterer fredningsnævnets afslag for så vidt angår de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget for Kaløvig ved Rodskov og Eskerod.

Fredningen

Arealet, hvor der ønskes etableret juletræsbeplantning, er 3,63 ha stort og er omfattet af fredningsnævnets for Randers Amts kendelse af 2. oktober 1961, stadfæstet af Overfredningsnævnet den 4. juni 1962.

Af fredningskendelsen fremgår det, at fredningen blev gennemført "af hensyn navnlig til den skønhedsmæssige men også til en fremhævet videnskabelig interesse i bevarelsen af den meget vide udsigt fra nævnte landevejsstrækning".

I kendelsens tekst findes følgende beskrivelse af området og udsigten fra landevejsstrækning, der henvises til: "Det område, hvortil og videre ud over Kalø Vig, der haves udsigt fra den højtbeliggende strækning af Århus-Grenå-landevejen mellem gården "Hvilesminde" syd for Ugelbølle gamle mølle til udmundingen i nævnte landevej af den mod syd langs vestskellet for matr. nr. 6 Ugelbølle by, Mørke sogn gående vej".

Jf. fredningskendelsen må tilstanden på de fredede arealer ikke forandres, men udelukkende udnyttes på samme måde som hidtil, hvorfor der navnlig ikke må opføres bygninger af nogen art eller anbringes master, boder eller andre indretninger eller foretages beplantninger, der kan genere den pågældende udsigt. Dog skal ejendomme indenfor området kunne forsynes med el-strøm og telefon efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet i hvert enkelt tilfælde, f.eks. med hensyn til eventuelle masters placering og udseende m.v. Bebyggelser og indretninger, der direkte angår eksisterende landbrugs erhverv, pålægges ikke hindringer ved nærværende kendelse.

Ansøgningen

Ejeren af ejendommen oplyser i sin dispensationsansøgning til fredningsnævnet, at produktionen på ejendommen, der i dag består af oksekød og frø, er arbejdskrævende om sommeren, mens der ikke er mange arbejdstimer efterår og vinter. En juletræsproduktion vil passe godt ind i forhold til at få en jævn fordeling af arbejdet over hele året, og vil gøre det muligt for ejerne at stoppe med deres deltidsjobs, som de i dag har ved siden af landbrugsdriften.

Derudover oplyses i ansøgningen, at juletræsproduktionen vil være økologisk, samt at arealet med juletræer skal hegnes for at undgå skader fra råvildt.

Bemærkninger fra Syddjurs Kommune

Syddjurs Kommune har til ansøgningen bemærket, at juletræer, jf. praksis for naturbeskyttelsesloven, i dag regnes som en flerårig landbrugsafgrøde, og at det som sådan er tilladt at dyrke juletræer, hvor landbrugsgrøder er tilladte. I forhold til fredningskendelsens tekst om, at tilstanden på arealet ikke må forandres, vurderer Syddjurs Kommune umiddelbart, at tilstanden vil forandres, når der skiftes fra afgrøder, der afhøstes hvert eller hver andet år, til juletræer der afhøstes eksempelvis hver 7.-10. år. Syddjurs Kommune vil dog ikke afvise, at det kan være muligt at dyrke juletræer på arealet, f.eks. med et vilkår om, at de skal afdrives senest hvert 7. år.

Kommunen anfører endvidere, at juletræerne vil være synlige fra både Århusvej, Tangvejen og Herredsvej, samt at træerne vil fremgå som et nyt element i dalstrøget fra Århusvej ned mod vandet. Kommunen vurderer, at træerne ikke vil skæmme direkte for havudsigten, men stadige påvirke landskabsindtrykket.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 12. februar 2016. I besigtigelsen deltog ejendommenes ejer, Syddjurs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Ifølge fredningsnævnets afgørelse af 17. marts 2016 finder nævnet ikke grundlag for at meddele dispensation til plantning af juletræer i fredningen.

Fredningsnævnet henviser i afgørelsen til at fredningen indeholder bestemmelser om forbud mod tilstandsændringer og anden drift af ejendommene end hidtil og endvidere indeholder forbud mod udsigtshæmmende beplantning. Desuden anfører nævnet, at juletræsbeplantning, udover at være udsigtshæmmende, også vil fjerne indtrykket af landskabsformerne.

Klagen

Fredningsnævnets afgørelse vedr. matr. nr. 14f og 23a samt del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren af ejendommen.

Udover selve klagen har ejeren efterfølgende fremsendt en række supplerende bemærkninger til klagen, herunder kortmateriale og sigtelinje fra Århusvej over det pågældende areal, udarbejdet af en landinspektør.

I klagen gøres navnlig gældende, at den pågældende juletræskultur ikke vil ændre på udsigten fra Ugelbølle ud over Kaløvig og store dele af Mols, som fredningen har til hensigt at bevare.

Klager anfører i den forbindelse, at arealet, der ønskes beplantet, ligger meget lavt i forhold

til udsigtspunkter, samt at strækningen langs Århusvej, hvorfra udsigten skal bevares, ligger langt højere end det areal, hvor juletræerne ønskes etableret. Ifølge klagers opfattelse, kan juletræer umuligt tage udsigt, set fra Århusvej. Som støtte herfor har klager fremsendt kortmateriale, der viser et snit igennem terrænet, hvoraf det kan ses at juletræer med en højde på op til 7 meter ikke vil komme op over en sigtelinje fra terræn ved Århusvej og terræn ved et højereliggende areal syd for den ansøgte beplantning (tættere på Kalø Vig). Da juletræerne, ifølge klager, afdrives når de er ca. 2,5 meter i højden, mener klager, at der er faktisk bevis for, at juletræerne ikke vil tage udsigten.

Herudover opfatter klager juletræer som en flerårig landbrugsafgrøde, og anfører at fredningen ingen bestemmelser har om at der ikke må plantes juletræer. Klager bemærker desuden, at der har været juletræsproduktion flere steder i fredningsområdet gennem årene.

Hvis fredningsnævnets afslag står ved magt, mener klager desuden, at det også rejser spørgsmål om andre flerårige og/eller høje afgrøder, f.eks. hindbær og majs. Klager bemærker hertil, at valg af landbrugsafgrøder ændrer sig over årene.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Videre afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Uagtet at beplantningen etableres på et lavtliggende areal og holdes i en højde, hvor den ikke vil blokere udsigten over Kaløvig fra den pågældende strækning af Århusvej, er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at en juletræsbeplantning vil sløre indtrykket af landskabsformerne og derved vil forringe de landskabelige værdier, som fredningen tilsigter at bevare, i ikke uvæsentlig grad.

Da fredningen indeholder forbud mod tilstandsændringer, herunder forbud mod beplantning, der kan genere den udsigt, som fredningen har til formål at bevare, finder Natur- og Miljøklagenævnet ikke at der er grundlag for at meddele dispensation til etablering af den ansøgte juletræskultur.

I forhold til klagers bemærkninger om, at juletræer er en flerårig landbrugsafgrøde bemærkes, at det forhold, at en tilplantning evt. er lovlig i medfør af landbrugsloven, ikke medfører, at beplantningen også er lovlig i medfør af fredningen.

På baggrund af ovenstående stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet hermed Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag på ansøgning om dispensation fra fredningen af arealer ved Ugelbølle til at etablere juletræskultur på matr.nr. 14f og 23a samt del af matr.nr. 19 Ugelbølle By, Mørke, af 17. marts 2016.

Jeanette Christensen
Kst. ankechef

/

Rikke Flinterup
Cand. Scient. Landskabsforvaltning

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Carsten Bech, Herredsvej 3, 8410 Rønde, c-k-bech@mail.tele.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk,

J.nr. FN-MJØ 2015.141

Syddjurs Kommune, Team Natur, att: Hanne Henriksen, hah@syddjurs.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, svana@svana.dk, J.nr. NST-4112-03519

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 20. marts 2017

FN-MJØ-120-2016. Fjernelse af beplantning

Fredningsnævnet har den 29. september 2016 fra Syddjurs Kommune modtaget en udtalelse om spørgsmålet om lovliggørende dispensation efter en anmeldelse om fjernelse af et levende hegn på matr.nr. 13a Rodskov By, Hornslet, Strandvejen 202a, 8543 Hornslet. Ejendommen ejes af Mogens de Linde.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen truffet afgørelse om, at der ikke er tale om ændringer, der kræver fredningsnævnets dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Danmarks Naturfredningsforening forslag fra april 2014 til fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Det vil være tale om en tilstandsfredning, der skal sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig, bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv og sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Der må bortset fra i haver ikke etableres ny beplantning, og der må ikke ske væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger.

Syddjurs Kommune har oplyst, at sagen er rejst på baggrund af en klage fra en nabo, Henrik Staunstrup, der har anført, at der er sket fjernelse af et levende hegn og et haveanlæg til hans ejendom i strid med fredningsforslaget. Han har videre anført, at fredningsnævnet i tilknytning til naboejendommen matr.nr. 18c Rodskov By, Hornslet har godkendt bevarelse af havearealet, og at havearealet er afgrænset til et markområde med levende hegn, men at Mogens de Linde har fjernet al vækst inklusiv store frugttræer i haveområdet og fjernet det levende hegn.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at Mogens de Linde via sin advokat har anført, at der er en række fejl på det til fredningsforslaget udarbejdede fredningskort. Der var ikke tale om et levende hegn, men derimod om solitære træer og planter, der ikke kunne karakteriseres som levende hegn.

Syddjurs Kommune har blandt andet udtalt, at kommunen efter en analyse af luftfotos af arealet har konstateret, at det fremstod som have i 40érne, 50érne og 60érne, hvorefter det grode til i skov/skovbryn op mod 80érne. Derefter synes arealet igen at have været benyttet til have med levende hegn. Kommunen lægger således til grund, at haven og hegnet var til stede, da forslaget til fredningskort blev udarbejdet. Det er kommunens vurdering, at den eneste mulige overtrædelse af fredningsforslaget er fjernelse af det levende hegn. Kommunen finder umiddelbart, at fjernelse af hegnet ikke strider mod fredningsforslagets overordnede målsætninger om at sikre landskabet og udsigten fra vejen og at bevare områdets naturværdier. Kommunen anbefaler derfor en lovliggørende dispensation til fjernelse af hegnet, hvis fredningsnævnet overhovedet anser det foretagne for en væsentlig ændring i beplantningen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 3. marts 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Henrik Staunstrup og Lone Flarup, Mogens de Linde med advokat Søren Hammer Westmark, Syddjurs Kommune ved Hanne Henriksen og Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Olesen.

Ved besigtigelsen redegjorde Henrik Staunstrup, Lone Flarup og Mogens de Linde for deres opfattelse af omfanget af den beplantning, der er blevet fjernet. Mogens de Linde oplyste, at beplantningen blev fjernet i 2016 og således efter fremsættelsen af fredningsforslaget.

Fredningsnævnet orienterede ved besigtigelsens afslutning om, at der er tale om sådanne i fredningsmæssige henseende begrænsede ændringer, der ikke kræver fredningsnævnets dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet lægger til grund, at der er sket ændringer i et eksisterende mindre haveareal i form af fjernelse af beplantning og inddragelse i et tilstødende markareal. Fredningsnævnet finder ikke, at der er tale om forhold, der kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører

til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Jan Kjær Madsen,
3. Henrik Staunstrup,
4. Mogens de Linde ved advokat Søren Hammer Westmark,
5. Miljøstyrelsen,
6. Syddjurs Kommune, sagsnr. 16/10558,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
11. Dansk Botanisk Forening,
12. Friluftsrådet, Syddjurs,
13. Region Midtjylland,
14. Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 4. december 2018

FN-MJØ-145-2018. Jordvarmeanlæg

Fredningsnævnet har den 20. november 2018 fra Syddjurs Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 5d Eskerod By, Hornslet, Kaløvej 50, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af Jens Hovgaard for ejendommens ejer Peter Torssell Iversen.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Det er fredningens formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier. Der må ikke foretages terrænenheder eller etableres faste anlæg og konstruktioner. Nedgravning af ledninger kan ske efter fredningsnævnets godkendelse. Fredningen behandles for tiden i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Syddjurs Kommune har oplyst, at anlægget skal bestå af 700 meter varmeslanger, der nedgraves ved pløjning på et areal på 900 m². Der foretages således en terrænenhed, men den er kun af midlertidig karakter under anlægsfasen. Når anlægget er endeligt udlagt, og der er reableret, er det kun evt. samlebrønde, der kan erkendes, og de vil ikke være synlige udenfor grunden.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er beliggende ca. 5,5 km fra nærmeste habitatområde Kaløskovene og Kaløvig. Det vurderes, at det ansøgte er uden betydning for området.

Det er således Syddjurs Kommunes vurdering, at der kan dispenseres til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod et fredningsforslags formål.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som er uden betydning for oplevelsen af fredningen, og som alene medfører midlertidige mindre terrænenheder.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Christian Bundgård,
3. Jens Hovgaard,
4. Peter Torssell Iversen,
5. Miljøstyrelsen, København,
6. Syddjurs Kommune, sagsnr. 18/47610,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,

11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet centralt,
13. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjylendoest@fredningsnaevn.dk)

Den 13. august 2019

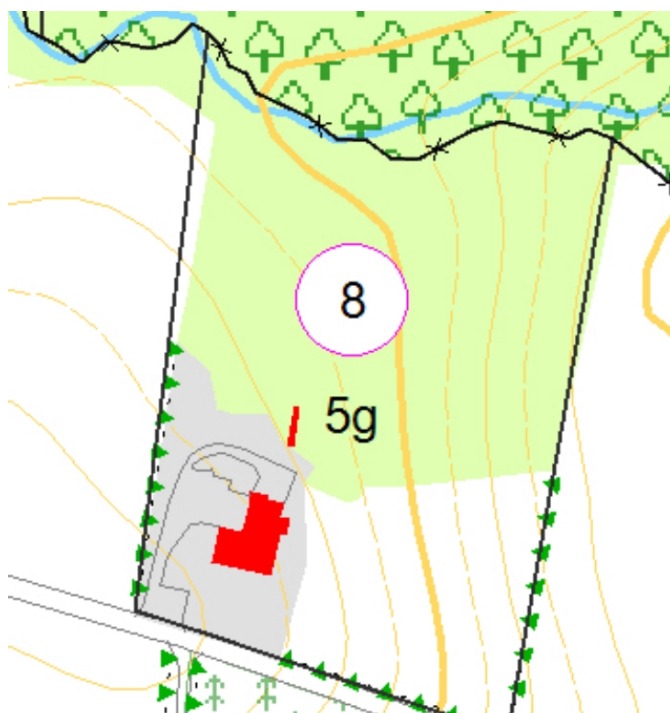
FN-MJØ-043-2019. Ændring af skov og drivhus, redskabsskur, flagstang og carport

Fredningsnævnet har den 23. maj 2019 fra Syddjurs Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at ændre en skov og om at opsætte drivhus, redskabsskur, flagstang og carport på matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet, Kaløvej 41, 8543 Hornslet. Ansøgningen er den 23. april 2019 indsendt til fredningsnævnet af ejendommens ejer Flemming Küster.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen er for tiden under behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet og er således ikke endelig. Det er fredningens formål at sikre områdets store landskabelige kvaliteter, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Det fremgår af fredningens § 3, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger, etableres nye beplantning, foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er påbudt i andre fredningsbestemmelser eller er tilladt i en plejeplan. Det fremgår af § 4, at nuværende arealer med landbrugspligt kan drives som hidtil, idet arealerne dog ikke må tilplantes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder, herunder frugttræer. Tilplantning i private haver er undtaget fra forbuddet. Skovarealer kan drives som hidtil. Det fremgår af § 5, at der ikke må opføre ny bebyggelse, herunder skure og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus og have og gårdspladsareal".

Ejendommen fremstår på følgende vis på fredningskortet, hvor skoven er grøn og havearealet er gråt.

Ansøgningen

Ansøgningen omfatter indenfor havearealet et drivhus på 21 m², en carport på 24 m² i træ med fladt tag som den eksisterende garage/overdækning, en hvid glasfiberflagstang med en højde på 12 meter og en pergola i træ med et grundareal på 4½ x 4½ meter og en højde på 2,4 meter.

Ansøgningen omfatter udenfor havearealet opsætning af et skur på 2 x 3 meter.

Ansøgningen omfatter endvidere det på kortet markerede skovareal. Det er anført, at der er tale om en 40 år gammel æbleplantage, som er helt tilgroet. Skoven består af gamle æbletræer og asketræer og en del selvsåede træer og buske. Der ønskes en udtynding af skoven, som ønskes omdannet til en lund, da en stor del af asketræerne er døde af sygdom, mens den resterende del er helt tilgroet. Alternativt kunne der ske rydning af området og genetablering af en æbleplantage.

Syddjurs Kommune har oplyst, at pergolaen og flagstangen ikke kræver kommunens tilladelse. Kommunen er indstillet på at meddele tilladelse til drivhuset og carporten. Kommunen er ikke indstillet på at meddele dispensation til den ansøgte placering af et skur omkring 100 meter fra den eksisterende bebyggelse.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at det er kommunens opfattelse, at udskiftning af den eksisterende æbleplantage med en ny frugtplantage kan ske uden fredningsnævnets dispensation, da skovarealer kan drives som hidtil. Der skal søges om dispensation til plantning med andre typer af træer. Udtynding kræver i lyset af fredningens formål ikke dispensation.

Syddjurs Kommune har endelig oplyst, at ejendommen ikke er i et Natura 2000 område.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. juni 2019. Fredningsnævnets ministerudpegede medlem deltog ikke i besigtigelsen. I besigtigelsen deltog endvidere Flemming Küster og Inge Küster og Syddjurs Kommune ved Pernilla Maria Mathisen. De ønskede tiltag blev gennemgået. Som følge af kommunens stillingtagen til skuret blev den del af projektet frafaldet. Det var ikke opsat det ansøgte sted, men indenfor havearealet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation til drivhuset og carporten, mens flagstangen og pergolaen ikke kræver fredningsnævnets dispensation. Det blev om projektet i skoven anført, at det ikke er muligt at lave et egentligt projekt grundet tilgroningen, før der er sket fjernelse af døde træer og små skud. Det er drøftet med Hedeselskabet efter deres overtagelse af ejendommen. Fredningsnævnet anførte om muligt at ville vende tilbage med retningslinjer for tiltag, som kan godkendes, uden at området mister sin karakter af skov i landskabet. Flemming Küster og Inge Küster ville i den forbindelse også gerne have en tilbagemelding på, hvilke tiltag der kan ske i relation til et eksisterende læbælte mod vest.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende sag om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at dele af projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningsforslagets formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger til grund, at en dispensation til tiltagene indenfor havearealet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til drivhuset og carporten, da de udføres indenfor havearealet og ikke har en udformning, der findes uforenelig med fredningen.

Fredningsnævnet træffer ikke afgørelse i relation til skuret, da det ved besigtigelsen blev oplyst, at det vil blive fjernet fra ejendommen, og flagstangen og pergolaen, som ikke kræver fredningsnævnets dispensation.

Det fremgår af fredningen, at skovarealer kan drives som hidtil. Det må imidlertid lægges til grund, at skoven ikke drives som æbleplantage, men at der er tale om en gammel æbleplantage, som er tilgroet og som sådan ikke længere er en æbleplantage. Det er derfor fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er mulighed for at rydde arealet og anlægge en ny æbleplantage.

Det fremgår videre af fredningen, at området skal bevares i dets nuværende tilstand, og at der ikke må foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger. Det er derfor fredningsnævnets opfattelse, at der ikke kan ske en markant udtynding i skoven. Fredningsnævnet har overvejet muligheden for at fastsætte forudgående retningslinjer for en tilladt udtynding, men må afstå herfra og i stedet henvises ejeren til at forelægge et udtyndingsprojekt for fredningsnævnet, som ikke indeholder en væsentlig ændring af skoven.

Fredningsnævnet kan i øvrigt om læbæltet oplyse, at det er fredningsnævnets opfattelse, at det ikke kan beskæres i højden for at opnå en udsigt fra ejendommen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompe-

tence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Christian Bundgård,
2. Flemming og Inge Küster,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Syddjurs Kommune, sagsnr. 19/15068,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet centralt,
11. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 15. april 2020

FN-MJØ-011-2020. Nyt stuehus

Fredningsnævnet modtog den 24. januar 2020 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om efter nedrivning af et eksisterende stuehus at opføre et nyt stuehus på matr.nr. 4a Havhuse, Hornslet, Kaløvej 81, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af den kommende ejer af ejendommen Sophia Fyrst Jakobsen for den nuværende ejer Gert Jakobsen.

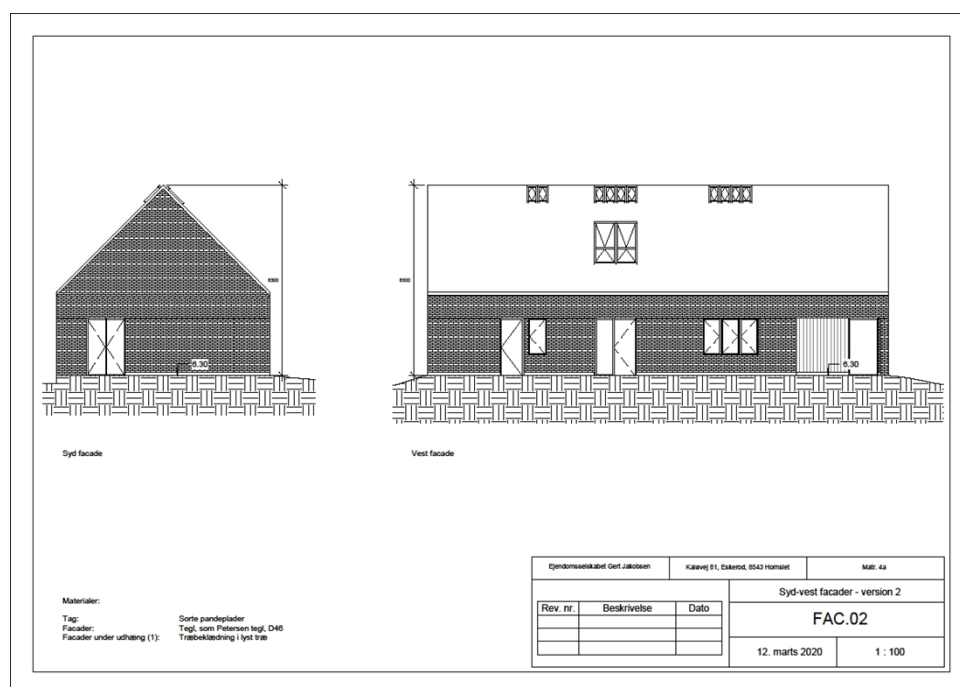
Fredningsnævnet har efter en besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

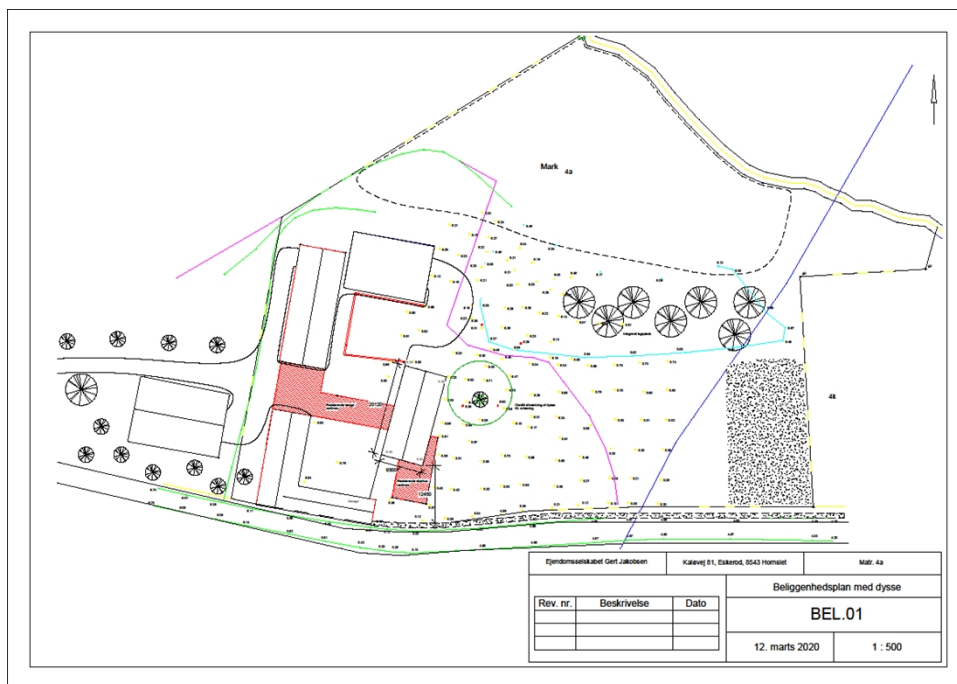
Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod, der er under fortsat behandling ved Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er bl.a. fredningens formål at sikre områdets store landskabelige kvaliteter og i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Der er tale om en tilstandsfredning. Der må ikke etableres nye boliger, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab. Der må ikke ske terrænændringer.

Syddjurs Kommune har oplyst, at det nye enfamilieshus placeres lidt øst for den eksisterende bebyggelse på ejendommen og ca. 50 cm højere end niveauet på gårdspladsen. Bygningen opføres som et længehus med udnyttet tagetage. Facaderne opføres i tegl, og der ønskes sorte stålplader med en mat overflade som tagdækning.

Projektet og byggeriets placering er illustreret på bl.a. følgende vis, hvor det rødskraverede er den bygningsmasse, som fjernes:

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er beliggende ca. fem km fra nærmeste Natura 2000-område Kaløskovene og Kaløvig. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke arter på udpegningsgrundlaget.

Syddjurs Kommune har anført som sin vurdering, at det ansøgte byggeri er tilpasset den eksisterende bebyggelse i området, som overvejende består af længhuse med symmetriske saddeltage. Der vil i forbindelse med byggeriet ske en mindre terrænregulering indenfor den nuværende have. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der i forhold til fredningen kan meddeles dispensation.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 3. marts 2020. I besigtigelsen deltog endvidere Gert Jakobsen, Sophia Fyrst Jakobsen med Martin Ibsen, Syddjurs Kommune ved Grete Kristensen og Friluftsrådet ved Thorkil Danielsen. Projektet blev gennemgået. Stuehuset får en lidt anderledes placering på ejendommen rykket længere væk fra vejen. Det får ikke den ønskede mere fremskudte placering, da det er i strid med et fortidsminde. Den ene af længere nedrives i øvrigt, mens de øvrige renoveres. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation, men at denne ikke kan udstedes, førend der er modtaget det opdaterede materiale, der blev forevist ved besigtigelsen.

Fredningsnævnet modtog materialet den 7. april 2020.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Projektet medfører samlet en reduceret bygningsmasse, og den ændrede placering af stuehuset er begrundet i et forståeligt ønske om en placering lidt længere væk fra vejen. Den ændrede placering får efter den samlede bygningsmasse og stuehusets ydre fremtræden endvidere ikke en negativ indflydelse på oplevelsen af fredningen.

På den baggrund meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Christian Bundgård,
2. Gert Jakobsen,
3. Sophia Fyrst Jakobsen og Martin Ibsen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 20/3100,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Den 2. oktober 2020

FN-MJØ-103-2020. Jordvarmeanlæg

Fredningsnævnet modtog den 31. august 2020 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 4a Havhuse, Hornslet, Kaløvej 81, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Sophia Fyrst Jakobsen.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet, som endnu ikke har afsluttet sagens behandling.

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier. Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terræændringer.

Syddjurs Kommune har oplyst, at anlægget skal bestå af 300 meter varmeslanger, der nedgraves ved pløjning inden for ejendommens haveareal. Der foretages således en terræændring, men den er kun af midlertidig karakter under anlægsfasen. Når anlægget er udlagt, og der er reableret, er det kun evt. samlebrønde, der kan erkendes, og de vil ikke være synlige udenfor grunden.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 5½ km fra nærmeste habitatområde Kaløskovene og Kalø Vig. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have nogen indvirkning på habitatområdet. Kommunen har endvidere ikke kendskab til bilag IV-arter i området.

Det er således Syddjurs Kommunes vurdering, at der kan dispenseres til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod en fredning eller et fredningsforslags formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som er uden betydning for oplevelsen af fredningen, og som alene medfører midlertidige mindre terræændringer.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandling med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Christian Bundgård,
3. Sophia Fyrst Jakobsen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 20/62223,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjylendoest@fredningsnaevn.dk)

Den 21. oktober 2020

FN-MJØ-086-2020. Halvtag

Fredningsnævnet modtog den 4. august 2020 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et halvtag i forlængelse af en eksisterende garage på matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet, Kaløvej 41, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Flemming Søndergaard Küster.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod, der er under fortsat behandling ved Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er bl.a. fredningens formål at sikre områdets store landskabelige kvaliteter og i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Der er tale om en tilstandsfredning. Der må ikke etableres nye boliger, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab. Der må ikke opføres skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan dog opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus med have og gårdspladsareal".

Syddjurs Kommune har oplyst, at ejendommen er beliggende ca. fem km fra nærmeste Natura 2000-område Kaløskovene og Kaløvig. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke arter på udpegningsgrundlaget.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at halvtaget er på 45 m² i forlængelse af den eksisterende garage. Det opføres i træ med termotag. Kommunen vurderer, at byggeriet er tilpasset den eksisterende bebyggelse på ejendommen og i området. Der kan derfor meddeles dispensation.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 5. oktober 2020. I mødet deltog endvidere Flemming Søndergaard Küster, Syddjurs Kommune ved Grete Kristensen, Friluftsrådet ved Thorkil Danielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Olesen og Lise Haurum. Projektet blev gennemgået. Det blev oplyst, at overdækningen skal skabe mulighed for opbevaring af de maskiner og haveredskaber, der nu står i det fri. Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet havde ikke indvendinger mod projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningen eller fredningsforslagets formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det

ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnets meddeler dispensation til halvtaget, som er placeret indenfor det areal, som på fredningskortet er angivet som haveareal mv., og da halvtaget efter sin placering og udformning ikke har nogen betydning for oplevelsen af fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Christian Bundgård,
2. Flemming Søndergaard Küster,
3. Miljøstyrelsen,
4. Syddjurs Kommune, sagsnr. 20/54228,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet centralt,
11. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandouest@fredningsnaevn.dk)

Den 30. november 2020

FN-MJØ-139-2020. Jordvarmeanlæg

Fredningsnævnet modtog den 25. november 2020 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 5k Eskerod By, Hornslet, Kaløvej 40a, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af Klimadan ved Andreas Jespersen for ejendommens ejer Kay-Hermann Brase.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet, som endnu ikke har afsluttet sagens behandling.

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier. Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terræændringer.

Syddjurs Kommune har oplyst, at anlægget skal bestå af 800 meter varmeslanger, der nedgraves ved pløjning indenfor et areal på 1.100 m² primært på marken ud for bygningerne. Der foretages således en terræændring, men den er kun af midlertidig karakter under anlægsfasen. Når anlægget er udlagt, og der er retableret, er det kun evt. samlebrønde, der kan erkendes, og de vil ikke være synlige udenfor grunden.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 6 km fra nærmeste habitatområde Kaløskovene og Kalø Vig. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have nogen indvirkning på habitatområdet. Kommunen har endvidere ikke kendskab til bilag IV-arter i området.

Det er således Syddjurs Kommunes vurdering, at der kan dispenseres til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod en fredning eller et fredningsforslags formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de planterarter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som er uden betydning for oplevelsen af fredningen, og som alene medfører midlertidige mindre terræændringer.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Christian Bundgård,
3. Klimadan ved Andreas Jespersen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 20/98131,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 7. maj 2021

FN-MJØ-072-2021. Jordvarmeanlæg

Fredningsnævnet modtog den 5. maj 2021 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 4k Havhuse, Hornslet, Kaløvej 85, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af Dam & Hovgaard A/S for ejendommens ejere Christine og Tønnes Hilden.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. august 2017 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet, som endnu ikke har afsluttet sagens behandling.

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier. Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terrænændringer.

Syddjurs Kommune har oplyst, at anlægget skal bestå af 800 meter varmeslanger, der nedgraves ved pløjning indenfor et areal på 1.100 m² primært på marken ud for bygningerne. Der foretages således en terrænændring, men den er kun af midlertidig karakter under anlægsfasen. Når anlægget er udlagt, og der er reableret, er det kun evt. samlebrønde, der kan erkendes, og de vil ikke være synlige udenfor grunden.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 6 km fra nærmeste habitatområde Kaløskovene og Kalø Vig. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have nogen indvirkning på habitatområdet. Kommunen har endvidere ikke kendskab til bilag IV-arter i området

Det er således Syddjurs Kommunes vurdering, at der kan dispenseres til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Den verserende fredningssag for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod en fredning eller et fredningsforslags formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som er uden betydning for oplevelsen af fredningen, og som alene medfører midlertidige mindre terrænændringer.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Christian Bundgård,
3. Klimadan ved Andreas Jespersen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 20/98131,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 27. december 2021

FN-MJØ-139-2021. Ny enfamilieshus

Fredningsnævnet modtog den 19. oktober 2021 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et enfamilieshus på matr.nr. 3p Rodskov By, Hornslet, Skovagervej 21, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af Vestergaard Huse for ejendommens ejere Louise og Christian Brandt Guldberg.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen og fredningsnævnets behandling af en tidligere sag

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedygtighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terræændringer. Der må ikke opføres nye boliger, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Eksisterende helårshuse i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Øvrigt om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Om ejendommen fremgår følgende om fredningsnævnets behandling af fredningssagen:

”På mødet med Hans Ditlev Jensen (lb.nr. 30) oplyste han, at han gerne vil bygge et værksted/en carport på ejendommen Skovagervej 31. Der er ikke sådanne faciliteter i dag, da han har fjernet et skur og en carport i mursten. Huset er på 125 m² boligareal. Fredningsnævnets formand anførte, at der ikke kan træffes en afgørelse uden sædvanlig sagsbehandling om en dispensationsansøgning, men at han under forudsætning af enighed om et byggeris præcise placering, størrelse og udseende ved en afvejning af baggrunden for projektet og ejendommens placering i landskabet fandt det uproblematisk at meddele dispensation. Hans Ditlev Jensen oplyste yderligere, at han gerne vil nedrive den eksisterende bebyggelse på Skovagervej 21 og opføre nyt byggeri lidt længere væk fra vejen. Fredningsnævnets formand gentog, at der ikke kan træffes en afgørelse uden sædvanlig sagsbehandling om en dispensationsansøgning, men at han under forudsætning af enighed om et byggeris præcise placering, størrelse og udseende ved en afvejning af baggrunden for projektet og ejendommens placering i landskabet fandt det uproblematisk at meddele dispensation også til en anden placering end den nuværende umiddelbart op ad Skovagervej. Han bemærkede herved, at samme holdning var tilkendegivet af Danmarks Naturfredningsforening under sagens behandling.”

Fredningsnævnet behandlede på et møde med besigtigelse den 20. marts 2019 et konkret projekt for bebyggelse på ejendommen. Der er herom anført følgende i fredningsnævnets notat af 15. april 2019 (FN-MJØ-023-2019):

”Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 20. marts 2019. I besigtigelsen deltog endvidere Jacob Elgaard, Hans Ditlev Jensen ved ejendomsmægler Johnny Laursen, Syddjurs Kommune ved Grete Kristensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Olesen. Det ministerudpegede medlem af fredningsnævnet deltog ikke i besigtigelsen.

Projektet blev gennemgået og uddybet. Jacob Elgaard oplyste, at den nuværende bolig er på 9 x 6 meter. Hertil kommer et udhus. Den nye bebyggelse vil blive på 250 m² placeret 15 meter længere inde på grunden. Det vil betyde, at der bagerst på grunden også skal ske terrænregulering på op til en meter. Der bliver tale om et lavenergihus med solceller på taget. De bliver placeret med en hældning på 10° og er ikke synlige på det flade tag, medmindre man står oppe ved Landevejen og nærmest forsøger at få øje på dem.

Danmarks Naturfredningsforening fremhævede, at det er en gevinst med et lavenergihus, og at det er fint at give et nyt hus et moderne udtryk i et område, hvor der i forvejen er en del bygninger med forskellige udtryk.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der kan forventes meddelt dispensation til et projekt som det skitse-rede, men at fredningsnævnet konkret skal godkende det projekt, der senere vil blive ansøgt om dispensation til.

Fredningsnævnet bemærkede herved at lægge vægt på den nuværende faldefærdige bebyggelse, det hensigtsmæssige i at flytte bebyggelsen væk fra vejen, ejendommens beliggenhed i fredningen blandt øvrige bebyggede ejendomme og fredningsnævnets bemærkninger om ejendommen under frednings-sagens behandling.

Fredningsnævnet bemærkede i øvrigt ikke at ville komme med nogen tilkendegivelse om opsætning af hundehegn omkring ejendommen, idet en stillingtagen hertil må afvente et konkret projekt. Der må i fredningen opsættes almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug, mens der ikke i øvrigt må opsættes hegn.”

Sagens baggrund

Syddjurs Kommune har oplyst, at projektet omfatter et nyt enfamilieshus på 250 m², hvoraf boligarealet udgør 191,41 m² og den integrerede garage 58,31 m². Der er derudover et overdækket areal på 21,92 m². Det opføres med facader af teglsten. Taget udføres med fladt tag med paptagsløsning. Det erstatter et enfamilieshus med 77 m² boligareal og et udhus på 20 m². Begge bygninger er nedrevet.

Projektet er illustreret på følgende måde:

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen ikke er beliggende i et Natura 2000-område. Projektet vil ikke påvirke yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 9. december 2021 ved Martin Møller-Heuer og Bjarne Golles. Endvidere deltog Louise og Christian Brandt Guldberg, Vestergaard Huse ved Troels Nielsen, Syddjurs Kommune ved Pernilla Marie Mathisen og Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Olesen og Jens Kristoffersen. Projektet blev gennemgået.

Fredningsnævnets kommunalt valgte medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Projektet er i overensstemmelse med fredningsnævnets tidligere tilkendegivelser om rammerne for et projekt, som kan accepteres i fredningen. På den baggrund og da byggeriet med ejendommens placering ved andre bygninger og med sin ydre fremtræden ikke vil få nogen betydning for oplevelsen af fredningen, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og

lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Anita Søholm,
2. Louise og Christian Brandt Guldborg,
3. Vestergaard Huse,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 21/40658,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyλλandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 27. december 2021

FN-MJØ-131-2021. Kajakhuse

Fredningsnævnet modtog den 4. oktober 2021 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre to kajakhuse på matr.nr. 7000d Rodskov By, Hornslet, Strandvejen 207, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af foreningen Rodskov Havkajak. Ejendommens ejes af Syddjurs Kommune.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen og fredningsnævnets udtalelse i FN-MJØ-038-2020

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terræændringer. Der må ikke opføres nye boliger, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Der må heller ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter eller lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan dog opføres i have- og gårdspladsarealer. Deponering må ikke finde sted indenfor fredningsområdet.

Fredningsnævnet behandlede i maj og juni 2020 en forespørgsel fra Syddjurs Kommune til brug for en eventuel lokalplanlægning af området for at muliggøre opstilling af to 20 fods containere og en træbygning på 20 m² på ejendommen. Det daværende fredningsnævn indvilligede på den baggrund i at behandle sagen, selvom der ikke forelå en egentlig dispensationsansøgning. I fredningsnævnets udtalelse af 10. juni 2020 (FN-MJØ-038-2020) bemærkede fredningsnævnet indledningsvis, at der var enighed om, at de ønskede faciliteter kunne bidrage til den del af fredningens formål, der består i at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

Et flertal af fredningsnævnets medlemmer mente imidlertid ikke, at det forhold kunne føre til, at der kunne meddeles dispensation til at opføre en bygning og at opstille containere på eller ved stranden i en landskabsfredning, der har til formål at sikre områdets store landskabelige kvaliteter, og som har fredningsbestemmelser om bevarelse af områdets tilstand og om forbud mod bebyggelse. Det var tilfældet uanset en eventuel skærmende beplantning, som kunne eller efter andre bestemmelser skulle fjernes. Det indgik i vurderingen, at en dispensation til en bygning og containere på eller ved stranden ville kunne danne en uheldig præcedens, idet der ville blive åbnet op for sådanne projekter ved andre kajak- og bådeklubber eller andre klubber med aktiviteter ved vandet.

Et medlem af fredningsnævnet fandt, at projektets medvirken til at sikre og styrke en rekreativ udnyttelse af området kunne medføre, at der kunne meddeles dispensation til faciliteter til kajakklubben, idet der dog måtte ske en størrelsesmæssig begrænsning i forhold til det ansøgte.

Sagens baggrund

Syddjurs Kommune har oplyst, at projektet omfatter to kajakhuse på hver 21 m². De opføres øst for parkeringspladsen med sort træbeklædning og tagpap med listetækning i stil med den eksisterende toiletbygning, der er opført vest for parkeringspladsen.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er 3,5 km fra nærmeste Natura 2000-område. Projektet vurderes ikke at påvirke arter på udpegningsgrundlaget.

Syddjurs Kommune har som sin vurdering anført, at byggeriet er tilpasset den eksisterende bebyggelse ved parkeringspladsen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 9. december 2021 ved Martin Møller-Heuer og Bjarne Golles. Endvidere deltog foreningen Rodskov Havkajak ved Christian Ertebjerg Christensen og Lene Højlund, Syddjurs Kommune ved Grete Kristensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Olesen og Jens Kristoffersen. Projektet blev gennemgået med udgangspunkt i et opsat træskelet til illustration af en bygning, som dog kan gøres omkring 20 cm lavere til imødekommelse af den kritik, som er fremkommet fra genboerne til den ønskede placering. Den anden tilsvarende bygning ønskes placeret tættere mod parkeringspladsen ved at fjerne nogle hybenbuske. Tegninger med den ønskede placering sendes til fredningsnævnet. De opføres i sortmalet træ med tagpap som toiletbygningen. Rodskov Havkajak havde oprindeligt foreslået en placering ved toiletbygningerne, men det var Rosenholm Bådelaug ikke interesseret i, så efter drøftelser har Syddjurs Kommune foreslået den nu ansøgte placering. Der er 110 medlemmer af Rodskov Havkajak, hvoraf ca. ½ har egen kajak, som ikke skal opbevares i bygningerne. Der er brug for to bygninger til hver 16 kajaker. Rodskov Havkajak har sejlet fra stedet i 10 år. Det er et stort problem, at medlemmer falder fra, fordi de ikke er i stand til at fragte kajakerne til og fra stranden. Det er endvidere et stort problem for instruktørerne, hvis der ikke er kajaker ved stranden. Begge problemer kan løses ved de to bygninger. Der ønskes i modsætning til tidligere ikke omklædningsfaciliteter i bygningerne.

Danmarks Naturfredningsforening anførte ikke at have bemærkninger til, at der opføres to bygninger, men der skal ikke være spredt bebyggelse på stranden. De bør derfor placeres ved toiletbygningen. Denne placering blev besigtiget. Det kunne konstateres, at der var opsat en sort container ved toiletbygningen. Det blev oplyst, at den tilhører bådelauget og har været opsat i vist nok 23 år. Det kunne i øvrigt konstateres, at der var opsat en lukket konstruktion til opbevaring af 6 kajaker, som Rodskov Havkajak oplyste at have placeret der for 3-4 år siden. Det kunne i øvrigt konstateres, at der blev opbevaret mange kajaker direkte på stranden.

Fredningsnævnets kommunalt valgte medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det forhold, at to ud af fredningsnævnets nuværende tre medlemmer tidligere har udtalt sig om et andet og større projekt, medfører ikke, at fredningsnævnet ikke kan behandle sagen.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets tilstand på fredningstidspunktet, og der er i fredningen forbud mod bebyggelse i form af bl.a. skure, boder, jagthytter eller lignende.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det er i strid med fredningen at opføre bygninger, som ikke er til brug for offentligheden, men en privat forening, på eller i umiddelbar tilknytning til stranden. Det kan ikke medføre en anden vurdering, at den ansøgte placering måtte blive ændret til en placering ved den eksisterende toiletbygning.

Hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning for andre private foreninger er indgået i fredningsnævnets vurdering.

Fredningsnævnet kan derfor ikke meddele dispensation til projektet.

Det er en konsekvens af fredningsnævnets afgørelse, at der heller ikke kan meddeles lovliggørende dispensation til den lukkede konstruktion til opbevaring af kajaker, der er opsat på stranden under fredningssagens behandling. Den skal derfor fjernes.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at placering af et stort antal kajaker på stranden er at sidestille med deponering, og at der således heller ikke er grundlag for en sådan opbevaring af kajaker på stranden.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Anita Søholm,
2. Rodskov Havkajak,
3. Kystdirektoratet,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 21/39182,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 8. marts 2022

FN-MJØ-022-2022. Jordvarmeanlæg

Fredningsnævnet modtog den 25. februar 2022 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 3p Rodskov By, Hornslet, Skovagervej 21, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af Klimadan for ejendommens ejere Louise og Christian Brand Guldberg.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke foretages terrænændringer.

Syddjurs Kommune har oplyst, at anlægget skal bestå af 350 meter varmeslanger, der nedgraves ved pløjning indenfor et areal på 1.490 m². Der foretages således en terrænændring, men den er kun af midlertidig karakter under anlægsfasen. Når anlægget er udlagt, og der er retableret, er det kun en evt. samlebrønd, der kan erkendes, og den vil ikke være synlig udenfor grunden.

Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 5,5 km fra nærmeste habitatområde Kaløskovene og Kalø Vig. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have nogen indvirkning på habitatområdet eller bilag IV-arter.

Det er således Syddjurs Kommunes vurdering, at der kan dispenseres til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som er uden betydning for oplevelsen af fredningen, og som alene medfører midlertidige mindre terrænændringer.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles (ministerudpeget medlem af fredningsnævnet),
2. Anita Søholm (kommunalt valgt medlem af fredningsnævnet),
3. Klimadan,
4. Louise og Christian Brand Guldberg,
5. Miljøstyrelsen,
6. Syddjurs Kommune, sagsnr. 22/6720,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet centralt,
13. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sagsnr. FN-MJØ-131-2021.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

6. juni 2023
Sagsnr.: 22/00650
Klagenr.: 1031515
JSE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation og afslag på lovliggørende dispensation i sag om opførelse af kajakskure og bibeholdelse af mindre konstruktion til opbevaring af kajakker inden for fredning i Syddjurs Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter
naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for
Midtjylland østlig dels afgørelse af 27. december 2021 om afslag på
dispensation til etablering af to kajakskure og afslag på lovliggørende
dispensation til bibeholdelse af lukket konstruktion til opbevaring af
kajakker på matr.nr. 7000d Rodskov By, Hornslet og 13e Rodskov By,
Hornslet, beliggende Strandvejen 207, 8543 Hornslet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke
indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og
Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til
prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf.
naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og
Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr.
900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og
forskellige andre love.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og
Fødevareklagenævnet mv.

naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, har behandlet sagen i nævnets læge afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 13. januar 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger.

Klager har navnlig anført, at

- det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål og vil kunne understøtte den del af fredningens formål, der omhandler sikring og forbedring af områdets rekreative kvaliteter,
- det af praktiske og sikkerhedsmæssige årsager ikke er hensigtsmæssigt at lade faciliteterne være offentlige,
- faciliteterne er nødvendige for at fastholde medlemmer i ansøgers forening,
- det ansøgte grundet størrelse og placering ikke vil fremstå skæmmende, og
- en dispensation ikke vil indebære risiko for uønsket præcedens.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Matr. nr. 7000d, Rodskov By, Hornslet, er en vejmatrikel, ejet af Syddjurs Kommune, der løber langs den nordvestlige del af Kalø Vig nord for Aarhus. Den relevante del af matriklen er et trekantet græs- og engareal på cirka 1500 m². Nabomatriklen 13e har et areal på 6950 m² og består dels af strandeng, dels af et åbent græsareal. På matr. nr. 13e ligger en toiletbygning med et grundareal på 10 m², et grejskur tilhørende Rosenholm Bådelaug på cirka 8 m², en lav og lukket konstruktion til opbevaring af kajakker på cirka 12 m², som også er genstand for den aktuelle sag, samt et lavt plankestativ, hvor der er oplagret en række mindre både.

En stor del af de omhandlede matrikler er registreret som beskyttede naturtyper eng eller strandeng efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det gælder dog ikke de ansøgte placeringer.

Området umiddelbart omkring projektområdet består hovedsageligt af åbne strand- og græsarealer, hvoraf en stor del ligeledes er registreret som eng og strandeng. Umiddelbart nord for projektområdet løber landevejen Strandvejen, og området nord for denne består hovedsageligt af åbne marker. Umiddelbart syd for projektområdet ligger stranden ud til Kalø Vig.

Hele matr. nr. 13e og den relevante del af matr. nr. 7000d er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod i Syddjurs Kommune.⁴

Fredningen har til formål at sikre områdets store landskabelige kvaliteter og i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig, at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for dyre- og planteliv, samt at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Fredningen indeholder blandt andet forbud mod tilstandsændringer og bebyggelse, herunder skure og lignende.

Den ansøgte placering ligger ca. 3,5 km vest for Natura 2000-område nr. 230 Kaløskovene og Kaløvig (habitatområde H230).

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 27. december 2021 meddelt klager afslag på ansøgning om dispensation til etablering af to kajakskure på de omhandlede matrikler. Ved fredningsnævnets besigtigelse af ejendommene under sagens behandling blev det konstateret, at der allerede var etableret en lukket mindre konstruktion til opbevaring af kajaker, som fredningsnævnet i sin afgørelse ligeledes meddelte afslag på lovliggørende dispensation til.

For så vidt angår de to større kajakskure, er der ansøgt om dispensation til opstilling af to bygninger på hver 21 m² med en højde på 2,6 m. Bygningerne skal ifølge ansøgningen udføres med sort træbeklædning og tagpap med listetækning i stil med den eksisterende toiletbygning vest for parkeringspladsen. Klager har under sagens behandling angivet flere mulige placeringer for bygningerne. De kan således placeres umiddelbart øst for parkeringspladsen eller på to forskellige placeringer syd eller vest for den eksisterende toiletbygning.

For så vidt angår den mindre lukkede konstruktion til kajaker, er der tale om en bygning på cirka 12 m² med en højde på 1,3 m udført i samme stil som de ansøgte større skure. Klager oplyste under fredningsnævnets besigtigelse, at skuret blev bygget for 3-4 år siden.

Syddjurs Kommune har den 4. oktober 2021 ved fremsendelsen af sagen til fredningsnævnet udtalt, at der efter kommunens vurdering ikke er overlap mellem placeringen for det ansøgte og § 3-områderne, samt at området ikke er regelmæssigt yngle- eller rasteområde for nogen af de bilag IV-arter, der lever i Syddjurs Kommune. Kommunen har endvidere udtalt, at projektområdet er beliggende ca. 3,5 km fra det nærmeste Natura 2000-område, og at projektet grundet afstanden ikke vil påvirke arter på udpegningsgrundlaget væsentligt. Endelig har kommunen bemærket, at det

⁴ Se <https://www2.blst.dk/nfr/08196.00.pdf>.

ansøgte byggeri efter kommunens vurdering er tilpasset den eksisterende bebyggelse ved parkeringspladsen.

Ejeren af nabomatriklen matr. nr. 13f har den 11. november 2021 indsendt bemærkninger til sagen. Af bemærkningerne fremgår, at naboen er imod en dispensation bl.a. med den begrundelse, at det ansøgte vil skæmme området, lægge beslag på offentlige arealer, medføre øget aktivitet, danne præcedens for yderligere bebyggelse og tage udsigt fra de bagvedliggende beboelsesejendomme. Endvidere er det anført, at klager kan søge til Kaløvig Bådehavn eller Nappedam efter havnefaciliteter.

Klager har som svar på ovenstående bemærkninger af 11. november 2021 bl.a. anført, at man har forsøgt at begrænse højden på skurene, herunder fravalgt en anden løsning med containere på grund af højden, at kommunen støtter op om projektet og har udpeget den østlige placering, at denne placering i høj grad er bevokset med hybenroser, og at klager er åben for dialog om skærmende beplantning og lignende. Klager har endvidere anført, at klubben er 12 år gammel og har 110 medlemmer, som ikke alle har mulighed for at fragte en kajak til vandet. Hertil kommer, at det kan være svært at finde plads med en trailer på parkeringspladsen, når det er godt vejr, og der er mange badegæster. Klager forventer ikke at skulle fylde mere på stranden efter opstillingen af kajakskurene.

Fredningsnævnet har den 9. december 2021 afholdt besigtigelse af ejendommen med deltagelse af klager, Syddjurs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening. De mulige placeringer blev fremvist. Fredningsnævnet fik endvidere fremvist en trækonstruktion til illustration af kajakbygningernes størrelse, og klager oplyste, at hver bygning kan indeholde 16 havkajakker. Klager oplyste endvidere, at klagers forening har sejlet fra stedet i ti år, men at man har store problemer med medlemsfrafald, fordi det er svært at transportere kajakkerne til stranden. Danmarks Naturfredningsforening udtalte, at man ikke har bemærkninger til, at der opføres to bygninger, men at man ikke ønsker spredt bebyggelse på grunden.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse udtalt, at det efter fredningsnævnets opfattelse er i strid med fredningen at opføre bygninger, som ikke er til brug for offentligheden, men til brug for en privat forening, på eller i umiddelbar tilknytning til stranden. Det kan ikke medføre anden vurdering, at den ansøgte placering måtte blive ændret til en placering ved den eksisterende toiletbygning. Herudover har fredningsnævnet lagt vægt på hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning i forhold til tilsvarende ansøgninger fra andre foreninger.

Ud fra samme hensyn har fredningsnævnet ligeledes meddelt afslag på lovliggørende dispensation til den mindre lukkede konstruktion til opbevaring af kajakker, der allerede er etableret.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at det ansøgte ikke vil være i strid med fredningens formål, men derimod vil understøtte den del af fredningens formål, der går ud på at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter. Klager har i den forbindelse anført, at Danmarks Naturfredningsforening, som rejste fredningssagen, under fredningsnævnets besigtigelse ikke havde bemærkninger til opførelsen af de to bygninger, så længe bygningerne opføres i tilknytning til den eksisterende toiletbygning. Ifølge klager er det endvidere naturligt, at opbevaringsfaciliteter til kajakkerne opføres tæt på havet, hvor kajakkerne hører til.

Klager har derudover henvist til, at det af praktiske og sikkerhedsmæssige årsager ikke er muligt at lade kajakskurene være offentligt tilgængelige. Dels vil det ikke være hensigtsmæssigt, at alle og enhver bare kan tage en kajak, og dels kræver havkajakroning af sikkerhedsmæssige årsager, at man bliver uddannet ved f.eks. kurser i en kajakforening. Klagers forening har et rimeligt kontingent og stiller udstyr til rådighed for sine medlemmer, da havkajak ellers er en dyr sport at begynde på.

Herudover har klager anført, at det ansøgte ikke vil hindre udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Arealerne omkring Landevejen er således beliggende højt i terrænet, der skråner nedad fra vejen mod vigen. Arealet på Strandvejen 207 er derimod beliggende lavt i terrænet, og bygningerne er også søgt bygget lavt, så de ikke hindrer udsigten. Hertil kommer, at arealet på Strandvejen 207 i forvejen huser bebyggelse og konstruktioner, der skal understøtte det rekreative liv ved stranden. Klager har hertil bemærket, at arealet i fredningens tekst er beskrevet som indeholdende en p-plads, offentlige toiletter og en ophalingsplads for joller, og som værende med til at understøtte den rekreative anvendelse af området.

Endelig har klager anført, at der ikke er risiko for uønsket præcedensvirkning af en dispensation, da der kan lægges vægt på, at der allerede er eksisterende bebyggelse på arealet, og at klager er en lokal forening, der har behov for faciliteter ved vandet for at kunne gøre kajakporten mere tilgængelig i sit lokalområde.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en

fredning kan efter stk. 5 kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød i Syddjurs Kommune.

Om fredningens formål fremgår følgende af fredningens § 1:

”§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedmulighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.”

Af fredningsbestemmelserne fremgår endvidere følgende:

”§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således ikke foretages væsentlige ændringer af eksisterende beplantninger, etableres nye beplantninger, foretages terrænændringer eller opføres yderligere bebyggelse, medmindre det er tilladt eller påbudt i de følgende bestemmelser eller tilladt i en plejeplan udarbejdet efter § 9.

[...]

§ 5 Byggeri mv.

Der må ikke etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagtthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur ”hus med have og gårdspladsareal”.

[...]”

Om baggrunden for fredningen fremgår det, at den er vedtaget efter forslag fra Danmarks Naturfredningsforening, der har anført i fredningsforslaget, at området bør fredes for at sikre og forbedre udsigten fra Landevejen over vigen uden at synet bremses eller forringes af tekniske anlæg, byggeri, beplantninger eller lignende.

Om Miljø- og Fødevareklagenævnets begrundelse for at vedtage fredningen fremgår blandt andet, at der er lagt vægt på områdets landskabelige, rekreative og naturmæssige værdier, som afspejles i formålsbestemmelsen. Derudover fremgår det, at Miljø- og Fødevareklagenævnet kunne tilslutte sig fredningsnævnets begrundelse, hvori det blandt andet lyder, at enhver form for byggeri afhængigt af placeringen vil have en negativ virkning på den landskabelige værdi eller udsigten over Kalø Vig eller begge dele. Fredningsnævnet fandt derfor ikke grundlag for at undtage arealer med store landskabelige værdier, selvom der ikke konkret måtte være udsigt til Kalø Vig. Det fremgår endvidere, at det sammenhængende landskab og den værdifulde natur ikke skal brydes af byggeri eller ekstensivering af landbrug med forringelse af livsmuligheder for den almindelige natur.

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet (Birgitte Egelund Olsen, Eva Staal, Olaf Tingleff, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg) finder, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, idet fredningen blandt andet har til formål at sikre og understøtte områdets rekreative kvaliteter.

Et mindretal (Pelle Andersen-Harild) finder, at det ansøgte er i strid med fredningens formål.

Nævnet skal herefter tage stilling til, om der bør meddeles dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Et flertal i nævnet (Birgitte Egelund Olsen, Eva Staal, Olaf Tingleff, Pelle Andersen-Harild og Lene Hansen) finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets afslag på dispensation til de to kajakskure eller afslaget på lovliggørende dispensation til den mindre lukkede konstruktion til opbevaring af kajaker. Flertallet har navnlig lagt vægt på hensynet til at undgå uønsket præcedensvirkning af en dispensation. Flertallet har endvidere lagt vægt på, at arealet bruges af flere foreninger og af offentligheden, samt at en yderligere fortætning af bebyggelsen på det omhandlede areal vil ændre arealets åbne karakter og dermed påvirke oplevelsen af de landskabelige værdier i området. Flertallet bemærker i den forbindelse, at fredningens bestemmelser om forbud mod bebyggelse, herunder bl.a. opførelsen af skure uden for særligt markerede arealer, har til formål at varetage hensynet til fredningens store rekreative kvaliteter.

Et mindretal (Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg) finder, at der bør meddeles dispensation til det ansøgte. Mindretallet har lagt vægt på, at det

ansøgte kan understøtte den del af fredningens formål, der omhandler sikring og forbedring af områdets rekreative kvaliteter. Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at havkajak er en sport, der naturligt hører til ved kysten, og at skure som det ansøgte hører til en sådan aktivitet. Endelig har mindretallet lagt vægt på, at der i forvejen udøves vandsportsrelateret aktivitet på arealet, og at en dispensation ikke medfører risiko for uønsket præcedens.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 27. december 2021 om afslag på dispensation til etablering af to kajakskure og afslag på lovliggørende dispensation til bibeholdelse af lukket konstruktion til opbevaring af kajaker på matr.nr. 7000d Rodskov By, Hornslet og 13e Rodskov By, Hornslet, beliggende Strandvejen 207, 8543 Hornslet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del (fredningsnævnets sagsnr.: FN-MJØ-131-2021) samt for klageren via Klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Birgitte Egelund Olsen
Formand

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 7. september 2023

FN-MJØ-105-2023. Carport

Fredningsnævnet meddelte den 13. august 2019 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 dispensation til Flemming Küster til bl.a. at opføre en carport på 24 m² i træ med fladt tag indenfor havearealet på sin ejendom matr.nr. 5g Eskerod By, Hornslet, Kaløvej 41, 8543 Hornslet (FN-MJØ-043-2019).

Det fremgår af afgørelsen, at ejendommen ikke er i et Natura 2000-område, og at fredningsnævnet lagde til grund, at en dispensation ikke var i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Flemming Küster har den 30. august 2023 meddelt fredningsnævnet, at han søgte om byggetilladelse til at opføre en carport på 32 m², at han har opført en carport på 30,3 m², og at han i den forbindelse er blevet opmærksom på, at dispensationen alene omfatter en carport på 24 m².

Det fremgår af et medsendt bilag, at Syddjurs Kommune den 22. december 2020 meddelte byggetilladelse til at opføre en carport på 32 m².

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke opføres nye boliger, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Eksisterende helårshuse i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Øvrigt om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab. Der må heller ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus og have og gårdspladsareal".

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Den opførte carport er ca. 6 m² større end den carport, der blev meddelt dispensation til. Den er beliggende i tilknytning til den øvrige bebyggelse og er i øvrigt opført efter byggetilladelse.

På den anførte baggrund og da carportens ændrede størrelse ikke medfører en anden oplevelse af fredningen, meddeler fredningsnævnet lovliggørende dispensation til den opførte carport.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Anita Søholm,
3. Flemming Küster,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 19/15068,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. juli 2024

FN-MJØ-009-2024. Ombygning af driftsbygninger

Fredningsnævnet modtog den 26. januar 2024 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om at ombygge to tidligere driftsbygninger på matr.nr. 4a Havhuse, Hornslet, Kaløvej 81, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Sophia Fyrst Jakobsen.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levestrukturerne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det er anført i fredningsbestemmelserne, at området skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må ikke opføres nye boliger, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må heller ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure og lignende. Forbuddet omfatter tillige lege-redskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus og have og gårdspladsareal".

Eksisterende helårshuse i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Øvrige om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet.

Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Fredningsnævnet meddelte den 15. april 2020 dispensation til at opføre et nyt stuehus efter nedrivning af et eksisterende stuehus på ejendommen (FN-MJØ-011-2020).

Ansøgningen

Syddjurs Kommune har oplyst, at de to bygninger, der er sammenbygget, ønskes indrettet til værksted, udhus, teknik og orangeri. Kampestenmurene bevares, og de øvrige facader udføres med lodrette sorte trælistes. Taget beklædes med sorte pandeplader som stuehuset. I orangeriet vil taget og facaden mod gårdspladsen være glas.

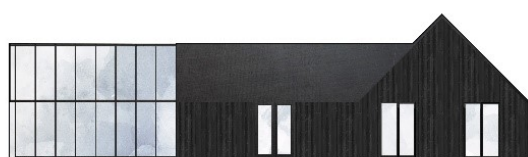
Syddjurs Kommune har videre oplyst, at ejendommen er beliggende ca. 5 km fra nærmeste Natura 2000-område, som er Kalø-skovene og Kaløvig. Kommunen vurderer på grund af afstanden, at projektet ikke vil påvirke arter på udpegningsgrundlaget.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at projektet består i at opføre en længe ved at modernisere en eksisterende bygning og integrere et orangeri på 42 m². Det fremgår videre, at der senere vil blive ansøgt om et ikke nærmere specificeret projekt.

De eksisterende bygninger fremgår af følgende billede fra ansøgningsmaterialet, hvori det også er markeret, at projektområdet er længen til venstre og den sammenbyggede længe indtil umiddelbart før kvisten:

Projektet er i ansøgningsmaterialet illustreret på følgende vis:

Nord

Vest

Syd

Øst

Materialer:

Facader: Kampesten (eksisterende)
Sortbejdet træbeklædning
Tag: Sorte pandeplader (Areco, som stuehus)
Vinduer: Sorte (Idealcombi, som stuehus)
Orangeri: Glas, med sort stålkonstruktion

Kaløvej 81, 8543 Hornslet

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 21. maj 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Anita Søholm. Endvidere deltog det ministerudpegede suppleantmedlem Hanne Henriksen, Sophia Fyrst Jakobsen ved murer Finn Hansen, Syddjurs Kommune ved Grete Kristensen og Pernilla Marie Mathisen, Danmarks Naturfredningsforening ved Kim Withen Olesen og Friluftsrådet ved Thorkil Danielsen.

Projektet blev gennemgået. De eksisterende kampesten bibeholdes. Den del af projektet, som består udelukkende af glasfacade og glastag, vender mod gårdspladsen. Det er projektilustrationerne mod syd og øst, der er synlige fra omgivelserne. Der er ikke i forvejen et drivhus på ejendommen.

Finn Hansen oplyste på forespørgsel, at der ikke er fundet tegn på flagermus i bygningerne.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation, medmindre en kommende udtalelse fra Syddjurs Kommune om bilag IV-arter ikke giver grundlag for et andet udfald.

Udtalelse om bilag IV-arter

Syddjurs Kommune udtalte den 22. maj 2024, at da der er tale om eksisterende bygninger fra før 1954, kan de være flagermusegnede yngle- eller rastesteder. Flere arter, som findes i Syddjurs Kommune, kan benytte bygninger til sommer- og vinterkvarterer. Det drejer sig om dam-, dværg-, langøret-, skimmel-, syd-, trolde- og vandflagermus. Samtlige nævnte arter på nær damflagermus er almindelige i det meste af Danmark og er ikke truet. Dog er arternes lokalbestande truet af fjernelse af især vinterkvarterer så som egnede bygninger, hvilket især gælder for sydflagermus. Damflagermus er vurderet sårbar i Danmark og trues af fjernelse af vinterkvarterer, som er de Jyske Kalkgruber. Den benytter huse primært som sommerkvarterer. Såfremt der er flagermus i bygningerne, henviser Syddjurs Kommune til Naturstyrelsen Kronjyllands Vildforvalter, der kan rådgive i forbindelse med udslusning. Da projektet foregår på arealer med eksisterende bygninger, vurderer Syddjurs Kommune ikke, at det vil påvirke de resterende bilag IV-arter.

Syddjurs Kommune har på fredningsnævnets forespørgsel om en konkret vurdering af tilstedeværelsen af flagermus i bygningerne den 4. juli 2024 supplerende udtalt, at kommunen gerne yder bistand til fredningsnævnet i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter, men at det ikke fremgår af fredningen, at det forudsætter dispensation fra fredningen at nedrive bygninger. Nedrivningen forudsætter dog en byggetilladelse, og kommunen vil i den forbindelse foretage den nødvendige vurdering vedrørende Natura 2000 og beskyttelse af bilag IV-arter. Der kan i anlægsfasen være støj- og lysgener fra maskiner, der kan påvirke flagermus, som flyver forbi grunden. Dog ligger grunden ikke i en typisk ledelinje for flagermus, der med stor sandsynlighed vil flyve langs skovbrynet mod nord eller syd fremfor hen over åben mark. Skovbrynene ligger henholdsvis 70 meter mod nord og 130 meter mod syd. Derudover er projektet af midlertidig karakter, og bygningerne vil ikke påvirke flagermusarterne, når det står færdigt. Da der er tale om opførelse af et nyt hus på et areal, der på nuværende tidspunkt er bebygget, vil projektet ikke påvirke de resterende bilag IV-arters yngle- og rasteområder.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet bemærker indledningsvis, at det fremgår af praksis fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der ved en afgørelse om dispensation fra en fredning til at opføre nyt byggeri i stedet for eksisterende byggeri skal foretages en vurdering af det samlede projekts betydning for bilag IV-arter. Selvom det ikke fremgår af fredningen, at det forudsætter fredningsnævnets dispensation at nedrive bygninger, skal der derfor alligevel foretages en vurdering af betydningen i relation til bilag IV-arter.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at bygningerne ikke er typisk ledelinje for flagermus, og at Syddjurs Kommune ved sin nedrivningstilladelse vil foretage en konkret undersøgelse i relation til flagermus og herved om nødvendigt vil stille vilkår for nedrivningen. På den baggrund og efter sagens øvrige oplysninger, herunder det passede ved besigtigelsen, lægger fredningsnævnet til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation til projektet, som samlet ikke vil medføre en negativ betydning for landskabsoplevelsen.

Da der indgår et ikke ubetydeligt orangeri i projektet, meddeles dispensationen på vilkår om, at der ikke efterfølgende kan opstilles et drivhus på ejendommen. Det er således indgået i vurderingen af projektets landskabelige påvirkning, at der ikke i forvejen er et sådant drivhus på ejendommen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Anita Søholm,
3. Hanne Henriksen,
4. Sophia Fyrst Jakobsen,
5. Miljøstyrelsen,
6. Syddjurs Kommune, sagsnr. 24/2948,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet centralt,
13. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Den 22. august 2024

FN-MJØ-096-2024. Nyt stuehus og ændret anvendelse af et tidligere stuehus

Fredningsnævnet modtog den 18. juni 2024 Syddjurs Kommunes udtalelse om en ansøgning om lovliggørende dispensation til et stuehus og lovliggørende dispensation til at anvende et tidligere stuehus til udhus på matr.nr. 2c Havhuse, Hornslet, Kaløvej 65, 8543 Hornslet. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Ann Eloise Sangild Verndal Hansen og Morten Lind Hansen.

Fredningsnævnet træffer afgørelse om, at forholdene ikke kræver fredningsnævnets lovliggørende dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. december 2020 om fredning af Kalø Vig ved Rodskov og Eskerød. Fredningen har til formål at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig. Fredningens formål er endvidere at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levemulighederne for plante- og dyreliv og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at området skal bevares i dets nuværende tilstand.

Det fremgår videre om byggeri, at der ikke må etableres nye boliger i området, herunder hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri. Dette gælder dog ikke medhjælper- og generationsskifteboliger på ejendomme, der på fredningstidspunktet er over 30 ha, som kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ej heller opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter tillige legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste indretninger uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Sådanne konstruktioner kan opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur "hus og have med gårdspladsareal".

Eksisterende helårshuse i landzone kan om- og tilbygges, så det samlede bruttoetageareal ikke overstiger 500 m². Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger. Øvrige om- og tilbygninger kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet.

Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og placering.

Der må dog ikke opføres bure og bygninger til pelsdyr-, svine- eller fjerkræsfarme, fasanerier, dambrug, ride-skoler, hestepensioner, drivhusgartnerier og lignende, som vil virke dominerende i landskabet. Desuden er der forbud mod opførelse af ridehaller.

Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

Syddjurs Kommune henvendte sig i november 2014 under fredningssagens behandling til fredningsnævnet i anledning af en ansøgning om byggetilladelse til et nyt stuehus på ejendommen, som var registreret som en landbrugsejendom. Det eksisterende stuehus ville efterfølgende blive nedrevet eller blive nedlagt som beboelsesbygning og blive registreret med en anden anvendelse. Det blev efter høring af Danmarks Naturfredningsforening som sagsrejser meddelt kommunen, at opførelse af et nyt stuehus ikke krævede fredningsnævnets dispensation, hvis det var et vilkår for byggetilladelsen, at det eksisterende stuehus blev nedrevet. I modsat

fald krævede projektet med opførelse af et nyt stuehus og bevarelse af det eksisterende stuehus til et andet formål fredningsnævnets dispensation.

Syddjurs Kommunes udtalelse

Syddjurs Kommune har oplyst, at kommunen i marts 2015 modtog en ansøgning om opførelse af en ny bolig og om nedrivning af et eksisterende stuehus på ejendommen. Det blev i ansøgningen oplyst, at det eksisterende stuehus ville blive nedrevet i forbindelse med opførelse af den nye bolig. På den baggrund blev det vurderet, at det nye byggeri ikke forudsatte en landzonetilladelse, og der blev udstedt byggetilladelse i april 2015. Kommunen har nu fået en henvendelse fra SKAT, der oplyser, at det eksisterende stuehus fortsat ikke er nedrevet. Ejerne har nu søgt om lovliggørende landzonetilladelse til opførelse af et nyt stuehus og om landzonetilladelse til at ændre anvendelsen af det eksisterende stuehus til et udhus i form af et maskinhus/en stald.

Det nærmeste Natura 2000-område er Kaløskovene og Kaløvig, som foruden skov- og havnaturtyper er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne strandeng og kalkoverdrev. Projektet foregår i en afstand af omkring 5 km og vil ikke have nogen påvirkning på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. I Syddjurs Kommune findes flere flagermusarter, der kan benytte bygninger som sommer og vinterkvarterer. Da der er tale om ændret anvendelse af eksisterende bygninger, og da der ikke er tale om en ændring i konstruktionerne, er det kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke flagermusarternes mulighed for potentielt at bruge bygningerne som yngle- eller rastested. Da projektet foregår på arealer med eksisterende bygninger og ikke ændrer på disse udvendigt, vurderer kommunen, at det ikke vil påvirke resterende bilag IV-arter.

Øvrige oplysninger

Det fremgår af det tegningsmateriale, som blev indsendt til Syddjurs Kommune i forbindelse med ansøgningen om byggetilladelse i 2015, at der blev opført en bolig med et bruttoetageareal på 228,7 m², en carport på 49,8 m² og en stald på 120 m². Der blev samtidig nedrevet et drivhus på 115 m², udhuse på 114 m² og en bolig på 108 m². Bygherre var Ann Hansen.

Det fremgår af BBR, at der på ejendommen er en tiloversbleven landbrugsbygning fra 2016 på 120 m², et fritliggende enfamilieshus fra 2016 med et bebygget areal på 177 m² og et samlet boligareal på 228 m², et stuehus til en landbrugsejendom fra 1932 på 72 m² med en udnyttet tagetage på 58 m² og således et samlet boligareal på 130 m² og en fritliggende overdækning fra 2000 på 80 m².

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 14. august 2024. I besigtigelsen deltog fredningsnævnets formand og ministerudpegede medlem. Fredningsnævnets kommunalt valgte medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse. I besigtigelsen deltog endvidere Ann Eloise Sangild Verndal Hansen og Morten Lind Hansen og Syddjurs Kommune ved Pernilla Marie Mathisen.

Ann Eloise Sangild Verndal Hansen og Morten Lind Hansen oplyste, at ejendommen er en landbrugsejendom på 8 tdr. land. De driver fårebrug som hobby. Bygningen på 2016 blev opført samtidig med stuehuset. Den bruges til diverse opbevaring. Det samme gør det tidligere stuehus, som dog også bruges til deres hunde, herunder bure mv. Overdækningen er et fåreskur.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet tilkendegav under fredningssagens behandling, at opførelse af et nyt stuehus ikke forudsatte en dispensation fra fredningsnævnet, hvis det blev stillet som et vilkår, at det hidtidige stuehus blev revet ned.

Syddjurs Kommune udstedte herefter byggetilladelse til et nyt stuehus på vilkår om nedrivning af det tidligere stuehus.

Fredningsnævnet finder det meget uheldigt, at dette vilkår om nedrivning ikke blev overholdt, idet projektet uden et vilkår om nedrivning ville have betydet, at opførelsen af det nye stuehus krævede fredningsnævnets dispensation og dermed fredningsnævnets beslutning om det nye stuehus placering, størrelse og ydre fremtræden, som det er sædvanligt i en fredning.

Det forhold, at vilkåret om nedrivning ikke blev overholdt, betyder imidlertid ikke, at det nye stuehus nu kræver fredningsnævnets efterfølgende lovliggørende dispensation. En håndhævelse af vilkåret om nedrivning påhviler således Syddjurs Kommune, som imidlertid har meddelt at vil meddele en lovliggørende landzonetiladelser.

En ændret anvendelse af det tidligere stuehus uden ydre bygningsændringer er ikke omfattet af fredningens bestemmelser og forudsætter derfor heller ikke fredningsnævnets dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandling med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører

til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Anita Sørholm,
3. Ann Eloise Sangild Verndal Hansen og Morten Lind Hansen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Syddjurs Kommune, sagsnr. 24/15866,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.